

3/2443

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544

సంపుటము ౧౭
Vol. 17

చెన్న పట్టణము 1930-వ సం॥ మేనెల 23-వ తేది శుక్ర వారము

MADRAS, FRIDAY 23rd MAY 1930.

శ్రీ ప్రమాదూతనామసంవత్సర వైశాఖమాస బహుళ దశమి

సంచిక ౪౦
No. 40

అమృతాంజనము

అన్ని విదములగు నొప్పులకు
సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును. వాడుపుపోట్ల
బాపును. పాఠ్యపునొప్పుల బారదోలును.
పోట్లను బోగొట్టును. బెణుకుల భేదించును.
పాపుల రూపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును.
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమండలి దుష్పదార్థములను తొల
గించును. నొప్పుల తగ్గించును. విచేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.



గొప్పగొప్పవారిచే

వేలకు వేలు యోగ్యతా

పత్రములు పొందియున్నది

శంభాష చీటీ జూచికొనిన

మోసము గలుగదు.

చక్కని డబ్బీతో నహా సీసా 1-కి 0-10-0

డజన్ 1-కి రు 6-4-0 లు.

ప్రతిముంట ముఖ్యముగా నుండదగినది

అమృతాంజనం డిపో

6, 7 సంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు.

109, ఫ్రేరికోడ్డు, పోర్టు, బాంబాయి.

ఇండియా గవర్నమెంటు వారి

పోస్టు ఆఫీసు క్యాష్ సర్టిఫికేట్లు

యివ్వడు రు 7-12-0 యిచ్చినవారికి 5 వత్సరములతరువాత

రు. 10 యివ్వబడును.

అనగా 100 కి రు 5-4-0 వంతున కాంపౌండువడ్డీ దొరకును.

దీనిపైన ఆదాయముపన్ను చెల్లించ నవసరములేదు. చేరినవారికి ఒకవత్సరమైనపిమ్మట వడ్డీతో
నహారూపాయలు తిరిగి యిచ్చి వేయబడును.

ఒక్కొక్కరు రు. 10,000 లకు మించకుండ

సర్టిఫికేట్లను కొనవచ్చును

క్యాష్ సర్టిఫికేట్ పద్ధతి నవలంబింపుడు. ప్రతిమాసమును కొంతడబ్బును నిలువచేసుకొనుడు.

1926 సం॥ ఏప్రిల్ 1 వ తేదిలోగా మీరు క్యాష్ సర్టిఫికేట్ ను కొనియుండినయెడల, 5 వత్సరముల అనంతరము మీరు దానిని మార్కునవసరము
లేదు. మరి 5 వత్సరములవరకు నుంచినచో రు. 10 లకు బదులు రు. 13 మీకు యివ్వబడును. ఈ లోపుగా రొక్కము కావలయునని కోరువారికి వడ్డీతో
నహారూపాయలు తిరిగి యిచ్చి వేయబడును. వివరములకు యేపొస్టు ఆఫీసునందైనను అడిగి తెలుసుకొనవచ్చును.

పెషావరులో గలభా

సిద్ధా, మే 20:— పశ్చిమోత్తరసరిహద్దురాష్ట్రము లలో సంగతిసందర్భములు చక్కబడుచున్నట్లు వార్తలు దెలుపుచున్నవి. మాజీకందులో శాంతిముగా నున్నది. పెషా వరు జిల్లాలో అచ్చటచ్చట తెలిగ్రాఫ్ తీగలు తెంపబడుటయే గాని, అంతకు మించి అల్లరులేమియు జరుగలేదు. అక్కరపుర మునకు సమీపముననున్న కుర్వగ్రామమును చుట్టుముట్టి పోలీసు లు మిలిటరీవారి సాయమున కొన్ని ఆరెస్టులు చేసిరి. మట్టా మొగడో ఘోరము యెదురుగా టురుంగాజీ హాజీగారి కుమారుడు బాదుషాగారితో అక్రమించుకొనుచుండిన స్థానము యొక్కను ఖాళీచేయుటలేదు. కాని త్వరలోనే వారు వెడలిపోయినని నూ చ న లు క ల వు. మ హ మ ం డ్

దత్తాత్రేయకు పోయిన ఒక సైనికదళము తిరిగి రజ్మి కు నచ్చిచేరిరి. 16 తారీఖున మాహూద్ జాతివారు ఒక పెద్దపక్షి గావించిరి. దానిలో కొందరు ఆంగ్లేయులపై యుద్ధము చేయవలెనని కోరిరి. కాని ఆజాతివారిలో పలుకుబడిగల మాలీ కులు అట్లు చేయరాదని చెప్పి ఆ ప్రయత్నము నాపిరి.

వానావరీకులు చాలాకాలముగా నున్నారు. మహమూద్ ఘోరవరీకులు సభాగావించి దొర్లనగరపాత సహాయనిరాకరణ మునవలించింపవలెనని తీర్మానించిరి. అటుతరువాత వారు కోడు మీద కాసాలియున్న కాసాదారులను తీసివేసి కోడుమీద వెళ్లుచున్న ఒకలారిన దోచుకొనిరి.

(అ. వె.)

హాజీ పెద్దకుమారునకు దెబ్బలు తగులుట

పెషావర్, మే 20:—తురంగానీ హాజీసాహెబ్ గారి పెద్దకుమారుడు బాదుషాగులుకు సైనికుల బాబులయాలకముగా దెబ్బతగిలెను. అతని సరిహద్దుకు తీసికొని వెళ్లినట్లు తెలియు చున్నది. ఇంకా కల్లాలము లేమియు మహమూద్ ఘోరవరీకులలో నేమియులేవు. వజీరీసాహెబ్ గడవిడలు తాతగ్రామముగా ఆగిపోయినవి. పెషావర్ నగరము మరల చెతనభ్యంతరమై యున్నది. కొనాఖానీయున్న గల బజారులు మరల వర్తక వ్యాపారముచేయువారితో కలసికలలుచున్నవి.

(అ. వె.)

ఆఫ్రిడీలు, మహమూద్లు శాంతిముగానున్నారు

పెషావర్, మే 17:—ఆఫ్రిడీలును, మహమూద్లును శాంతిముగా నున్నారు. రజ్మి మకీసరిసర ప్రాంతమును సైనిక దళముకటి కాపలాకాయచున్నారు.

కాంగ్రెస్ వాదులకు శిక్షలు

పెషావర్, మే 18:—పెషావర్ స్థితిలో మార్పెమియు లేదు. ఈకోజా ఉదయము బహ్మన్ నగరమును పోలీసులు చుట్టుముట్టి సైనికుల సహాయముచే కాంగ్రెస్ నాయకులను అరెస్టుచేసిరి. ప్రమాదిమేమియు జరుగలేదు. బహ్మన్ నగరము నకు సమీపమునకు సమీపముననున్న గ్రామములపై చర్యపుష్ప కొనుచున్నారు. కేహట్ జిల్లాలోని కాంగ్రెస్ నాయకులు గూడ అరెస్టుచేయబడిరి. ఎవ్వరును అబంక పెట్టలేదు.

న్యాయవాదియగు పీర్ బక్ష్ గారు 10,000 జామీను కోరబడిరి. లేవా వారు సంవత్సరము శిక్షననుభవించవలెనని మేజిస్ట్రేటుచే ఆజ్ఞాపింపబడెను.

ప్రాంతీయర్ అడ్వోకేట్ పత్రికాసంపాదకు డగు మహమూద్ ఖాన్ గారిపై 124 చి. పి. సి. క్రింద కేసు 24 తారీ ఖన విచారణకు వచ్చుచున్నది.

పెషావర్, మే 18:—పోలీసులు, సైనికుల సాయమున 10 మంది కాంగ్రెస్ నేతలను, నాయకులను అరెస్టుచేసిరి.

చరీసద్దా, ఉల్ మంజుల కులీజయి, మున్నగు సరి హద్దు గ్రామములు శాంతముగా నున్నవి. హాజీ వెనుకకు మగతి పోవలెనని యాలోచించుచున్నారు. వాయవీనానముల ద్వారా పుచ్చుకొనిన చర్యములకముగా 20 మంది పగ వారు తరగజొచ్చినారు. సిటి కాంగ్రెసుకుమితీ కార్యదర్శి యగు ఘోష్ కాక మరొకరు పెషావర్ న్యాయవాదులు ప్రతివాకము పెట్టుకొనుటకు నిశ్చయించినారు. పెషావర్ నగ రములో హిందూ శ్రేణిలో నోక యిల్లు తగులబడిపోయినది. అది భీమాచేయబడినది. నష్టము 12 కే లని అందివా తేయ బడినది.

(అ. వె.)

పత్రికాసంపాదకునకు కఠినశిక్ష

పెషావర్, మే 18:—నగరములో శాంతముగా నున్న ది. కోజా సాయంత్రము 6 గంటలకు కాబూలీగేటు, కాష్మీ రుగేటు బంధుచేయబడుచున్నవి. 'నవజీవనీకేరార్' అను పత్రి కాసంపాదకు డగు ఆబ్దుల్ గఫూర్ అటూగారికి మాడు సంవ త్సరములు కఠినశిక్ష విధింపబడెను.

పిచ్చివాడు పోలీసుఅధికారులను మీద బుడికొట్టుట

పెషావర్, 16:—ఇటీవల పోలీసుఇన్ స్పెక్టరు జవరు లును, డిప్యూటీకమిషనరును వైబడి ఒకపిచ్చివాడు కొట్టియం డెను. అపిచ్చివాడు యిప్పుడు ఆరెస్టుచేయబడెను. నగర ములో శాంతము నెలకొల్పుటకు పిషావర్ సివిల్ పరిపాలకులు

సైనికులసాయమును కోరినారు. యువజనసమితివారిని ఆరెస్టు చేయుట యొక్కను నాగుచున్నది. (అ. వె.)

ప్రభుత్వప్రకటనములు

సైనికుల ఆక్రమణ రైతులను అధికారులచర్య

సిద్ధా, మే 17-18. రాయల్ గార్డెస్ కౌంట్రీల్స్ పటాల ములోని రెండుదళములు మాత్రము ఏప్రిల్ 24 తారీఖున ఆక్ర మముగా ప్రవర్తించెననియు, పటాలములోని యితర దళములు తోక్యముకలిగించుకొన లేదనియు విచారణ. కోర్టువారి విచా రణవలన తేలిచినది. ఈ రెండుదళముల మీద సైనికశాసనముల మూలకముగా చర్యపుచ్చుకొనబడును. ఈ పటాలములోని యితరదళములు అంతకుపూర్వము చాల ప్రశంసనీయుముగా ప్రవర్తించియుండెను. ఇప్పుడు గూడ ప్రవర్తించుచున్నవి. కావున ఆక్రమముగా ప్రవర్తించిన రెండుదళములు తిప్ప తక్కిన పటాల మంతయు వారినిత్యవిధులను నెరవేర్చునట్లు సర్వసేవాధిపతి ఆజ్ఞాపించినారు.

(అ. వె.)

అధికార విచారణసంఘమువారి విచారణ

సిద్ధా, మే 19:—పెషావర్ గలభానుగూర్చి విచా రించుట టెంకాట్ హైకోర్టు న్యాయమూర్తి పాక్ కెజ్జి గారిని, అలహాబాదు న్యాయమూర్తియగు పరీషా మహమ్మద్ సులేయమాన్ గారిని భారత ప్రభుత్వమువారు, పశ్చిమోత్తర సరిహద్దురాష్ట్రముల కమిషనరు వారి ప్రార్థనప్రకారము యేర్పాటు గావించిన ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించుచున్నారు. 28 తారీఖున జరిగిన అల్లరులను గూర్చియు ఆకోజా అధికా రులచే అమలించింపబడిన చర్యనుగూర్చియు వారు విచారించె దరు. కొట్లాటలలో దెబ్బలు తగిలినవారు, కొట్లాటలలో చచ్చి పోయినవారి బంధువులు ప్రిడరుద్దాకా వాదించుకొన వచ్చును. సాక్ష్యమిచ్చినందులకు యెవ్వరును శిక్షింపబడరు. ఆసాక్ష్యమునకు గాను వారిపై క్రిమినల్ చార్జి యేమియు నేయబడదు. ఈవిచారణసంఘము పెషావరులో 28 తారీఖున విచారణ ప్రారంభించును.

(అ. వె.)

నేడు బొంబాయిలో కాంగ్రెసు ప్రముఖులను అరెస్టుచేయబడుట

నారిమను డా॥ చోక్లినిఫడ్కరు, పుష్పిద, ఆర్. కృష్ణయ్యర్ కే. ఎన్. నారాయణస్వామి, జవేర్, పరన్నగుగార్లను అరెస్టుచేయుట

బొంబాయి, మే 21:—కాంగ్రెసు పత్రికాగ్రహసంఘా ద్యక్షుడు కే. ఎఫ్. నారిమను, ఉపాధ్యక్షుడు డాక్టరుచోక్లి, సంయుక్త కార్యదర్శులని ఫడ్కరు, పుష్పిద, బ్రజర, ఆర్. కృష్ణయ్యర్, (ఇతిడే కాంగ్రెసు బుటిటను సంపాదకుడుగూ డను) సంఘసభ్యుడు కే. ఎన్. నారాయణస్వామి, ప్రచురణాధికారి జవేర్ పరన్నగు పరన్నగుగార్లను అరెస్టుచేసిరి. మేజిస్ట్రేటు యానెల 15 వ తేదీన చేసినపుత్రపును తిరస్కరించి కాంగ్రెసు బుటిటను ప్రకటించినందులకే వీరందరును అరెస్టు చేయబడిరి.

పోలీసు డిప్టీ కమిషనరు కోగ్గును నూపర్నెంటుగడరు గార్లను కొంతమంది పోలీసు వుడ్కోసులను కార్యాలయములో నికి పోయి సైనికెలుపబడిన నాయకులను అరెస్టు చేసిరి. పిమ్మట కార్యాలయమును ప్రక్కనున్న జిన్నా హాలునుగూడ పూర్తి గా శోధించి చాల లేఖలను తీసుకొనిపోయిరి.

లాటిల్ ప్రయోగము

ఈ నాయకులను పోలీసువాదుల నెక్కించి తీసుకొని పోవుచుండగా ప్రజలు బండిమట్టును మూగిరి. పోలీసువారు లాటిల్ను ప్రయోగించిరి. 4 నరీకి గాయములు తగిలెను. వారిని వైద్యశాలకు పంపిరి.

మరియొకసారి లాటిల్తోకొట్టుట

అరెస్టు చేయబడినవారితోగూడ పెక్కువేలమంది పో లీసు స్టేషనువరకును వెళ్లిరి. మిరందరును వెడలిపోదని పో లీసు వా రాజ్ఞా పిం చి రి. ఆం త లో గుం పు లో నుండి యెవరో యొక రాయవేసిరి. అది ఒక పోలీసు వుడ్కోగికి తగిలినది. వెంటనే పోలీసువారు మరల లాటిల్తో కొట్టిరి. చాల మందికి గాయములు తగిలెను.

పోలీసువారి యేర్పాటు

డిప్టీ కమిషనరును నూపర్నెంటుగడెంటును 40 మంది ఉద్యోగులను 800 మంది కానిస్టేబులును లాటిల్తో కాంగ్రెసు కార్యాలయముకడకు వెళ్లిరి. లామింగ్ నెరోడు గ్రాంటురోడు స్టేషను ప్రాంతము కెన్నడీవంతెన గిరాంబావరోడు మున్నగు మార్గము లన్నిటిని పోలీసువారు నిరోధించిరి.

(అ. వె.)

పోలీసు ఉద్యోగిని ఉద్యోగమునుండి తొలగించుట

నెల్లూరుజిల్లా కావలితాలూకా పీవక్రాక స్టేషన్ కు సంబంధించిన రెండవక్లాసు కాక్టన్ బిల్డ్ బ్యాలయ్య అనువారు ప్రసిద్ధదేశసేవకులగు శ్రీ దేశిరెడ్డి శేషారెడ్డిగారు కా వ లి లో నుపన్యసించుచుండగా సభకులోకి వచ్చి యూనిఫారములో శేషారెడ్డికి నమస్కరించి సభ లో మాట్లాడి కొంతసేపటికి లేచి మరల నమస్కరించి వెళ్లిపోయెను. చాలకాలమునుండి పరిచితుడును ప్రేమపాత్రుడు నైన శేషారెడ్డిగారికి నమస్కరించినందులకై అస్తిస్థంబు నూపర్నెంటుగెంటుగారు బ్యాలయ్య గారిని సస్పెండుచేసి ఆదినము త్రాగియుండె ననియు, వాలం టీరు ఆజ్ఞకు లోబడి నడచుకొని నమస్కరించినందువల్ల చెడ్డ ప్రవర్తననుచూపెననియు అందుకై ఏల డివీషన్ చేయగూడదో తెలుపవలె ననియు నోటీసు ఇచ్చిరి. మరియు బ్యాలయ్యగారి కిచ్చియుండిన గుండీలు గుడ్డలు లాటిక్ర వాపుచేయు మని కోరిరి. 19-5-1930 తేదీని విచారణజరిగినది. బ్యాలయ్యగారు తాను పరిచితులైన శేషారెడ్డిగారిని గౌరవించుట తప్పకానేర దనియు, తానుచేసినపనిలో ఆక్రమములేదనియు, తాను త్రాగి యుంటినని చెప్పుట అబద్ధ మనియు చెప్పిరి. బ్యాలయ్యకు 17 సంవత్సరముల సర్వీసు. అతనిని నొకరినుండి తొలగించినచో అతడు చింతింపడు.

(ఒక విలేఖరి)

అల్లూరులో విక్రేటింగు

మద్యపాన మాగిపోవుట

నెల్లూరుజిల్లా అల్లూరులో దినమునకు సుమారు 100 రూపాయలకు అమ్ముబడు కల్లుసారాయి కాంగ్రెసువాలంటర్ల విక్రేటింగువల్ల పూర్తిగ నిలిచిపోయినది. ఒక్కరై ననుత్రాగు టలేను. శ్రీ రాళ్లపల్లి రామసుబ్బయ్యగారు 1921 సం॥ లో నెల్లూరు జిల్లాయందు దంతట మద్యపానబహిష్కారదగ్గిజయము నకు కారకులై గడించిన అనుభవమును ఈవిక్రేటింగునందు వినియోగించుచున్నారు. వారి దర్శనమాత్రముననే త్రాగుబో తులు అంగడిని విడిచివెళ్లిరి. కల్లు అంగడి ఇహరాదార్లు చెల్ల దగ్గర ఇండ్లకు రహస్యముగ కల్లు తీసుకొనివెళ్లి రహస్యముగ అమ్ము బ్రయత్నించిరి గాని నిరుపయోగమయ్యెను. ఈ ప్రచార ఫలితము చుట్టుప్రక్కల గ్రామములన్నిటికిని వ్రాకుచున్నది.

(ఒక విలేఖరి)

నెల్లూరుజిల్లా అలగానిపాడులో శిస్తుల నిరాకరణము

అలగానిపాడు గ్రామస్థులు మేనెలాఖరువరకు అనగా ఆఖరు వాయిదాలో ఆఖరుకోజావరకు శ్రీ గాంధీమహాత్ముని అరెస్టుచేసిన కారణముచేత శిస్తుల చెల్లింపమని తీర్మానించి కొనిరి. ఈ ఊరియందు కల్లుసారాయి పూర్తిగ నిలిచిపోయి నది. విశేషముగ వడుకుచున్నారు. జిల్లాకాంగ్రెసు అధ్యక్షుడు శ్రీ బొమ్మా శేషారెడ్డిగారు, ఖాసా కుబ్బరావుగారు బి. ఏ. ఎల్. టి. వెంకట్రావుగారు, శ్రీ రామలుగార్లు 20 వ తేదీన అలగానిపాడుకు ప్రచారమునిమి త్రము వెళ్లిరి.

తంతికమ్ములు తెగుట

నెల్లూరుజిల్లా కోపూరుతాలూకా కొడవలూరు రైలు స్టేషన్ కు ఒక ఫర్లాంగు దూరంలో టోలుగేటుకు మద్య (తూ) తంతికమ్ములను ఎవరో 20వ తేదీ రాత్రి సరికివేసినని తెలియు చున్నది. నెల్లూరు సైమర్ సబ్ ఇన్ స్పెక్టరుగారు రంగయ్య నాయుడుగారును కోపూరు సబ్ ఇన్ స్పెక్టరుగారును విచారణ చేయుచున్నారు. తెగిన తంతి స్తంభముమీద ఒకనోటీసు అతి కింపబడియున్నదట. అందులో పత్రికలను నిలిపివేయునట్టి కాసనము చేసినందువల్ల ఇట్లు చేసితిమని ఒకనోటీసు అతికించ బడియుండెనట.

(ఒక విలేఖరి)

శ్రీ లక్ష్మీనరసింహస్వామిగారు మ్యాన్ ఫ్యాక్చరింగ్ జ్యూలర్ ను డైమండు మర్చెంటు కమిషను యేజంటు, అండు శెట్టర్.

మే నే జ రు } 8 కాశీశెట్టిపీధి, ఎమ్. సత్యనారాయణాచారి } మదరాసు.

ఆంధ్ర దేశము

చొల్లంగి యజ్ఞశాల కల్పబడుట

పోకల సత్యనారాయణగారి మెడఎముక విరుగుట
చొల్లంగి, మే 19:— 17 వ తేదీ ఉదయం సాల్సు
ఉద్యోగము 50 మంది జమానులతో చొల్లంగిలో నిర్మింపబడిన

రాజమండ్రి మునిసిపలు సభ

రాజమండ్రి మునిసిపలు సంఘసభ 18 వ తేదీ సాయం
కాలము గో విం ద రా వు నాయుడిగారి అధ్యక్షతన జరి
గెను. గాంధీగారిని ఆరెస్టు చేయుటను నిరసించుచును 21 వ

తోట సరసయ్యగారికి 18 నెలలు

మచిలీపట్నం, మే 20:— వస్తాడు తోటసరసయ్యను
జవాదలో నిన్ను అరెస్టుచేసి బంధన తెచ్చి విచారించిరి.
1 వ తేదీన మొవ్వగ్రామంలో సభయందు మంగిలపూడి ఉ

కలకత్తరుగారి సభ

కృష్ణజిల్లాకలకత్తరుగారు 16 వ తేదీన సహకారుల సభ
పి. రి. సుమారు 80 మంది జట్టి ము
మవారు వచ్చిరి. మునిసిపలు అధ్యక్షుడు శిలం జగన్నాథ

గంజాంజిల్లాలో ఆరెస్టులు

బరంపురం, మే 19:—గంజాం ఉత్కలకాంగ్రెసు
సంఘాధ్యక్షులకు నిరంజనపట్నా యకుగారు కేడు సాయంకాల
ము 148, 117 పెక్కు నుల ప్రకారము ఉప్పుచట్టము 174 పెక్కు

ఆంధ్ర కాంగ్రెసు సంఘ కార్య
దర్శి య శ్రీ న్యాగి నారాయణ మూర్తి,
నిష్టల సోమయాజులు, జయంతి వెంకటారాయణ, పుల్లెల

గుంటూరుజిల్లా ఆరెస్టులు

గుంటూరు, మే 22:—రావు వెంకటరాయణంగారు,
శేషలితాబాకా పేటేరుగ్రామములు గుంటూరులో ఆరెస్టు
చేయబడి తెనాలికి పంపబడిరి. 148 పీనుగోడు, 74 ఉప్పు

అంగలకుదురులో ఆరెస్టు కాబడినవారు వెంకమామిడి
రాజశేఖరం, కె. బసవయ్య, అబ్బరాజు బాసకీరామయ్య,
అన్నంరాజు వెంకటరావుగార్లును, తెనాలి మేటస్ట్రీటుగారు

మొక్క 5 గురు వాలంటీరులు పెన్నం కోటయ్య,
పామయ్య, చదువోలు అంజయ్య, వలివోలు సీతా
య్య, మల్లపాడు కోడందరామయ్యగార్లును తెనాలి మేజ

వల్లికోనయందు 21 వ తేదీన తూమలూరి యజ్ఞనా
య్య ఇతరులు 11 గురును, తాటి నెలల సరికినందుకు
కర్కండిరి. (స్వ. వి.)

చీరాలలో 8 గురి ఆరెస్టు

చీరాల, మే 20:—16 వ తేదీన ఏడుగురు వాలంటీరులు
మే 20 తాటిచెట్లను సరికిరి. వీరు చీరాలనుండి
ఆరాత్రి ఒంగోలులో ప్రచారము చేయుటకు మరకొం

స్వల్ప ద ర!

ఫల మ ధి క ము !!

పూర్తి తృప్తి !!!



100 కి 100 గురు సంతృప్తి చెందియున్నారు
లోకమయహర కస్తూరిమాత్రలు

పిల్లలు మొదలు ముసలివారి వరకు అందరి మందము, ములబద్ధము, వడినెము, దగ్గు, గూరలు, శీత
లముచే కాళ్లు లాగుట, కడుపుబ్బరము, కడుపునొప్పి, పక్కలయందు నొప్పి, ఆహారజీర్ణ కాలముందు తలనొప్పి,
చలిజ్వరము, జ్వరము, ప్లేగు, ఇవేవ్వాయంజా ఇంకను అనేక వ్యాధులను గుణవరచును. శ్రీమతి ప్రసవించిన

సారస్వతానవం:-

మొదడుకు బలమును కలిగించి, జ్ఞాపకశక్తిని వృద్ధిచేయును గావున, మొదడు దుర్బ
లములను గలిగియుండు సమస్త వ్యాధులను పరిహరించి నరములకు మంచి త్రాణము.
రక్తవృద్ధిని కలుగజేయును. సంగీతపాటకుల కంఠస్వరమునకు మృదుమధురత్వము నిచ్చును. పొడవపొడవ ఉత్సాహమునింపును.

శ్రీ సీతా రాఘ వ వై ద్య శా ల, మైసూరు.

ఆంధ్ర బ్యాంకు లిమిటెడ్,

స్థాపితము 1923 సం॥ రం.

మ చి లీ ప ట్న ము

ఈ బ్యాంకుయొక్క బ్రాంచి త్వరలో హైదరాబాదు పట్టణముందు తెరువబడును. అచ్చట కొందరు
పురప్రముఖులు కోరుటలన 200 వాటాలు చందాగా ఇయ్య నిశ్చయింపబడినది. నైజాము డొమినియన్సుయొక్కయు
సికింద్రాబాదుయొక్కయు వాస్తవ్యులకు మాత్రమే వాటాలు అలాట చేయబడును. ఈ నెలఖరలోగా వాటా

దో. శో. శాస్త్రి, యం. ఏ. నెక్రటరీ.

ర సాయన చాయశాల

మేలైన గట్టి చాయనూలు వ్యాపారం, తూర్పువాకిలి, మధుర.

గట్టిచాయ నూతన రంగునూలు రకములు తయారుచేయడములో "ఇండియాలో" నెల్లను
ముదటివా రని మిక్కిలి ప్రఖ్యాతి చెందినవారు.

అన్ని రకములలోను పక్కారంగులు నలీనుగా చిక్కును.

ఒకపర్యాయము మా రకములను ఉపయోగించినవారు, మా రంగునూలు వినా, మరి
యిరి రకములను : బట్టరు.

శాంపిల్ ఆర్డర్ వ్రాయించేది.

దరు చీరాలనుండి వెడలిరి. పోలీసువారు ఒంగోలు పోయిన
వారినే మొదటి జట్టునుకొని వారిలో ఇద్దరు మాడభూషి వెం
కటాచారి, పాకల మబ్బారావుగార్లును ఆరెస్టుచేసిరి. కలాల్లెలు
సరిగ గుర్తుపట్టనందున బాపట్ల మేజిస్ట్రేటుగారు విచారించి

గుంటూరులో 24 తేదీ జరుగునని ప్రకటన

ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘకార్యదర్శి శ్రీ మబ్బా
రావుగారు యిట్లు ప్రకటించుచున్నారు:—రాష్ట్రకాంగ్రెసు
కార్యసంఘ ఆత్మవసర సమావేశము గుంటూరు సత్యాగ్రహ
శిబిరమునందు కనివారం 24 వ తేదీన మధ్యాహ్నము

విశాఖపట్నం కాంగ్రెసు సంఘసభ
విశాఖపట్నం, మే 22:—విశాఖపట్నం జిల్లా కాంగ్రె
సు సంఘము ఆత్మవసర సమావేశము 25 వ తేదీ సంఘకార్య
లయమునందు జరుగును. అనేక ముఖ్యవిషయములు చర్చింపబ

ఆముక్కడోడవధ రత్నాకరము 8-0-0
చిరక చికిత్సాస్థానము (1) 8-0-0
ఆంధ్రవైద్యరత్నావళి 2-0-0 భస్మప్రకాశక 1-0-0
డాక్టరు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, బెజవాడ

ఆంధ్రపత్రికపై కేసు

శ్రీ. వే. రామదాసుపంతులుగారి వాదము

పూర్తి విచారణవివరములు

(ప్రధానరాజధానిమేజస్ట్రేటు అబ్బాస్ అలీగారి సమక్షమున)
ఆంధ్రపత్రికపై లేబడిన కేసు గతవారము 19 వ తేదీన ఎగ్జూరు ప్రధానరాజధానిమేజస్ట్రేటుగారిచే విచారణపరచబడినది. శ్రీ. వే. రామదాసుపంతులుగారు పత్రికతరపున వాదించిరి. మేజస్ట్రేటుగారు ఉత్తరువు నమసరించి ప్రింటరు పబ్లిషరుగ డిక్లరేషనుగావించిన శ్రీ చల్లా శేషగిరిరావుగారు రు 2000 ల ధరావతును చెల్లించిరి. డిక్లరేషను చేయకుండగ పత్రికను నడిపినందులకు లేబడిన ప్రాసిక్యూషన్ కేసు జూన్ 16 తేదీకి వాయిదావేయబడినది.

ఆంధ్రపత్రికాసంపాదకులగు శ్రీ. చల్లా శేషగిరిరావుగారిపై మేజస్ట్రేటు రెండు ఛార్జీలను చదివినపిదప ఆంధ్రపత్రికా సంపాదకులతరపున శ్రీ. వేమనరావు రామదాసు పంతులుగారిట్లు వాదించిరి. "సంపాదకులగు శ్రీ. చల్లా శేషగిరిరావుగారిపై ప్రెస్ చట్టము 4 వ శక్లనుక్రింద కీపరుగను, 5 వ శక్లనుక్రింద, ప్రింటరు, పబ్లిషరుగను రెండు నోటీసులు జారీచేయబడినవి. అందు మొట్టమొదట 4 వ శక్లనుక్రింద ఒసంగబడిన నోటీసునుగూర్చి ముప్పటిచెడను. 4 వ శక్లను నమసరించి ప్రెస్ కీపరు ఎప్పటికప్పుడు నూతనముగ డిక్లరేషను ఇవ్వవలసిన యవసరములేదు. ప్రెస్ నందు ముద్రించి, ప్రచురింపబడిన వార్తలకు ప్రెస్ కీపరు మాత్రము బాధ్యుడుకాబోడు. ప్రింటరు పబ్లిషరులగునన్న వారే అందులకు బాధ్యులే వహించురు. కావున కీపరుగ డిక్లరేషను గావించుట ప్రజలెరుంగుటకేగాని ప్రచురణ వ్యవహారములకు గాదు.

"కీపరు ఎచ్చటనైన యుండవచ్చును"

ప్రెస్ యొక్క కీపరు ప్రపంచమునందెచ్చట నైన యుండవచ్చును మరియు కీ పరు జైలు నందుండినచో (జైలు బ్రతిమి యిండియాలోనే యున్నదని తలంచెదను) కీపరుగ అని హక్కు నశించునని చట్టమునందెచ్చటగాని నిర్ణయింపబడియుండలేదు. జైలుకు వచినంతమాత్రమున డిక్లరేషను చెల్లకపోవునని న్యాయశాస్త్ర సంబంధమైనట్టిగాని కార్యనిర్వాహక సంబంధమైనట్టిగాని ఉత్తరువొందును. లేదు కావున న్యాయశాస్త్రోత్తరము ననుసరించి వ్యవహారములకును డిక్లరేషను అమలులో నుండునటు కట్టి పండియమున లేదు. కావున కీపరుగ డిక్లరేషను గావించిన శ్రీ. వే. రామదాసుపంతులుగారు జైలునందుంపబడినంత మాత్రమున వేరుగ క్రొత్త డిక్లరేషను గావించవలసిన యవసరము లేదని మనవిచేయుచున్నాను. జైలునందున్న వారిట్టి హక్కులను గోల్పోయెదరనుటకు న్యాయశాస్త్ర సంబంధమైన ఆధారము లేవియునులేవు.

మేజస్ట్రేటుగారు :—5 వ శక్లను విషయమై ప్రింటరు పబ్లిషరుగ డిక్లరేషను గావించిన కే. నాగేశ్వరరావుగారు జైలునకంపబడుటచే వారి కట్టి ఆర్డరు లేకుండజోయినది. చల్లా శేషగిరిరావుగారు ప్రింటరు పబ్లిషరు బాధ్యతను వహించి యున్నారని. కాని వారు డిక్లరేషను గావించకుండగ అట్లు చేసియున్నారా?

వి. రామదాసుగారు :—లేదు. నాగేశ్వరరావుగారే యిప్పటికిని ప్రింటరు, పబ్లిషరుగగూడ నున్నారు.

మేజస్ట్రేటుగారు :—ఒకవేళ నాగేశ్వరరావుగారే యిప్పటికిని ప్రెస్ కీపరు అను వాదమును నే నంగీకరింతుననుకొనుదు. కాని ప్రింటరు పబ్లిషరు మాత్రము చల్లా శేషగిరిరావుగారని ఇటీవల ప్రచురింపబడిన ఆంధ్ర పత్రికపల్ల నే తెలియుచున్నదిగా?

వి. రామదాసుగారు :—లేదు. శేషగిరిరావుగారిన్ను దును ప్రింటరు పబ్లిషరుగ ప్రకటించుకొని యుండలేదు. వారు జాయింట్లు ఎడిటరుగ మాత్రమే ప్రకటించియున్నారు.

మేజ :—అయిన ప్రస్తుతము ప్రింటరు, పబ్లిషరు లేరు?

వి. రామదాసుగారు :—నాగేశ్వరరావుగారే, ఒక పత్రికను, ముద్రించి, ప్రచురింపించుట ఒక వ్యాపారము. అట్టి వ్యాపారమును నిర్వహించువారు జైలున కరిగినంతమాత్రమున ఆ వ్యాపార మాగి పోవ వసరము లేదు. అట్లు పత్రికను ముద్రించి, ప్రచురింపించు వారు కేవల వ్యాపారకులుగను, ఒక్క ఆత్మరమైనను చూపలేని వారుగనైనను ఉండవచ్చును. ధనముగలవారైనను ఇట్టి వ్యాపారమును సాగింప వచ్చును. జైలునందున్నను, మరేతావున నున్నను, ఈ వ్యాపారమును కొనసాగించు కొనుట కట్టి యభ్యంతరము గాని యుండబోదు.

మేజ :—నాగేశ్వరరావుగారు జైలున కంపబడినందుకు ఆ యర్హతలన ప్రింటరు పబ్లిషరుగ నుండబోదు.

వే. రా. గారు :—అనర్హత ఎందువలనకనుగున? నాగేశ్వరరావుగారు తన స్వయముగా పత్రికను ముద్రించివారు వారు పబ్లికేషన్ వాడయ్యెదగాని, ఏరంగునాలో గాని ఉండినపుడు పత్రిక కేటుముద్రాపకులు, ప్రచురణ కర్తలై యుండునో జైలునందున్నను అట్లే యుండగలరు. పత్రిక ముద్రాము, ప్రచురణము లాభనష్టములతో సంబంధించిన వ్యాపారము ఆ వ్యాపారమునందలి లాభనష్టములకు వారు ప్రజలకు బాధ్యులుగ నుందురు. అట్టివ్యాపారమును నడపువారు జైలునకరిగినచో వారివ్యాపారహక్కులు నశించుననెడి న్యాయశాస్త్రసంబంధముగు ఆధారమొందులేదు. (ఈసమయమున ఆంధ్రపత్రికసంచికలు రెండు తెప్పింపబడి మేజస్ట్రేటుగారిచే పరిశీలంపబడినవి. ప్రింటరు, పబ్లిషరులుగ నాగేశ్వరరావుగారిచే ప్రచురింపబడి యున్నట్లు మేజస్ట్రేటుగారు సంతృప్తిజెందిరి)

మేజ :—నాగేశ్వరరావుగారు జైలునందున్నారా? వారు పత్రికయొక్క పాలిసీ (విధానము) నెట్లు నడుపగలరుదురు?

వే. రా. గారు :—ప్రింటరు, పబ్లిషరునకును, పత్రికా సంపాదకునకును (ఎడిటరు) ఒకరికొకరినిగ తాడుతారు కేయకుండునని కోరుచున్నాను. సంపాదకులు వేరుసంపాదకుడు డిక్లరేషను గావించవలసిన పనిలేదు. పత్రికయొక్క బాధ్యతలను తనపైనిదుకొన నిచ్చులేనపుడు సంపాదకుడు డిక్లరేషను చేయవలసినపనిలేదు. నాగేశ్వరరావుగారు బ్రిటిషుయిండియాలో నెందున్నను ప్రింటరు పబ్లిషరుగ నుండవచ్చును. అందుచే మరొకరందులకై డిక్లరేషను చేయవలసిన యవసరములేదు.

మేజ :—జైలునందుండుటచే నాగేశ్వరరావుగారిపుడు స్వయముగ తమ చేతుతో ముద్రాకార్యమును చేయబోరురా?

వే. రా. గారు :—నిజమే. జైలునందేగాదు. ఏరంగునాలోగాని మరే గ్రామాంతరమునందున్నప్పటికిని అట్లులే యగును.

పిదప మేజస్ట్రేటుగారు ప్రస్తుతము ప్రింటరు పబ్లిషరులగు మాత్రము క్రొత్త డిక్లరేషను చేయ సంసిద్ధులుగ నున్నారా యని ప్రశ్నించిరి.

శ్రీ రామదాసు పంతులుగారు ఈ విషయ మింకను వాదించబడవలసినదేగాని నిర్ధారణ కాలేదనియు అందుచే సంశయాస్పదమేననిరి.

మేజ :—మీపై నొసంగబడిన రెండు నోటీసులలో నొకటి డిక్లరేషను చేయవలసినదిగను, రెండవది యింతవరకును డిక్లరేషనులేకుండ పత్రికను నడపినందులకు ఏల ప్రాసిక్యూషను చేయరాదో తెలుపవలసినదిగను ఒసంగబడియున్నవి. ప్రాసిక్యూషనుకు సంబంధించిన రెండవనోటీసు విచారణకు అగినంత వాయిదా నొసంగెదను. కావున మీరీపుడు పత్రికను నడుపుటకు ముందు డిక్లరేషను గావించుట ఉత్తము. అసమ్మతిని దెల్పుచునే డిక్లరేషను గావించవచ్చును.

వే. రా. గారు :—అట్లులేనా.

మేజ :—నా తీర్పు తప్పగా నుండినపక్షమున హైకోకోర్టు ఉండనేయున్నది. నాగేశ్వరరావుగారే యిప్పటికిని ప్రెస్ కీపరుగ నుండవచ్చును. చల్లా శేషగిరిరావుగారు న్యాయపరమునందువు మానేజరుగారిని ప్రతివాదులవాదము.

ప్రాసిక్యూషను వాదము

అంతట ప్రాసిక్యూటరు యిక్స్ ప్రెక్టరుగారు వాదించుచు ప్రస్తుతము ముద్రాలయమెవరివశమునందున్నదినిపిలేలవలెననియు, జైలునందున్న నాగేశ్వరరావుగారి పరమందెట్లుండ గలదనియు, చాలా సంవత్సరముల క్రితము అడ్వోకేటు జనరలుగారుకూడ నీవిషయమై యిట్టి అభిప్రాయమునే ప్రకటించి యుండెననియు పట్టిరి. (నవ్వు)

మేజస్ట్రేటుగారు కొద్దునందెవరు గాని బహిరంగముగ నవ్వరాదనియు, అట్లు నవ్వినచో ప్రేక్షకులు బయటికివెడలి పోవలసి యుండుననియు హెచ్చరించిరి.

ప్రా. ఇక్స్ ప్రెక్టరు :—ఇందు అపహాస్యము చేయవలసినదేమియులేదు. జైలునందున్న నాగేశ్వరరావు గారి ముద్రాలయమును వశమందుచుకొని నిర్వహించుచున్న వారెవరైనను అట్టివారు డిక్లరేషను గావించవలసి యుండురు.

వి. రా. పంతులుగారు :—చెన్న పురియందుగాక మరొక గ్రామమునందున్నపుడు యదారముగ ముద్రాలయమును తమవశము నందుంచుకొనుటెంతవరకు సాధ్యమో జైలునందున్నను అంతమాత్రమే సాధ్యమగును.

ప్రా. ఇక్స్ ప్రెక్టరు :—ఈముద్రాలయముచే నిర్వహింపబడవలసిన బాధ్యతలు కొన్నిగలవు. ప్రెసు అడ్మినిస్ట్రేషన్ ఒకవేళ, ఒకటిరెండు మాడుమారులు ధరావతులు కోరబడి, తుదకు ప్రెస్ ను జప్తు చేయవలసివచ్చినచో నాగేశ్వరరావుగారి పేరున్న ప్రెస్ ను జప్తుచేయుటకు వీలగునా?

వే. రా. గారు :—నిశ్చయముగా.

ప్రా. ఇక్స్ :—నే కీభవింపజాలను. నాగేశ్వరరావుగారు యధారముగ ప్రెస్ ను నిపుడు వశమందుచుకొనజాలి యుండలేదు. అందుచే ప్రెస్ ను విషయమై జరుగగలవాని కన్నిటికిని వారిని బాధ్యులుగ కేయబాలకు. నాగేశ్వరరావుగారు రెక్కలను తనిఖీచేయబారు.

చట్టము లోపముల గలిగియున్నది.

మేజ :—దురదృష్టవశమున చట్టము లోపభూయిష్టమై యున్నది. ఒకవేళ ప్రభుత్వమువారు కీపరుపై చర్య గైకొన తలంచినపక్షమున, నాగేశ్వరరావుగారే ప్రెస్ కీపరు అనుచు మీరు వాదించుచో ఆపుడు నాగేశ్వరరావుగారు "నేను జైలు నందుంటిని, నేను లేనప్పుడు నావై మీరు చర్య గైకొనబారు" అని వాదించవచ్చునా?

వే. రా. పంతులు గారు :—అట్లు వాదించబారు. అది న్యాయశాస్త్ర సంబంధమైన బాధ్యత రిజిస్టరు హోల్డరు జైలు లో నుండునపుడు వాని బాధ్యతలు నశించునా, ప్రభుత్వము వారి రివిన్యూ జైలులో నున్నంతమాత్రమున ఆపుడలచేయబడునా? 8 వ శక్లను నమసరించి తాను జైలు కరిగినచో తన డిక్లరేషనును రద్దుచేయవలసినదిగా కోరుటకుగూడ అవకాశము కలదు. అందుచే ప్రెస్ ను తనస్వంతతీర్తిగ నుంచుకొనునంతవరకును సర్వ విధములగు న్యాయశాస్త్ర సంబంధమయిన బాధ్యతలకు జబాబు దారి వహించియుండును. ఎవరిపైనను బాల్మానా విధించినచో ఆతడు జైలునందుండిన పక్షమున, వాని యాస్తిని జప్తుచేసి బాల్మానా సొమ్ము రాబట్టుకొను చుండుట లేదా? ఈ చట్టముయొక్క విధానము ఇతర చట్టముల విధానముల కంటె భిన్నము. జైలున కరిగినందుచే ప్రెస్ కీసాక్షాత్కారము రిజిస్టరుబడినదేగాని న్యాయశాస్త్ర హక్కు లెవ్వియు నశింపవు. ఆస్తి హక్కులను, వ్యాపార వ్యవహారముల నెల్ల నిర్వహించుకొనవచ్చును. పవర్ ఆఫ్ అటార్నీ సంతకము చేయవచ్చును. కావున ఇట్టి హక్కులు నశింపవు.

ప్రా. ఇక్స్ :—జైలునందుంపబడినవారికి సివిలు హక్కులుండును సరియే. కాని క్రిమినల్ బాధ్యతలనుబరించి యేమి? రేపు వారు తిరిగి వచ్చి "నేనేమి చేయుదును? మీరే నన్ను నిర్బంధమునందుచితిని" అనిఅనవచ్చును.

వే. రా. గారు :—లేదు. జైలునందున్నను మ్యూనిసిపల్ పన్ను, ఇన్ కంటాక్సును చెల్లించుటలేదా? ఇందుకు మాత్రమే ఏ రింపకుండుటకు కారణము లేదు.

శ్రీ వే. రామదాసుపంతులుగారింకను వాదించుచు 40 ముద్రామతీర్పు నమసరించి విశేషం దుండుట యనగా న్యాయ శాస్త్రసంబంధముగ అందుపై హక్కులను కలిగియుండుటయే గాని నేరుగ తనవశములో నుంచుకొనుట గాదని వాదించిరి.

ఒక సూచన

మేజస్ట్రేటుగారు రంతట శేషగిరిరావుగారిని ప్రింటరు, పబ్లిషరులగు ప్రకటించుకొనవలసినదనియు, అందువలన చాల చిక్కులు నివర్తియై పత్రిక వెంటనే నడుచుటకు వీలగుననియు, ప్రాసిక్యూషను నోటీసు విషయమై తాము చట్టము ప్రకారము కొంత సానుభూతితో పరిష్కరింప వీలన్నదనియు, కావున దానిని పిమ్మట ఆలోచించు మనియు, ఇప్పుడు డిక్లరేషను గావించవలసినదిగ కోరిరి.

శ్రీ వే. రామదాసు పంతులుగారు సమాధాన మొసగుచు, జైలునందున్నను ఇప్పటికిని శ్రీ నాగేశ్వరరావుగారే ప్రింటరు, పబ్లిషరులనియే తమ వాదమైయున్నను, ప్రస్తుతము ప్రింటరు పబ్లిషరులగు క్రొత్త డిక్లరేషను గావించుటకు అంగీకరింతు మనిరి.

మేజ :—నిజము చెప్పవలసినదొకటే కీపరువిషయమై మీ వాదముతో నే కీభవింపవచ్చును. కాని అంతవరకును తాత్కాలికముగ శేషగిరిరావుగారే కీపరుగ ప్రకటించుటకు మీ కభ్యంతర మేమి?

వే. రా. గారు :—ప్రింటరు పబ్లిషరుగమాత్రము డిక్లరేషను గైకొని, మిగతవిషయములు వివాదాంశములుగ నిప్పటికి వదలివేయుట ఉత్తమునని నా సూచన మీనోటీసులందినవెంటనే మేము ప్రెస్ ను మూసివెదితిమి. కావున మాసద్భావమును శంకింపవలసిలేదు.

మేజ :—ప్రభుత్వమువారు నాయభిప్రాయముతో నేకీభవింపక కీపరువద్దనుండి ప్రత్యేకముగ ధరావతు కోరవచ్చును.

వే. రా. గారు :—ప్రభుత్వమువారు రట్లు చేయబోరు.

మేజ :—చేసెదరని నేననుటలేదు. చేయుటకువారి కవకాశము కలదనిమాత్రము చెప్పుచున్నాను. నాసూచననంగీకరుటవలన ఈచిక్కులన్నియు సమసిపోగలవు. అని పట్టిరి.

తీర్పు

స్వరాజ్య పత్రికపై లేబడిన కేసు గూడ విశేష పిదప మేజస్ట్రేటుగారు తీర్పుచెప్పుచు స్వరాజ్య పత్రికాపాలయమునకు శ్రీ టి. ప్రకాశంగారే కీపరులుగ నంచున్నామనియు, అందుచే కృపానిధిగారు డిక్లరేషను వలసిగ ధృవపరము లేదనిరి. ఆంధ్రపత్రిక విషయముల నాగేశ్వరరావుగారే ముద్రాలయమునకు కీపరుగ అంచున్నామనియు, అందుచే వేరొకరు కీపరుగ డిక్లరేషను నవసరము లేదనియు, కాని ప్రెస్ చట్టము 5 వ నమసరించి శ్రీ చల్లా శేషగిరిరావుగారు ప్రిం, డిక్లరేషను గావించుటకును, రు 2000 ల ధరావతుకును ఉత్తరువు చేయుచున్నా మనిరి.

4 వ శక్లనుక్రింద ప్రాసిక్యూషను కేసును తేదికి వాయిదావేసిరి.

స్వరాజ్య పత్రికపై ప్రాసిక్యూషను కేసు రద్దుచేయ ఆంధ్రపత్రిక తరపున రు 2000 ల ధరావతు విల్లింప

చెన్నై కార్యకేసు

అధ్యక్షుని సమాధానము

యితర కార్యకేసులు

చెన్నై కార్యకేసును పరిశీలించుచున్న సమయమున...

మదరాసు అల్లులు

శ్రీ వి. చక్రవర్తిగారికి:—ఏప్రిల్ 25, 27 తేదీలందు...

అధ్యక్షులు సమాధాన మొసంగుచు నిడివరలో నోకమా...

శ్రీ సత్యమూర్తిగారికి:—ఏప్రిల్ 25, 27 తేదీలందు...

శ్రీ సత్యమూర్తిగారికి:—ఏప్రిల్ 25, 27 తేదీలందు...

అధ్యక్షులు ఈ యుపపాదన అవసరతీర్మానముగ నంగీ...

రాయల్ థియేటరు

రాయల్ థియేటరులో నాటకమునుండియున్న ఫలము...

శాంతవర్ణ జరిగినవివర థియేటరులో సోపాలు సౌకర్యము...

కోడు ప్రక్కల వేదికలను వరండాలు, పెట్రోలుపంపులు...



లబ-హేమ, వరము లబ-హేమ

రక్త హేమ

మొదటి రుచి

Deschiens' syrup

విరళమై ఉపయోగించుము

శ్రీ. లోక్నాథం, ధర్మ, విద్యారణ్యులు, 30,000 వైద్యులచేత ప్రశంసించబడినది.

గ్రామపంచాయతీసంఘములకును 30-6-1930 తేదీవరకు గ్రంథ భండాగారములకును

అమూల్య బహుమానము 60 నవలలు రు 25 లు మాత్రమే రు 65-0-0 వెలగలవి

పై అధికారులచే కాంక్షను పొందుచున్న చాలమంది వ్యవధిగోరుటచే 30-6-1930 వరకు అవకాశమివ్వబడినది.

ఆంధ్ర ప్రచారిణి గ్రంథనిలయం, విరావరము.

సత్యసాధని పత్రికలో

ఒక నవరణ

మాచే ప్రకటింపబడుచున్న సత్యసాధని పత్రిక 9-5-30...

తీర్మానము

చట్టవిరుద్ధమున నెట్టి కార్యము చేసియు ప్రోత్సహించుట...

దౌర్జన్యపూరితమున కార్యము లొనగ్గుటచే నగరముంద...

జాతీయపతాకమును నెలకొల్పుట చట్టవిరుద్ధమున నెట్టి...

పురపాలక సంఘ కార్యాలయమున నెట్టి ఉద్యమమున...

(నంపాదకుడు)

సంతానం పుట్టుకుండా 108-1

'కాంటా నెప్టన్'

ఒక్కటే సులభమైన సురక్షితోపాయం

16 మోతాదులట్యాబు 1-12-0

ట్యాబులకు ఇతర పయములకు

వి. రామచంద్రరావు, 158, బ్రాడ్వే, మదరాసు సో. పో. పో. బి.

ది సోషల్ హెల్త్ సిండికేట్

ఇతర కమిటీలు అందే, ప్రజాస్వామ్య పక్షం వారు

ధర్మ వివరములు

శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారి
అరెస్టువివరములు

దేవిగారు ఉప్పురాసులకడకు రాగానే
అరెస్టు చేయబడుట

ఉన్నాడి, మే 21:- శ్రీయుతులు ఇమాంసాహెబు
పార్సీ లా లు మ జి లా లు గాంధీ గార్ల ను
అరెస్టు చేసి డిపోజిట్ తీసుకొని వెళ్లగానే శ్రీమతి సరో
జినీదేవిగారు సత్యాగ్రహరంగమునకు వచ్చి కొంతసేపు రంగము
నంతట కలియపడింది. పిమ్మట ఉప్పురాసులకడకు వచ్చిరి.
అప్పుడు దేవిగారిగూడ అరెస్టు చేసి తీసుకొని వెళ్లిరి. ఉదయ
మున 10-30 గంటల వరకును వలంటీరులు మట్టడిని సాగించు
చునే యుండిరి. అప్పటికి వారిలో 300 మందికి గాయములు
తగిలెను. మరికొంతసేపటికి మొత్తము 2000 మందిలో 200
మందికి తప్ప తక్కినవారందరికిని గూడ దెబ్బలు తగిలినవి.
వారందరూ బురదలో తడిసి అలసిపోయియుండిరి. అట్టిస్థితిలో
గూడ వలంటీరు లచటనేయుండిరిగాని ఒక్క అడుగైన వెనుక
కు వెట్టలేదు.

డంగ్రిలో రైళ్లను నిలువగూడదనుట

క్రొత్తగా వలంటీరులు హెచ్చుమంది వచ్చుచునే యు
న్నారని నేడు డంగ్రిస్టేషనులో రైళ్ల నాపగూడదని
రైల్వేకంపెనీవారు ఆజ్ఞాపించుటచే రైళ్లలో రావలసిన వలంటీ
రులు ఉన్నాడి చేరుటకు చాల కష్టపడవలసి వచ్చినది.

నేడు సాయంకాలము మరల లాటిల్ ప్రయోగము

నేడు సాయంకాలమున ఉప్పురాసులకడకు వలంటీ
రులపై మరల పోలీసువారు లాటిల్ను విసరిరి. పోలీసువారు
వలంటీరులను ప్రజలను ఉన్నాడికిరమువరకును వెనుకకు తరిమి
రి. నలుగురు వలంటీరులకు గాయములు తగులుటచే వారిని కఠి
రమునందలి వైద్యశాలకు గొనివచ్చిరి. పోలీసువారిట్లు లాటిల్
ను ప్రయోగించుచున్నపుడు సబుడివిజనలూ మేజిస్ట్రేటు
జ్యాయలు గారు గూడ న చట చే యుండిరి.
200 మంది వలంటీరులను బుల్డారు శిబిరమునందలి

వైద్యశాలకు పంపుట

గాయములు తగిలిన వలంటీరులలో 200 మందిని బు
ల్డారు శిబిరమునందలి వైద్యశాలకు పంపిరి. నేడురాత్రి డిపో
వద్ద మరల గాయములు తగిలెడలవారికి ఉన్నాడి శిబిరమునందలి
వైద్యశాలలో స్థలము సుండుటకే యీ 200 మందిని బుల్డారు
శిబిరమునకు పంపిరి.

సాయంకాలమున ప్రార్థనలు

నేడు సాయంకాలము ప్రార్థనలు జరిగినపుడు సర్దారు
వల్లభాయిగారి కుమార్తె శ్రీమతి మణిబెనుగారు వలంటీరులను
ప్రార్థనాపరచిరి. నేడు చాలమందికి దెబ్బలు తగిలెనని మీద
నిరుత్సాహపడగూడదు. లాటిల్లకు తుపాకు గుండుదెబ్బలకును
భయపడువారు యిండ్లకు వెడలి పోవలెను. లాటిల్
దెబ్బలను గుండు దెబ్బలను ఉత్సాహముతో
గ్రహించుటకు మారందరూ సంసిద్ధు
లు కావలెను" అని శ్రీమతి మణిబెనుగారునుడివిరి. (అ.ప్రె.)

శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారి సందేశము

"ఏదియెట్లు జరిగినను అహింసను వదలకుడు
భక్తి అడుగైనను వెనుకకు వెట్టకుడు"

బుల్డారు, మే 21:- శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారిని
అరెస్టు చేయగానే యీరీతిగా ఆమె వలంటీరులకు సందేశము
కొసగెను.

తాత్కాలికవిరామము

నేడు మధ్యాహ్నము 1½ గంటలకు యిరుపిడులవారును
గూడ విరమించిరి. వలంటీరులలో కొందరు ఉప్పురాసులవద్దను
మరికొందరు మరికొంతదూరమునకు కూర్చుండియుండిరి.

మరికొంతమంది డాక్టరులును నర్సులును

రానుండుట

ఉన్నాడి శిబిరమునం దున్న డాక్టరులను నర్సులును
చాలకుండ నుండుటచే ప్రస్తుతము ఇలాల్పూరులోనున్న శ్రీమతి
కస్తూరిబాయిగారి దళములోని స్త్రీవలంటీరులను రావించిరి.
వారిపు డిచటికి వచ్చి ఉపచారము చేయుచున్నారు. మరి
కొంతమంది డాక్టరులను నర్సులను సూరకు మున్నగు పట్టణ
ములలోనుండి త్వరలోనే వచ్చెదరు.

ఉదయమున రిక్కి గంటలకు యమాంసాహెబుగారిని
అరెస్టుచేసిరి. అటుపిమ్మట మరికొంతసేపటికి పార్సీలాలుగారిని

మణిలాలు గాంధీగారిని అరెస్టుచేసిరి. మణిలాలుగాంధీ గారిని
అరెస్టుచేసిన పిమ్మట మరల 5 సార్లు లాటిల్తో కొట్టిరని
స్వయముగా చూచినవారొకరు చెప్పిరి.

డిపోకు ఒకస్థానం దూరమున వేలకొలది ప్రజలు నిలువ
బడి చూచుచుండిరి. సరోజినీదేవిగారు రాగానే డిప్టి నూపరిం
టెండెంటు అంటియోగారు ఆమెను అరెస్టుచేసిరి. డోలీలను
మోయువారు దగ్గరిదారిని లోనికిపోవుటకు పోలీసువారు అను
మతి నియ్యలేదుగాన వారికి పని చాలకష్టమైనది.

8 గంటలైన పిమ్మట పోలీసు సర్వాధికారి యీవలకు
వచ్చి యిటుపైని కొట్టవద్దనియును తీగదడివద్దనున్న వలంటీరు
లను లాగివేయవలెననియును ఆజ్ఞాపించెను. అంతట వలంటీరు
లను కొట్టుట మానివేసి లాగిపారవేయ నారంభించిరి. ఆవలంటీ
రులు మరల తీగలకడకువెళ్లి బోవుటయును పోలీసువారు లాగి
వేయుచుండుటయునుగూడ నిలుచలే చాలసేపు జరిగినవి. మరి
యొక అరగంట జిల్లా పోలీసునూపరిం టెండెంటు అచటికివచ్చి
అచటనున్న వారందరిని ఆవలికి పంపివేసి చాలమంది పోలీసు
భటులను కావలిపెట్టెను.

పత్రికావిలేఖరులను రానిచ్చుట

అప్పటివరకును పత్రికావిలేఖరులను లోనికి పోనియ్య
లేదుగాని అప్పుడుపోనిచ్చిరి. అప్పటికిని కొద్దిమంది వలంటీరులు
తీగదడియొద్దనే కూర్చుండియుండిరి. అప్పుడు కొట్టుట లాగుట
ప్రయోమున్నగు పనులన్నియు కొంతకాలమువరకును నిలిపి
వేయబడెను. ఒక అరగంటనే పైపిమ్మట దడులవద్దనున్న
మిగిలిన వలంటీరులందరినిగూడ లాగివేసిరి. అదివరకు దూర
ముగానున్న వలంటీరులు మరల రాసులకడకు రావోగా మరల
పోలీసువారు లాటిల్ను ప్రయోగించిరి. మరల చాలమందికి
దెబ్బలు తగిలినవి. దడులలోపలనున్న పోలీసువారుగూడ
వలంటీరులపైని రాళ్లువిసరిరి.

అప్పుడు ఏమిదమంది కనిపింజులను ఈవలకు తీసికొని
వచ్చి ఉప్పురాసులపైని కూర్చుండబెట్టిరి. వారందరూ తుపా
కులను ధరించి యుండిరి.

వలంటీరులు కనబరచిన అప్పుతముగు అహింసాదీక్ష
నచటనున్న ప్రజలందరూగూడ ప్రశంసించిరి. (శ్రీ.ప్రె.)

వి. జె. పటేలుగారు బొంబాయికి వెళ్లుటకు

సత్యాగ్రహసంఘమువారు రనుమతి నిచ్చుట

నేడు మధ్యాహ్నము పటేలుగారిటనుండి బొంబాయికి
బయలుదేరిరి. నేడురాత్రి 7 గంటలకు బొంబాయి చేరెదరు.
వలంటీరులనిటుల లాటిల్తో కొట్టుట అతిదారుణమని నేడు
పటేలుగారు మాచిత్కాంతో తెలిపిరి.

"నేనిడునుండవలెనని మారు కోరినచో నేనిడు నిలిచి
పోయెద"నని పటేలుగారునిరి.

"మిగిలిన డిచటనుండ నవసము యింకను కలుగలేదు"
అని నరహరిపార్థుగారునిరి.

"మిరు కోరినపుడు నేను తప్పక వచ్చెదను" అని
పటేలుగారునిరి.

ఒక సోదరమణి బుల్డారు స్టేషనువద్ద తనకాయన ధయ
తో పటేలుగారి కొసగుటచే దానిపైననే పటేలుగారు నేడు
ఉదయమున ఉన్నాడిశిబిరమునకు వచ్చిరి.

ప్రొద్దుటనుండియు భోజనము లేకుండ నున్న వలంటీరు
లకప్పుడు భోజనము పెట్టిరి. మొత్తము 800 మందికి గాయములు
తగిలినవి. ఇద్దరు వలంటీరులకు మిక్కిలి బలమైన గాయములు
తగులుటచే వారిని పోలీసువారు ప్రభుత్వమువారి వైద్యశాలకు
పంపిరని తెలియుచున్నది. (శ్రీ.ప్రె.)

శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారికి
సాకర్మములు

శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారు శిబిరమునకు లేఖనపంపుట

బుల్డారు, మే 22:- "నాసామానులను పంపవలెను"
అని శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారు వ్రాసినలేఖ నిన్నరాత్రి 8
గంటలకు ఉన్నాడిశిబిరమునకు చేరినది. శ్రీమతి మణిబాయి
పటేలుగారు ఆసామానులను పట్టించుకొనివెళ్లిరి. మణిబాయి
గారు సరోజినీదేవిగారిని చూచుటకు పోలీసువారు అనుమతి
నిచ్చిరి. సరోజినీదేవిగారిని ఒక పత్తెక్కగృహమునందుంచిరి.
ఆమెకు ఫలములను యితరఆహారపదార్థములనుయిచ్చిరి. నిన్నను
అరెస్టుచేయబడినవారి నందరిని పి. కో. 145 క్రిందనే అరెస్టు
చేసిరిని తెలియుచున్నది. నిన్నను మరినలుగురు వలంటీరులను
గూడ అరెస్టుచేసిరిగాని ఆసమాచారము మణిబాయిగారు దేవి
గారికడకు వచ్చువరకును తెలియలేదు. దేవిగారును మణిలాలు
గారు మున్నగు యితర నాయకులను మరి నలుగురు వలంటీరు
లునుగూడ నచటనే యున్నారని మణిబాయిగారు మరల
శిబిరమునకువచ్చి చెప్పిరి. తక్కినవారి సామానులనుగూడ తీసు
కొనివెళ్లుటకు పోలీసువారు రనుమతినిచ్చినందున మణిబాయిగారు

నేడు ఉదయమున మరల వానినిపట్టించుకొని వెళ్లిరి. నేడు
వలంటీరులను డిపోకడకుపంపరనియును మరల 25వ తేది ని
డంపెదరనియును తెలియుచున్నది. (అ.ప్రె.)

ఇమాంసాహెబుగారు
ముఖ్యనాయకత్వమును
వహించుట

వలంటీరుల యేర్పాటులు

ఉన్నాడి, మే 21:- నేడు ఉదయమున 4 గంటలకు 2'00
నుండి నాయకులను కంఠములను మేళవించి వారి నాయకత్వ
ము గావించిరి. నేడు ప్రధాన నాయకత్వమును వహించిన
యమాంసాహెబుగారు శ్రీమతి సరోజినీ దేవిగారును యిత
ర నాయకులను గూడ ఉపన్యసించిరి. పిమ్మట నాయకులంద
రూ పరస్పరాలింగనములను గావించుకొనిరి. ప్రతి వలంటీరు
ను రెండు కోజులకు పరిపడెడు ఆహారపానీయములను వెంట
గానిపోయెను. ఉన్నాడి గ్రామమునకు చేరుచున్న ఉప్పురాసి
కడనే హెచ్చుమంది వలంటీరులు చేరిరి. తక్కినవారు వేరువేరు
రాసులకడకువెళ్లిరి. దక్షిణముననున్న రాసులకడకు 200 మంది
వలంటీరులుపరుగిడిగా వారిప్రక్క పోలీసువారుగూడవెళ్లిరిగాని
వలంటీరు లే యందుగా రాసులను చేరగలిగిరి. వారు తీగద
డులను చేరునరీకి పోలీసువారి డుడ్డుదగిలి లాటిల్ను ప్రయోగించిరి.
అదెబ్బలకు కొందరు వలంటీరులు క్రిందపడిపోయిరి. అంతలో
హెచ్చుమంది వలంటీరులు ఉత్తరమునందున్న రాసులకడచేరిరి.
అచటగూడ పోలీసువారు లాటిల్ ను ప్రయోగించిరి. అచట నేల
జారుడుగానుండెను. దెబ్బలు తగులుటచే చాలమంది వలంటీ
రు లచటపడిపోయిరి. వందేమాతరం అని అరచుచు తక్కిన వలం
టీరులు యిరుపముళ్ల తీగలుగల కర్రలకు పగ్గములను తగిలించి
వానిని క్రిందపడద్రోయుటకు ప్రయత్నించిరిగాని మరల చాల
మంది పోలీసుభటులు లాటిల్ను ప్రయోగించుటచే వలంటీరుల
ప్రయత్నము విఫలమైనది. ఉదయము 6½ గంటలకే యాకాంతి
సమరము ప్రారంభమైనది.

అహింసాదీక్ష

8½ గంటలకుసరికి అనగా రెండుగంటలసేపులోనే
వలంటీరులలో 100 మందికి గాయములు తగిలినవి. కాని వలంటీ
రులలో నొక్కరై ననుగూడ తిరుగబడి పోలీసువారిని కొట్ట
లేదు. అటుల దెబ్బలు విపరీతముగా తగులుచున్నను యెవరో
ఒకరిద్దరు తప్ప తక్కినవారెవ్వరూ ఆడుగు కదల్చుకుండ నచట
నేయుండిరి. అంతలో కాంగ్రెసు రెండుక్రాసువాహకులు
దోలీలనన్నిటిని గొనివచ్చిరి. నేటిసమరముకొరకు నిన్నరాత్రి
ప్రత్యేకముగా చాల దోలీలు సిద్ధపరచబడెను. (అ.ప్రె.)

బుల్డారులో హరటాలు

నేడురాత్రి సత్యాగ్రహసంఘసభ జరుగుట

నేడురాత్రి ఉన్నాడిశిబిరమున సత్యాగ్రహ సంఘసభ
జరిగినది. లేవటిరోజున డిపోవద్దకు వలంటీరులను పంపకుండు
టకు నిశ్చయింపబడెను. బుల్డారు శిబిరములో 120 మందికి
చికిత్స చేయుటకు వసతికలిగింపబడెను. బుల్డారులో శ్రేణులంద
రును గూడ పనిపాటులను మానివేసిరి. నేడు మధ్యాహ్నము
వి. జె. పటేలుగారితో కొద్దిదెబ్బలు తగిలిన బొంబాయి వలం
టీరులు 25 మందిగూడ త్రైయినులో బొంబాయి వెళ్లిరి.
మరి పెక్కుమంది వలంటీరులు ధర్మనకు వచ్చిరి. (శ్రీ.ప్రె.)

బొంబాయి గవర్న మెంటు

హోమాముమెంబరు రాక

హోట్టునుగాను నేడుసాయంకాలమున ధర్మనకువెళ్లిరి.
బుల్డారు, మే 21:- రాత్రి 11½ గంట. నేనుసాయం
కాలమునకు హోట్టునుగా రిచటికివచ్చి వెంటనే ధర్మనకువెళ్లిరి.
150 మంది యూరోపియను మిలిటరీపైనికులు త్రైయినులో
డంగ్రిలో దిగిరని తెలియుచున్నది. వారు ప్రాంటియరు మెయి
లులోవచ్చిరి. ఆత్రైయినుయచట నొక అరగంటసేపు నిలిపి
వేయబడెను. (శ్రీ.ప్రె.)

వడాలా

98 మందిని అరెస్టుచేయుట

బొంబాయి, మే 21:- నేడుదయమున బొంబాయినుండి
వడాలా వెళ్లిన వలంటీరులను అచట అరెస్టు చేసిరి. (శ్రీ.ప్రె.)

వి. జే. పటేలుగారి రాక

డంగ్రిస్తేనులో పటేలుగారు రైలుబండి గొలుసు లాగుట

బుల్బూరు, మే 21:—పటేలుగారు లోకలు ప్రేయి నులో నడిచుచుండే నేడు ఉదయమునకు ధర్మన వచ్చిరి. పటేలుగారు ధర్మనకు బండిలో వచ్చుచుండిరి. ఈ రైలు డంగ్రిలో ఆగదు అని బిల్లి మారా స్టేషనులో నొకరైల్వే ఫు ద్వోగి పటేలుగారిలో చెప్పెను. ధర్మనకు వెళ్లదలచిన వారంద రను డంగ్రిలోనే దిగవలసియుండెను. రైలు డంగ్రిస్టేషనుకు రాగానే పటేలుగారు రైలుబండిలోనున్న గొలుసులారి గాని బండి ఆగలేదు. పటేలుగారు బుల్బూరుస్టేషనులో రైలుదిగి మోటారులో ఉన్నాడీ శిబిరమునకు వచ్చిరి.

శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారు మున్నగువారి సదివరకే ఆరెస్టు చేసినవారై పటేలుగారికి ఉన్నాడీ రాకముందే దారిలోనే తెలిసినది. పటేలుగారు శిబిరమునకువచ్చుసరికి గాయములు తగిలిన సరహారి పారెఖుగారిని ఒక మామిడిచెట్టు నీడను పరుండబెట్టి ఉపచారము చేయుచుండిరి. పిమ్మట పటేలుగారు శిబిరములో ని చైద్యశాలకు వెళ్లిరి. అచట 800 మంది వలంటీరులకు 15 మం ది చైద్యులు వారికి చికిత్స చేయుచుండిరి. వలంటీరులలో కొం దరు పూర్తిగా స్వల్పలేకుండనే యుండిరి. కొందరు చెరువు మరుభస్మిలో నుండిరి.

శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారితో పటేలుగారు మాటలాడుటకు అనుమతి నియ్యకపోవుట

పటేలుగారు శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారిని చూచి మాట లాడుటకు కారణం వెళ్లిరి. కొంతదూరము వెళ్లగానే పోలీసు వారు కారణం నిలిపివేసిరి. పటేలుగారిలో దాదాభాయిగారు గూడ నుండిరి. “శ్రీమతి సరోజినీదేవిగా రెవరున్నార. నేను ఆమెతో మాటలాడగోరదను” అని పటేలుగారు అచటనున్న ఒక యూరోపియను పోలీసు యినస్వేక్టరుతో చెప్పిరి. “ఆమె యెవరున్నదో నాకు తెలి యదు. జిల్లామేజిస్ట్రేటు ఆనుమతిలేకుండ మీరు ముందుకు వెళ్లవలెదు” అని ఆయన స్వేక్టరు పటేలుగారిలో చెప్పి జిల్లా మేజిస్ట్రేటులకు వీటిచ్రాసి పంపెను. “నే నిపుడేవచ్చెదను” అని మేజిస్ట్రేటు మరల నోటికబురు పంపెను ఒకగంట నేపటిసరకును పటేలుగారు వేచియుండినను మేజిస్ట్రేటు రానే లేదు. అంతట యినస్వేక్టరు మరల కబురుపంపెను. అప్పుడు మరి 15 నిమిషములకు మేజిస్ట్రేటును పోలీసు నూపరింపెం డెంటును అచటికి వచ్చిరి.

మే—సరోజినీగారిని ఆరెస్టుచేసితిమిగాన మీ రామెను చూడ వలెదను.

ప—నేను ఆమె విశ్రాంతిగాన నాకు అనుమతి నియ్య గోరెదను. నేను ఆమెతో మాటలాడునపుడు ఒక పోలీసు ఉద్యోగిగూడ అచట నుండవచ్చును.

మే—నే నడమతి నియ్యజాలను.

ప—మీకుగల ఆక్షేపణ యెట్టిది?

అని పటేలుగారు రడుగగానే మేజిస్ట్రేటును నూపరిం పెం డెంటును మరియొక గదిలోనికి పోయి కొన్ని నిమిషము లుండి మరల వచ్చిరి.

మే—నేను మీకు అనుమతి నియ్యకు.

ప—మీ రైలుల వ్రాసియి బస్సుగోరెదను.

మే—మీరు వ్రాతపూరితముగా దరఖాస్తు పెట్టలేదు గాన నేను వ్రాసియియ్యను.

ప—నే నిపుడు వ్రాసియిచ్చెదను.

పటేలుగారు రైలుల చెప్పుమండగానే మేజిస్ట్రేటును నూ పరింపెం డెంటును ఒక కారులో వెళ్లిరి.

ప—నేడు యెవేళైన నే నామెను చూచుటకు మీ రనుమతి నిచ్చెదరా?

మే—నే నియ్యజాలనందులకు చింతిల్లుచున్నాను.

ప—వలంటీరుల దెబ్బలు కొట్టుచున్నవోటికి నేను వెళ్లవచ్చునా?

మే—మే మెవరి దెబ్బలు కొట్టుచుండుట లేదు.

ప—శిబిరములో దెబ్బలుతగిలి పడియున్నవారిని 800 మందిని నేనిపుడే చూచివచ్చితిని. మీరుగూడ వచ్చి వారిని చూ డగోరెదను.

మే—ఇప్పుడు చూడదగిన దేదియునులేదు.

అని చెప్పి మేజిస్ట్రేటు వెడలిపోయెను. అంతట పటేలు గారు శిబిరమునకు వచ్చిరి. నేను రాత్రి బొంబాయి వెళ్లెదను. ఇటువైపు పటేలుగారు నాయకత్వము వహించుకొనెమో తెలి యదు. (ఆ. ప్రె.)

సిన్హా, మే 22:—ఇండియా ప్రభుత్వమువారి నూతన ఋణపత్రములు లండనులో విడివిగ అమ్మబడినవియు, ఋణ ముకన్న చూడురైలు ఎక్కువగ ఋణపత్రములకు దరఖాస్తులు వచ్చినవియు ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి వార్తవచ్చినది. (ఆ. ప్రె.)

విదేశవస్తు బహిష్కరణము

లాహోరులో పికెటింగునకై ఆరెస్టులు

లాహోరు, మే 18:—బహిష్కారవాద వస్తువాదీయ లు మహమ్మదీయులు తామచేసిన ప్రమాణమును తప్పి విదేశ వస్తువులను మరల తెప్పించి అమ్ముమొదటిది. కాంగ్రెసు వలంటీర్లు పికెటింగుచేసిరి. ముగ్గురు వలంటీర్లు ఆరెస్టుయిరి. దీనిని చూచుచుండిన మాలావా అబ్దుల్ ఖాదర్, పండిత సంతానం ఇతర నాయకులకుడ ఆరెస్టుచేయబడి మోటారులో స్టేషన్ కు కొంపోబడిరి. వారంటుకూడలేదు. దీనికై పురమండలి దు కాణములను నూసివేయుచున్నారు.

మే 17:—ఈ దినము మాడ పికెటింగు సాగుచున్నది. 12 గంటలకు 6 వలంటీర్లు (5 గురు హిందువులు 1 మహమ్మదీయుడు) ఆరెస్టుయిరి. వీరిపై నేరము విదేశవస్తువులను దుకాణమునుండి దొంగిలించిరి.

మే 18:—ఈ దినము వర్తకుడు దిగవచ్చి తాను కొ త్రగా కొనిన విదేశవస్తువులను వలంటీర్లకిచ్చివేసి మరల సంవ త్సర బహిష్కార ప్రమాణము నంగీకరించెను. అందువలన పికె టింగు ఆపుచేయబడినది.

నాగపూరులో బ్రిటిష్ వస్తు బహిష్కార సంఘము

నాగపూరు, మే 19:—నాగపూరులో జి. వి. దేశముఖ్ గారి అధ్యక్షత్వక్రింద బ్రిటిష్ వస్తు బహిష్కార సంఘముకట్టి సాపింపబడినది. (ప్రె. ప్రె.)

పాట్నాలో స్వదేశీసంఘము

పాట్నా, మే 17:—ఇచట స్వదేశీ పరిశ్రమలను ప్రోత్స హించుటకు విస్తరిల్ల జేయుటకును స్వదేశీసంఘమునే జనులు కట్టునట్లు జేయుటకును స్వదేశీసంఘము అని నామధేయముతో ఒక సంస్థ నెలకొల్పబడినది. రాజకీయపక్షములతో చేరిపాక ఇది కేరగా పని చేయును. దీని కార్య నిర్వాహక వర్గమున సర్ ఆల్ ఇమామ్ (అధ్యక్షుడు) సచివ్వానందసింహ్, కె. వి. దత్తు (ఉపాధ్యక్షులు) హనేజ్ ఇమామ్ (కార్యదర్శి) గారలు కలరు. (ఆ. ప్రె.)

శ్రీవనికయనిరోధము

కాకి, మే 16:—విదేశవస్తు దుకాణముల ముందు పికెటింగు తీవ్రముగా సాగుచున్నది. 100 మంది స్త్రీలు పురు షులు ఈవనియందు మునిగియున్నారు. కాంటోన్మెంటును ఇంగ్లీషు పోల్లెర్లు కాపలా కాచుచున్నారు. ఎవరో ఇద్దరు అజాగ్రత్తగా పోవునపుడు పోల్లెర్లు వారిపైబడి కొట్టిరి. గొప్ప గాయములు తగిలెను. వారు ఆసుపత్రిలో నున్నారు. (ప్రె. ప్రె.)

స్త్రీల పికెటింగు

అహమ్మగాబాదు, మే 19:—ఈదినము ప్రాద్దన, చిను భాయి మాతగారి నాయకత్వమున గొప్ప డోంగింపు బయలు దేరి, బాతీజగీతములను పాడుచు విదేశవస్తు దుకాణములను చేరి, తర్వాత వలంటీర్లు పికెటింగు ప్రారంభించిరి. (ప్రె. ప్రె.)

బ్రిటిష్ కంపెనీల సర్క్యులరు

బొంబాయి, మే 19:—బ్రిటిష్ ఫరమొకటి, కొను గోలుచేయు ఆంగ్లేయుల కందరికిని పర్యటించుకొని పంపె నని క్రానికలు ప్రతీక తెలుపుచున్నది. “ప్రస్తుత పరిస్థితులలో మాకంపెనీలకే మీరు తోడ్పడ వలె నని మేము కోరుచున్నాము. భారతీయులు బ్రిటిష్ వస్తువులను బహిష్క రించునపుడు ఆంగ్లేయులు ఒకరికొకరు తోడ్పడుట అవసరము” అని అందు వ్రాసెటలు. (ప్రె. ప్రె.)

5000 మంది తక్కిలతో డోరేగట

కరాచీ, మే 19:—స్థానిక సత్యాగ్రహ సంఘమువారిక తక్కి డోరేగింపులు కావించిరి. 5000 మంది జను లందు పాల్గొ నిరి. 1000 మందికిపైగా స్త్రీలేకలరు. 1000 మంది ప్రేతుకలు వెంట నడుపించిరి. రామ భాగ్ నందు బ్రహ్మాండమైన గభ జరిగెను. 20000 మంది జనులు నాయకుల యుద్ధోద్యమ వాల కించిరి. ఆచార్య గిద్దానూరి, తహిల్దారుజీ, లక్ష్మీచంద్రు, పిర్రా హది, ఆలమ్ గార్లు ఉపన్యసించిరి. సభలోనే ఉప్పు చట్టమున, రాజద్రోహకాశనమును ఛిక్కరింపబడెను. “నూతనావ్యా సము” అను వ్యాసమునుండి తహిల్దారుజీగారు కొన్ని వాక్యము లను బహిరంగముగా చదివి దీనిని మరివాలాగాను సహాయ నిరాకరణోద్యమపు కోజులలో వ్రాసి జైలుకుపోయిరి. జనులం దరుకూడ ఆవాక్యములను చచ్చించిరి. రాజద్రోహ కాశనమును తిరస్కరించిరి. (ప్రె. ప్రె.)

లాహోరు వర్తకులు బ్రిటిష్ కంపెనీలకు

వ్రాసిన లేఖ

లాహోరు, మే 15:—బహిష్కారోద్యమమువలన ఇచ టినవర్తకులు పూర్వముతామిచ్చిన ఆర్దుగలనుకూడ రద్దుచేసికొన చూచుచున్నాను. విదేశవస్తుసంఘమునకు ఓడల వారలకు ఉత్ప త్తివాదలకు వీకెట్లకును వారు లేఖలను వ్రాసినారు. అందిల్లు న్నది:—హిందూదేశ విపత్తును ఒకగొప్ప రాజకీయసమస్యగా

సాగించుచున్నది. దానినాయకులు ఇతరసాధనములు చేతలేనం గున విదేశవస్తువులను ముఖ్యముగా బ్రిటిష్ వస్తువులను బహిష్కరించుటయే సాధనముగా గ్రహించినారు. బహిష్కారోద్యమము అప్రతిమానమైన సమిష్టియుద్ధముగా నున్నది. నిరీక్షణలనుమించిపోయినది, విదేశవస్తువుల అమ్మకము బాత్తుగా నిలిచిపోయినది. ప్రభుత్వ నిర్బంధ మిటులేయుండు నెడల బహిష్కార మింకను తీవ్రముకాగలదు. కావున కష్టముతో మేము దూరదృష్టికలిగి మావ్యాపారమిగుల నందరిని ఇకవస్తు వుల నెగుమతిచేయవద్దనియు, లేనియెడ అంతఃకలహములకు కారణమగుటయేగాక, ఖరీదులను జమపెట్టుట దుస్సాధ్యమగు ననియు తెలుపుకొనుచున్నాము.

ఇట్లు మేము వ్రాయుట మీకు నష్టము కలిగించుటకు కాదు. దిగుమతులను నిరాకరించుటచే మీకు కలుగు ఎక్కువ నష్టమును పరిహరించుటకే యని గ్రహించునది.

మాబాధ్యతలు మాకు తెలియును. ప్రతివస్తు పోగొట్టుకొ నుట మా యుద్దేశ్యముకాదు. కాని పరిస్థితులు మా చేతికిమించి నవి. రాజకీయోద్యమము మనుష్యుల చిత్తమును మార్చివేచిన ది. కావున మీ వస్తువులకు కొనుగోలులేదు.” (ఆ. ప్రె.)

వలంటీర్లను కొట్టుట

మీరటు, మే 21:—మద్యునిషేధ ప్రచారమునకై కంధ ద్వారమునొద్ద వలంటీరులు సభచేయబోగ దుర్భాగ్యులు కొందరు వీరిపైబడి రాళ్లువచ్చి కొట్టి హింసించిరి. (ప్రె. ప్రె.)

స్త్రీల సన్మాహము

పాట్నాలో స్త్రీలుసత్యాగ్రహము చేయుట

న్యాయవాదులు స్త్రీలపరతులకు సమ్మతించుట

పాట్నా, మే 20:—స్త్రీలు న్యాయవాదుల సంఘమందిరము వసారాలో సత్యాగ్రహమును జరుపుచుండిరి. “గ్రామములలో ప్రచారము చేయుటకు మేము దళములుగా నేర్పడి వెళ్లుచుందుము. ఖడ్గము కట్టెదము. కాంగ్రెసు నిధికి ధన మొసంగెదము” అని న్యాయవాదులు వాగ్దానము చేయు టచే పికెటింగు నిలిపివేయుబడెను. (ప్రె. ప్రె.)

సూరతుమండలమున స్త్రీలు పికెటింగుచేయుట

మితుబెను పెటిటుగారి యేర్పాటు

నాడియా, మే 20:—సూరతు మండలమున శ్రీమతి మితు బెనుగారు 10 కేంద్రముల నేర్పరచిరి. 175 మంది స్త్రీలు కడ వరకును పనిచేసెదమని ప్రమాణము చేసిరి. వీరు వర్ణపంచాయ తీల సహాయముతోనే మద్యపాననిర్మూలమునగున్న పని చేయుచున్నారు. ఖడ్గరు విస్తారముగాతయారగుచుండిననేగాని బట్టల దుకాణములవద్ద పికెటింగు చేయుటవలన లాభము కలగదను కారణమున వీరి పికెటింగు నింకను ప్రారంభించలేదు. వీరు గ్రామములోని వారికి నూలు పడుకట మున్నగు పనులను తమ శిబిరములో నేర్పుచున్నారు. సూరతుకు చేసినవన్న పిపలదు లో బట్టలను నేయించుటకు యేర్పాటు చేయబడును. (ఆ. ప్రె.)

శ్రీమతి రుక్మణి లక్ష్మీపతిగారి నిర్బంధము

అనంతపురం జిల్లా మితపానప్రచారక

సంఘమువారి తీర్మానము

అనంతపురం జిల్లా మితపాన ప్రచారక సంఘమువారు డిల్ బి పి. కేకేవెన్సిల్ గారి యధ్యక్షతన పెన్నులులం గ్రామ మునందు 18-5-30 లేది యుదయమున 10 గంటల సమావేశ మయి తమ సంఘ కార్యక్రమమును విచారించుటకు ముందుగా యీక్రింది తీర్మానమును గావించిరి.

“మాతృదేశమును దాస్యవిముక్తి గావించుటకు నిరుపమా న ధైర్యముతో స్యాగ్రహమునైన సత్యాగ్రహ నాయక యగు శ్రీమతి రుక్మణి లక్ష్మీపతిగారి గౌరవార్థము యీ సభ నేటి సాయంకాలము 5 గంట వరకు వాయిదా నేయబడినది.”

పై తీర్మానము శ్రీయంత కె. చిన్నారపు రెడ్డి (గుత్తిలా కాబోర్డు అధ్యక్షులు) గారిచే సుపపాదించబడి జనబల్ క రహింపల్లా సాహెబు బహదూరు (అనంతపురంజిల్లా సెంకడపి ఎడ్మంట్ మను కాన్సిలరు) గారిచే అనువాదించబడి సభాసభ్యులను డిల్ బి పి. కేకేవెన్సిల్ గారిచే బలపరపబడి యొక గ్రీవముగా ఆమోదించబడెను.

రాజకీయ నేరమునకు శిక్షింపబడిన శ్రీమతి రుక్మణిలక్ష్మీ పతిగారిని మూడవతరగతి రైలుబండిలో జైలునకు కొంపో యిన అధికారుల చర్యకు తీవ్రముగా ఖండించుచు అధ్యక్షు లుపన్యసించిరి.

(బకవిలేఖరు)

మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు

(23-5-30)

సీమజువులి దినములు

ఇనుమ ౧౪ ముల పీస్ ధరలు ర.అ.కె
 కార్తెకంబులు:—మంగినుమార్కు 22 X 22 (బి) రు 7-12-0
 సాధారణకంబు రు 7-2-0 "సింహము" 22 X 22
 (బి) రు 7-0-0 సాధారణకంబు రు 6-8-0 "ఇంజను"
 22 X 22 (బి) రు 7-2-0 సాధారణకంబు రు 6-8-0
 చలం:—మంగిను 22 X 22 (బి) రు 8-12-0 సామాన్యకం
 బు రు 8-0-0 "సింహము" 22 X 22 (బి) రు 8-4-0
 సామాన్యకంబు రు 7-4-0 "సింహము, పాము"
 22 X 22 (బి) రు 8-8-0 సామాన్యకంబు రు 7-2-0
 చలంపట్టు:—1703 (నెట్) రు 11-5-0 1702 రు
 బి. బి. 78 రు 7-12-0 గ్లాస్ గో "9000" రు. 12-2-0.
 9041 (నెట్) రు 9-15-0. 80 (నెట్) రు 7-14-0
 నూలు:—40 నెంబరు (సీమ ౪ పా కట్టులు) బాక్లి రు 4-11-0
 చలం (కొంగ) చలం 6-5-0 (ఎనిటిక్లెట్) రు 5-10-0
 చలం(నాగకన్యక) రు 5-10-6 చలం (గుడ్రి) రు చలం
 (గడ్డకండా) రు 5-14-0 వచ్చుగట్టు (ఎట్ట) రు 7-4-0
 బి. రెడ్ సిక్ స్టీక్ అనాన్ రు 8-4-0.

40 నపాక (పదిపానులకట్టు) అయిదు నక్షత్రములు
 కరెక్టర్ రు 9-15-6. నెమలి రు
 60 సీమ (౪ పానులకట్టులు) అడకత్తెర
 బి. (ఎట్ట) "పాట్టులుకల" మార్కు
 పి చదుకారము రు 7-9-6 ఎడ్డుగడియారము రు 7-2-0
 పాట్టులు రు 7-9-0
 నెన్నిలు రు 7-8-0
 సిరాబుడి రు 7-8-0
 కెల్ల "కొంగారు" రు 8-12-0
 ఇండియా ట్రెడింగ్ మార్కు కెల్ల రు 8-12-0
 2/64's Rs. 8-0-6. 2/84's రు. 10-12-0
 ఇత్తడికంబులు—(డిట్ మేక్) రు 228-0-0
 డిట్ (క్రూసాండ్) రు 222-0-0
 కాగితము రు 810-0-0
 డిట్ రు

సిమెంటుపీసా నెల:—
 ౧౪ గా "పాక" ("చెంబు") రు 11-2-0
 మర్కా "పాక" రు మర్కా "టవర్" రు 9-8-0
 తక్కిన మూటయొక్క ధర:—

పావారెడి 24-12-0 బాన్ రు 24-12-0 బాలై 24-8-0
 తరు నెగ నూనె:—సిపాలతో రు 96-8-0
 అమడుము:—(మిల్ డెలివరీ) రు 90.

పదునుచేసినతొలు రతి 1-3 ధరలు

అవుతోలు (8 టూ-9) "అఫ్ కంట్రిన్" రు 0-10-6 టూ 0-11-0
 " (లేటి) " రు 0-14-0 టూ 0-14-6
 " (6 1/2-9) డెంబురూపు రు 0-11-8 టూ 0-18-6
 " (లేటి) రు 0-14-6 టూ 0-14-9
 " 6 1/2 టూ 8 1/2 డెంబురూపు రు 0-11-8 టూ 0-18-8
 " (6 టూ 7 1/2) వియంజరము రు 0-12-6 టూ 0-18-6
 " (7 టూ 7 1/2) వీలూరు రు 0-12-6 టూ 0-12-9
 గజతోలు రు 0-8-0 టూ 0-8-8
 గజమాడతోలు రు 0-14-0 టూ 0-14-6
 అవుమాడతోలు రు 1-6-0 టూ 1-8-0
 తోలు (పదునుచేసినది) "ప్రెయి" రు 2-4-0 టూ 2-5-0
 మేక, " " "మిడియము" రు 2-2-0 టూ 2-8-0
 గొట్టతోలు " " "ప్రెయి" రు 2-5-0 టూ 2-8-0
 " " "మిడియము" రు 2-0-0 టూ 2-2-0
 " " "మడివాడ మిడియము" రు 2-0-0

శెనగకాయలు

"మిమకా" రకము 581 ఫ్రెంచ్ రులు గల
 బాదం 1-3 రు 41-12-0 టూ 42-0-0

కోట్టుగిడ్డంగి డిలెవరీ 1-3 అడిపి రు
 వెండి బంగారముల ధరలు
 పవరను 1-3 (బోబుధర) 18 11 7
 " " (చిల్లరధర) 18 12 0
 బంగారు కులం 1-3 (ఇంగ్లీషుబార్) 22 0 0
 బంగారు కులం 1-3 (మెంటుబార్) 21 12 0
 వెండి బార్ 100 కులములు రుడి 58 12 0
 వెండి కులం 1-3 0 9 6

ద్రవిడ రాష్ట్రము

వాలంటీర్లను అరెస్టుచేసి వదలివేయుట

వేదారణ్య నర్త్యాగమము

వేదారణ్యము, మే 21:— నిన్ను మధ్యాహ్నము వాలం
 టీర్లు ఆక్రమమునుండి ప్రకటించబడుచున్న కరపత్రములను పం
 చిపెట్టుటకై వెలుపలికివెళ్లిరి. పోలీసులు వీరిని నిలిపి, కరపత్ర
 ములను బలాత్కారముగా లాగుకొనిరి. ప్రతివాలంటీర్లను తన
 చేతియందున్న కరపత్రములను కొంతసేపు పెనుగులాట జరిగిన
 పిమ్మటనే విడిచెను. కొంతసేపటికి చాలకుండి వాలంటీర్లు కరప
 త్రములను పట్టుకొని బయలుదేరినందువలన పోలీసులు ఆక్రమ
 మునుండి బయటకువెళ్లుటకు గల ద్వారమువద్ద అడ్డుకొనిరి. పో
 లీసులిట్లుచేయుదురని యూహించి శిబిరముచుట్టును గల తీగ
 లను వాలంటీర్లు తీసివేసిరి. ఇందులకు ఫలితముగా మునుపటికం
 బె నిపుడు పోలీసులు నెక్కుడుసలమును కాయకలియున్నది.
 వాలంటీర్లు శిబిరమునుండి కదలమండగనే పోలీసు పర్కిల్
 ఇన్స్పెక్టర్ అంటికివచ్చి కోడునకును శిబిరమునకును నడుమ
 నిలవవలయునని పోలీసుల కాజ్ఞాపించెను. కొంతమంది పోలీసు
 లు శిబిరావరణములోనికివచ్చి శిబిరమునకును కోడునకును నడు
 ము శిబిరముచుట్టును నిలచుండిరి. ఇట్లు పోలీసులు శిబిరమునకు
 చెందినసలముమీదికి వచ్చు మిరిపప్పుటవలన వారిపని గులువ
 యొగ్గును. ధిక్కారితో పోలీసుల నూనెరంబెండెంటుకు దిశాధికారి
 పోలీసు. వాడు మిరి వచ్చుటను జాపించగా నాయ
 ధికారి వారిని అడ్డుమునుండి వెనుకకు మరల్చెను. అంతట పో
 లీసులు శిబిరావరణమునంతట చుట్టుచుట్టిరి. సత్యాగ్రహమును
 చుట్టూరును సత్యాగ్రహమును సరిపిరి. ప్రతికనిస్తేటిలను 81
 వాలంటీర్లు నెక్కువగా వారిని బయటకు వెళ్లనివ్వకుండాచేయ
 వలసినవచ్చెను. పోలీసులు వెళ్లి పోవునకును నిట్లుసత్యాగ్రహమును
 సాగించుటకు దిశాధికారియొక్క గావించెను. పోలీసులు రాత్రి
 8 గంటలవరకునుండి పిమ్మటవదలిపోయిరి. వెంటనే వాలంటీర్లు
 కొందరు కరపత్రములను పట్టుకొని బయటకు వెళ్లిరి. పర్కిల్
 ఇన్స్పెక్టరు వారి నరస్తుకేసినట్లు ప్రకటించి పోలీసుస్టేషనుకు
 గొంపాయెను. వీరి నెరస్తుచేసిన తరువాత కూడ కొందరుపోలీసు
 లు ద్వారమువద్ద కనిపెట్టుకొని యుండిరి. కాని వాలంటీ
 ర్లు మాత్రము కరపత్రములతో వెంపలికి వెళ్లుచునే యుండిరి.
 అరెస్టుయినవారు తమ శేర్ల నొసంగలేదు. కావున వాలంటీర్లు
 రాత్రంతయు నిర్బంధింపబడియుండిరి. ఉదయమున కూడ
 వారు శేర్ల నివ్వలేదు. వారు బాటియ గీతముల పాడసాగిరి.
 పోలీసు యిన్స్పెక్టరు వారిని పొదుట మాను డనెను. శ్రీ
 యంత ఎన్. వి. వీలకంకాగారు మానకపోవుటచే, నాయధి
 కారి యంతని! చెంపకాయల నొసంగి, పిల్చువెన కొట్టెను.
 కాని, వాలంటీర్లు పాడసాగిరి. అంతట వారు లోపలనున్న
 పెద్ద గదిలో నిర్బంధింపబడిరి.

వీరిని గుడ్డుపట్టుట కుపకరించు వివరములను వ్రాసి
 కొని, పోలీసులు వీరిని పిమ్మట వదలివేసిరి.

21 వ తేదీనాటి సంభవములు

ప్రాతః కాలము ననే కేంద్ర శిబిరమునుండి వాలం
 టీర్లు ఉప్పుకొరకై వెళ్లిరి. వీరు మధ్యాహ్నమున ఆక్రమమునకు
 మరలిరి. కామ సంపాదించిన ఉప్పును వీరు పంచిపెట్టియుండిరి.
 వీరరెట్టు చేయబడి, పిమ్మట వదలివేయబడిరి. కాని వదలివేయ
 బడిన వెంటనే వారు మరల ఉప్పు నేరుటకు వెళ్లి, యట్లు
 చేయగలిగిరి.

కోడియొక్క రైతునుండి ఆరుగురు వాలంటీర్లు ఉప్పు నేరు
 టకు వెళ్లిరి. వీరిలో కే. పి. నారాయణ పిళ్లెగారును నాయ
 కుడును అరెస్టు చేయబడి పిమ్మట వదలివేయబడిరి.

నేటియడయము కరపత్రములను పంచిపెట్టుటకు వెడ
 లిన వాలంటీర్లు వెంటనే అరెస్టు చేయబడిరి. కరపత్రములు లాగు
 కొనబడెను. కొంతసేపటికి వీరిని వదలివేసిరి. (శ్రీ ప్రె.)

హోమియో వైద్యచికిత్సాసారము

ప్రథమ భాగము

ఇది 70 మూలకలు వానియొనయోగము, హోమియో
 వైద్యవిధానమునుగూర్చి వైద్యులకు, విద్యార్థులకు, జనసామా
 న్యమునకు, అర్థవంతమయోగముగ వ్రాయబడిన 179 పేజీల
 గ్రంథము. ఎల్లరును చదివితీరవలసినది. వెల రూ. 2 లు. పోస్టల్
 ప్రత్యేకము.

డాక్టరు బి. శ్రీరాములు

హోమియో వైద్యమునుగూర్చి వైద్యులకు, విద్యార్థులకు, జనసామా
 న్యమునకు, అర్థవంతమయోగముగ వ్రాయబడిన 179 పేజీల
 గ్రంథము. ఎల్లరును చదివితీరవలసినది. వెల రూ. 2 లు. పోస్టల్
 ప్రత్యేకము.

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1930 నం॥ మే నెల 23 వ తేది శుక్రవారము

1. ధాన్యములు

విశిష్టములపైలు		
నమకు రెనాటిది	,, న 45 కంబు రు	12 8 0 13 4 0
బెల్లూరిది	,, డిట్ 42	,, 12 8 0 14 0 0
శిర్సి	,, డిట్ 46	,, 14 0 0 15 8 0
కానులు	కా. 164 బస్తా 1-3	,, 8 0 0 8 12 0
నవ్వులు	,,	,, 19 0 0 20 0 0

2. ధాన్యముల పప్పులు

కందులు బస్తా 1-3 క 208	,,	12 12 0 14 0 0
నెనగలు	,, డిట్	,, 16 0 0 17 0 0
నెనలు	,, డిట్	,, 14 0 0 16 0 0
బెనుములు	,, డిట్	,, 17 0 0 18 0 0
అంబలు	,, 198	,, 7 4 0 8 0 0

3. నూనెపప్పులు

నవ్వులబాణ కా 1-3	,,	105 0 0 110 0 0
నెయ్యి రు 1-3	,,	14 0 0 19 0 0
కంకెనకపప్పు కా 1-3	,,	88 0 0 41-0-0
తరు నెనగబాణ నానుగ కా 1-3 రు 99	బి.కా.నూనె 96	
అంబునక కా 1-3		90 0 0 92 0 7

4. చిల్లరపప్పులు

కాయకలికా కా 1-3		95 0 0 97 0 0
బొరవనకపప్పు	,,	54 0 0 56 0 0
బెరవనకాయలు (గుంటూరుది) కా 1-3		98 0 0 105 0 0
ధనియలు	,, కా 1-3	28 0 0 35 4 0
గుంటూరుబొరవనకట్టు నీలిమొండు నులుగు 1-3 రు 40		45
కల్లకా కా 1-3	రు	28 0 0 49 0 0
అంబుచక్కెర బస్తా 1-3	,,	24 12 0 25 0 0
అంబనండు కా 1-3	,,	28 0 0 38 0 0

5. ఇనుము

కట్టాకం కా 1-3	,,	30 0 0 31 0 0
బురం	,,	24 0 0 30 0 0
కత్తంకు	,,	24 0 0 30 0 0

6. నూలు

నె. 20 కెన్సి సింబంబూరి	రు	6 5 0
నె. 6 ,, కటారి	,,	8 10 0
నె. 24 ,, బాన్	,,	5 4 0
నె. 40 బాన్ రు 10 పా	,,	9 6 0
నె. 20 1/2 కట్టలేడి	,,	6 1 0
నె. 40 కాన్	,,	8 4 0
నె. 4 కెన్సి నునీడు	,,	8 4 9
44 కాన్	,,	4 12 0
నె. 20 1/2 జమ్మర	,,	6 2 0
నె. 20 1/2 చేరిల్	,,	6 8 0

7. తోహములు

నండి 100 కులం 1-3	రు	58 12 0 57 18 0
బంగారు కులం 1-3	,,	21 12 0 22 0 0
నవరకు 1-3		18 12 6
ఇత్తడి కా 1-3	,,	280 0 0 285-0-0
కాగ కా 1-3	,,	810-0-0 818-0-0

8. రుతులు

అతిపెంబు నిట్టూరుకొండు అతివరంబు సింబంబూరు		
నీలిరంగు 1 రు		0 10 0
14 రకులు		1 10 6
28 రకులు		1 0 9
55 రకులు		1 8 0
1 అందరు		1 8 6
కప్పముపొట్టుపొట్టు రెడ్ అనగా (బర్ని-రకు)		8 4 0
కొంగు		1 0 0
కొంగు		1 3 0

ఆంధ్రదేశము

విశాఖపట్టణ మండల కాంగ్రెసు

సంఘ సభ

ఈ నెల 25 వ తేదీని జరుపబడుట

విశాఖపట్టణము మే 22:- విశాఖపట్టణం జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘముయొక్క అవసరసమావేశము కాంగ్రెసు సంఘ కార్యాలయమున 25 వ తేదీనాడు జరుగును.

* * * * *

ఏలూరు తాలూకాలో రాజభక్తి

ప్రచారము

ఈ నెల 23 తేదీని సభలును ఊరేగింపులును జరుపగోరుట

ఏలూరు, మే 22:- ఏలూరు తాలూకాలోని వివిధ గ్రామములలో నివసించుచున్న ఆది ఆంధ్రులను దేశీయ క్రైస్తవులను ఎక్కువగా చేర్చి శనివారమునాడు కాంగ్రెసుకు వ్యతిరేకముగ రాజభక్తిని నూచించు ఒక పెద్ద ఉత్సవమును బయలుదేరదీయవలయునని, వివరములను, మరియుతలు కొందరును పెద్ద ఏర్పాటులను సాగించుచున్నారు. (జ. వి. తం.)

* * * * *

శ్రీయుత మల్లాది యజ్ఞనారాయణగారి కేసువిచారణ

బాపట్ల, మే 22:- బాపట్ల సబ్ మేజిస్ట్రేటుగారివద్ద శ్రీయుత మల్లాది యజ్ఞనారాయణగారి కేసు విచారణ జరిగినది. 18 వ తేదీనాడు మూడు సేరములకు కలిపి వారికి 18 నెలల విడిచిదొరు విధిపెట్టబడినది. యజ్ఞనారాయణగారు ఏ, తరగతి వైదీలలో చేర్చబడిరి.

గుంటూరు నరసింహారావు

జులగంటి వెంకటసుబ్బారావుగార్ల అరెస్టు

చీరాల శివర నాయకులగు గుంటూరు నరసింహారావు గారును జులగంటి వెంకటసుబ్బారావుగారును నిన్న చీరాలలో అరెస్టుచేయబడిరి. అమృతపూరిలో సబ్ డివిజనల్ మేజిస్ట్రేటుగారివద్ద వీరి విచారణ జరిగినది. వెంకటసుబ్బారావుగారికి 15 నెలలు విడిచిదొరు నరసింహారావుగారికి 14 నెలల కఠిన యు విధిపెట్టబడి వీరిని బి. తరగతిలో చేర్చి వేలూరుకు గొని పోయిరి.

శ్రీల సభ

చంద్రమాళి అన్నపూర్ణమ్మగారి అధ్యక్షతన నిన్న ఈ యూరిలో శ్రీలసభ యొకటి జరిగినది.

గ్రామోద్యోగులసభ

తెనాలి తాలూకా గ్రామోద్యోగుల సభ నోకదానిని జిల్లా కలెక్టరుగారు తెనాలిలో సమావేశపరచి ప్రస్తుత రాజకీయోద్యమమునకు విరుద్ధముగ ప్రభుత్వమువారికి సహాయము చేయవలయునని వారిని కోరినట్లు తెలియుచున్నది. (స్వ. వి.)

శ్రీయుతులు, తుమ్మల అప్పయ్య, 2 పావులూరి సుబ్బయ్య, 3 సుంకర బాపయ్య, 4 కొత్తపల్లి శ్రీరాములు, 5 తులసిల గోపాలరావు 6 దోనపల్లి సూర్యనారాయణ, 7 ఎలవర్తి వెంకటసుబ్బయ్య, 8 యార్లగడ్డ శ్రీకృష్ణయ్య గార్లు అరెస్టు చేయబడుట.

తెనాలి, మే 22:- తెనాలిలో మొదటి యేడుగురును తాటిగెలలును సరికినందుకుగాను శేషలతాలూకా గుండపల్లి గ్రామములో అరెస్టు చేయబడి శేషల సబ్ జైలుకు కొనిపోయిరి. ఈ అరెస్టు జరిగినతరువాత గ్రామస్థులు 144 చెట్లగెలలు సరికి చేసిరి.

యార్లగడ్డ శ్రీకృష్ణయ్యగారిని నల్లూరులో అరెస్టు చేసి శేషల సబ్ జైలుకు తీసికొనిపోయిరి. ఇప్పటికి గుంటూరుజిల్లాలో అరెస్టు మొత్తము 202. (స్వ. వి. తం.)

శ్రీయుత కుప్పా గోపాలశాస్త్రిగారిని మరి వదునొకండుగురిని అరెస్టుచేయుట జులగంటి వెంకటసుబ్బారావు, గుంటూరు నరసింహారావుగార్లకు శిక్షలు

చీరాల, మే 22:- శ్రీయుత కుప్పా గోపాలశాస్త్రిగారును, మరి 11 మంది వాలంటీర్లును చేవరంపాడులో అరెస్టు చేయబడిరి. శాస్త్రిగారికి ఒక సంవత్సరమును, తక్కినవారికి చెరి ఆరు నెలలును కఠినశిక్షలు విధింపబడినవి. అందరిని సీ తరగతిలో చేర్చి వేలూరుకు గొనిపోయిరి. నిన్న చీరాలపేరాల గ్రామములలో పూర్తిగ వారంతా శుభము జరిగెను.

నిన్న అరెస్టుకాబడిన గుంటూరు నరసింహారావు జులగంటి వెంకటసుబ్బారావుగార్లకు చెరి యొకసంవత్సరము వైదు విధింపబడినది. నరసింహారావుగారికి కఠినశిక్ష. వెంకటసుబ్బారావుగారికి విడిచిదొరు నరసింహారావుగారికి రు 500 లును కుప్పారావుగారికి రు 700 లును జరిమానాకూడ విధింపబడినవి.

గుడివాడలో అరెస్టులు

శ్రీయుతులు యస్. వెంకటరత్నం, మిక్కిలిశేని రామకోటయ్య, చిట్టా రామలింగశాస్త్రి, నురపరి ప్రభాకరరావు, శొంఠి వెంకటేశ్వర్లు, అయనంపూడి వెంకటసుబ్బారావు, గుత్తా రామారావు, నూనం నరసింహారావు, గుడివాడ రామకృష్ణారెడ్డి, యార్లగడ్డ హనుమయ్య, అల్లూరి వెంకటరంగారావు, పునుకల్లు వెంకటేశ్వరరావు, బెడదనపల్లి సీతయ్య, బెడదనపల్లి సత్యం, కానూరి వెంకటదాసయ్య, చెలసాని నాగభూషణం, చిట్టా శ్రీమన్నారాయణ, పాశేపల్లి వెంకటరామారావుగారై, బొప్పన వెంకటసుబ్బయ్య, స్వామినాథశాస్త్రి, సి. హెచ్. మల్లికార్జునరావు, సి. హెచ్. పురుషోత్తమశాస్త్రి, వెల్లంకి రామదాసు చౌదరిగార్ల అరెస్టులు.

గుడివాడ, మే 22:- సోమవారమునాడు సాయంకాలము మొదలుకొని రాత్రి 7 గంటలవరకును గుడివాడ మెయికో రోడ్డు ప్రాంతములలో అలజడి విపరీతముగ నుండెను. ప్రభుత్వమువారు 144 సెక్షనుక్రింద సభలను జరుపగూడదని నిషేధించియుండిరి. 19-వ తేదీ నాటి సాయంకాలము వైశాఖనమును ధిక్కరించుచు శ్రీయుత సైట్లపల్లి వెంకటరత్నంగారు ఒక బహిరంగసభను సమావేశపరచి యువనృసింఛిరి. సభ ఆరంభమైన తరువాత ఒక అరగంటనేపటికి సబ్ డివిజనల్ మేజిస్ట్రేటు, అసిస్టెంటు పోలీసు నూపరిం పెండెంటు, గుడివాడ సబ్-మేజిస్ట్రేట్ ఇన్స్పెక్టర్ గార్ల నాయకత్వమున ఇంచుమించు 50 మందితో గూడిన పోలీసుదళమొకటి వచ్చెను. వారిలో రిజర్వ పోలీసువారికడ నాయకులను లుండెను. మామూలు పోలీసులు లాఠీలను గొనివచ్చిరి. యస్. వెంకటరత్నం, మిక్కిలిశేని రామకోటయ్య, చిట్టా రామలింగశాస్త్రి, నురపరి ప్రభాకరరావు, శొంఠి వెంకటేశ్వర్లు, అయనంపూడి వెంకటసుబ్బారావు, గుత్తా రామారావు, నూనం నరసింహారావు, గుడివాడ రామకృష్ణారెడ్డి, యార్లగడ్డ హనుమయ్య, అల్లూరి వెంకటరంగారావు, పునుకల్లు వెంకటేశ్వరరావు, బెడదనపల్లి సీతయ్య, బెడదనపల్లి సత్యంగారును అరెస్టుచేసి వెంటనే పోలీసువారు సభను చెదరగొట్టవారంభించిరి. ప్రజలు నలునైపులకు పారిపోవుచుండిరి. ఈసందర్భమున పోలీసువారి లాఠీబెల్లులవల్ల ప్రజలు చాలమంది గాయపడిరి. పోలీసువారట్లే ఒకగంటనే ప్రసభజరిగినచోటనుండి మరలిపోవుచున్న ప్రజలపై నాలుగైదుసార్లు లాఠీలను ప్రయోగించిరి. 7 గంటలవేళ మెయికోబజారులో మరల పోలీసు లాఠీలనుప్రయోగించి ప్రజలను తరిమివైచిరి. ఈ గడవిడలో ప్రజలలో కొందరు రాజ్యవిపరలించి పోలీసువారు కాల్యులవారంభించి రెండుసార్లు ప్రజలపై తుపాకులనుపేల్చిరి. దాసరి చలపతిరావు, ఆకుల కోటయ్య, వెల్లంకిశేని నాగయ్యగార్లకు గాయములు తగిలి నవి. గాయములంత తీవ్రములై నవికావని తెలియుచున్నది. రాత్రి 10 గంటలవేళ వెల్లంకి రామదాసు చౌదరిగారు అరెస్టుచేయబడిరి. 30 వ తేదీ నాటి సాయంకాలము మరియొకసభ జరిగినది. మరల పోలీసువారు సభను చెదరగొట్టిరి. కానూరి చినవెంకటదాసయ్య, చెలసాని నాగభూషణం, చిట్టా శ్రీమన్నారాయణ, పాశేపల్లి వెంకటరామారావుగారై, బొప్పన వెంకటసుబ్బయ్య, స్వామినాథ శాస్త్రిగార్ల రెస్టు చేయబడిరి. 19 తేదీనాడు అరెస్టుయినవారి విచారణ నిన్ననే ఆరంభమైనది.

ఆంధ్రరాష్ట్ర సహకార సంఘమునకు చెందిన శ్రీయుత సి. హెచ్. మల్లికార్జునరావుగారును, సి. హెచ్. పురుషోత్తమ శాస్త్రిగారునుగూడ 19 వ తేదీనాడు అరెస్టుచేయబడిరి.

కర్నాటకము

శంకరరావు గుల్వాడిగారికి శిక్ష

అంకోలా, మే 22:- కర్నాట నాయకుడగు శంకరరావుగారిని హుబ్లీలో అరెస్టుచేసిరి. నిన్న ఒకసంవత్సరము కఠిన శిక్ష వేయబడినది. (స్వ. వి. తం.)

శ్రీయుతులు బి. శ్రీరంగశాయి, డాక్టర్ యు.

పట్టాభిరామయ్యగార్ల అరెస్టు శిక్ష

ఏలూరు, మే 20:- ఏలూరులోను, ఈ జిల్లాలోని యితర గ్రామములలోను రాజద్రోహ ప్రచారము గావించినందులకై శ్రీయుత శ్రీరంగశాయి, పట్టాభిరామయ్యగార్లపై క్రి. ప్రా. కో. 108 సెక్షనుక్రింద తేబడినకేసు నిన్న విచారణకు వచ్చెను. మధ్యాహ్నము 1 గంటకు రెవెన్యూ డివిజనల్ ఆఫీసరు అజీముకుల్లా సాహెబు బహద్దరుగారియొడుగు విచారణ ఆరంభమయ్యెను. నూపరిం పెండెంటు మున్నగు పోలీసు ఉద్యోగులు 50 మంది రిజర్వ పోలీసువారునుగూడ వచ్చిరి. విచారణ సమయమున కాంగ్రెసువారిని ఆరుగురిని లోపలికిరానిచ్చిరి.

పట్టాభిరామయ్యగారు తాము చెప్పవలసిన దేమియులేదనిరి. రంగశాయిగారు వైటుమెంటు దాఖలుచేసిరి. ఇద్దరికిని ఒక యేడాది విడిచిదొరు విధింపబడినది. వెంటనే వారిని పోలీసువారు రాజమహేంద్రవరమునకు తీసికొని వెళ్లిరి.

సాయంకాలము శ్రీయుత టి. కుప్పారావుగారి అధ్యక్షతక్రింద టౌన్ హాలులో బహిరంగసభ జరిగెను. శ్రీరంగశాయి, పట్టాభిరామయ్యగార్ల భినందింపబడిరి. శ్రీయుత గ. రామచంద్రరావు, బి. రాజభూషణరావుగార్లు వ్యవస్థాపించిరి.

18 వ తేదీనాడు డాక్టరు పట్టాభిరామయ్యగారి అధ్యక్షతక్రింద గంగులపేట వార్డులో బహిరంగసభ జరుపబడినది. శ్రీయుత డి. కృష్ణమూర్తి, యం. నరసింహాచారిగార్లనూ, దువ్వూరి సుబ్బమ్మగారును మద్దతుపాన నిషేధమునుగించి మాట్లాడి అచ్చటి పనివాండ్రును త్రాగుడుమాని చేయవలసినదని హెచ్చరించిరి. ఇంచుమించు 30 మంది పనివాండ్రు వాలంటీర్లుగాచేరిరి.

మరల 19 వ తేదీనాడు అచ్చటనే మరియొక సభ జరిగినది. మరియునదిమంది వాలంటీర్లుగా చేరిరి.

విదేశవస్త్ర బహిష్కారము

ఇచ్చట బట్టలవర్తకులు, చాలమంది మహమ్మదీయులతో సహా శ్రీయుత మోతే నారాయణరావుగారి అధ్యక్షతక్రింద గాంధీ విద్యాలయమున సమావేశమై ఇటువై ఒకయేడాదివరకు విదేశీగుడ్డులనుగాని, నూలుగాని తెప్పించగూడదనియు, అట్లు తెప్పించువారు రు/100 జరిమానాకును, సంఘ బహిష్కారమునకు లోబడవలసి యుండుననియు ఏకగ్రీవముగ సభలో తీర్మానింపబడినది. (స్వ. వి. తం.)

నెల్లూరుమండల కాంగ్రెస్

సంఘాధ్యక్షునిపై కేసు

శ్రీయుత బొమ్మా శేషురెడ్డిగారికి 143, 144 క్రింద నోటీసు పంపుట

నెల్లూరు, మే, 23:- శ్రీయుత బొమ్మా శేషురెడ్డిగారికి ఊరే 74 క్రింద 143, 144 సెక్షనుల క్రింద నోటీసులు అందజేయబడినది. 26 వ తేదీ నాడు గూడూరులో జాయింటు మేజిస్ట్రేటు కరమెట్టులగారివద్ద కేసు విచారణ జరుగును. మరి ఆరుగురు నాయకులపైగూడ చర్య తీసికొనబడు నని అనుకొనుచున్నారు.

కొత్త అధ్యక్షుని ఎన్నుకొనుటకు సభ

జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుడగు శ్రీయుత బొమ్మా శేషురెడ్డిగారు జైలుకు పోవలసినచుట్టచే వారి స్థానే మరి యొకరిని అధ్యక్షులుగ ఎన్నుకొనుటకు నెల్లూరులో, 25 వ తేదీ ఉదయం జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘసభ జరుగునని కార్యదర్శి శ్రీయుత లక్ష్మయ్యగారు ప్రకటించుచున్నారు. (స్వ. వి. తం.)

విదేశ వస్త్రములను

తగుల బెట్టినందుకు శిక్ష

శ్రీయుత సూరిపెద్ది కృష్ణమూర్తిగారికి 8 రోజుల కఠినశిక్ష, రు 50 లజరిమానా

గుడివాడ, మే 18 :- ఇచ్చటి వాలంటీర్లలో నోకరగు శ్రీయుత సూరిపెద్ది కృష్ణమూర్తి గారికి నిన్న 11 గంటలకు మేజిస్ట్రేటు కోర్టులో హాజరు కావలసినదిగ నోటీసు అంశకు 10 రోజులకు పూర్వము గాంధీ చౌకులో విదేశవస్త్రములను తగులబెట్టి నందులకై టౌన్-మ్యూన్సిపల్ ఆఫీసుక్రింద వారిపై కేసు తేబడినది. ముద్దాయి వాదించలేదు. మేజిస్ట్రేటుగారు సాయంకాలము, వారికి 8 రోజుల కఠిన శిక్షను, రు 50 ల జరిమానాను, దానిని చెల్లించక పోయినచో మరి రెండునెలల విడిచిదొరు విధించిరి. (సం.వి. తం.)

బొంబాయిలో శ్రీలనభ

శ్రీమతి జమనాలాలు

బహుశాసతిగా రథ్యక్షుల వహించుట

బొంబాయి, మే 22:—నేడు జరిగినసభకు బొంబాయి లోని అన్ని పేటలనుండియు అన్ని మతములకు చేరిన స్త్రీలు 700 మంది వచ్చిరి వెంటనే సారాధికారియగు పి.కె.టింగు ను ప్రారంభించుటకు నిశ్చయింపబడెను. దేశసేవనిమిత్తము ప్రాణముల నర్పించినవారిని అరెస్టుచేసినవారిని అభినందించుచు మరెయింక తీర్మానము చేయబడెను. ఈసభ విల్లి పార్క్ లో జరిగినది. సభజరిగిన పిమ్మట గొప్ప ఊరేగింపుగూడ జరిగినది. అప్పుడే ప్రతి సారాధికారియగు కార్యమండలికి 20 మంది స్త్రీలను వారు నిలిపిరి. ఈరీతిగా నేడే పి.కె.టింగు ప్రారంభింపబడెను. (అ. పే.)

ధర్మనలో 21 వ తేదీని జరిగిన దాడినిగూర్చి ప్రభుత్వ ప్రకటనము

2600 మంది వలంటీరులు పాల్గొనుట

బొంబాయి, మే 22:—నిన్న ధర్మనలో 2500 మంది వలంటీరులు పాల్గొనిరి దొరతనము వారు పోలీసువారు వారిపైని లాటిల్లను ప్రయోగించుటవలన వారిలో 170 మందికి గాయములు తగిలితట్లు కాంగ్రెసువారు ప్రకటించిరిగాని వారిలో 8-4 మందికి మాత్రమే బలమైన గాయములు తగిలెను. పోలీసువారికిగూడ దెబ్బలు తగిలినవి. సాయంకాలము మరల వలంటీరులు దాడి జరుపబోవుటకు ముందుగానే 19 హైదరాబాదు రెజిమెంటు ఆచటికి వచ్చినది. పోలీసువారు ప్రజలు ఆనరణ్యము తమమునంతవరకును ప్రజలందరూ ఉప్పురాసుల కడనున్న మైదానమునందే నిలిచియుండిరి.

ప్రభుత్వ ప్రకటనము

నిన్న ధర్మనలో జరిగిన దాడిలో పాల్గొనిన వలంటీరులందరుగూడ ఆహింసాదీక్షను సరిగానే పాటించిరనుచున్నారని ప్రభుత్వమేనది కాదు. ఒకవలంటీరు కత్తిరిచూపించి “యిది తెల్ల యిద్దోగి కొరకే” అని అరచెను. అంతలో పోలీసువారు రచటికిరాగా ఆచటనున్న యితరవలంటీరులు ఆతనిచేతిలోనున్న కత్తిరినిలాగేనే శిరమునకు పంపివేసిరి. కొందరువలంటీరులు ఒక సిపాయిని త్రాళ్ళతో కొట్టుటకుగూడ సిద్ధపడిరిగాని ఆతడు చూచుటన తప్పించుకొని తొలగిపోయెను. ఇంకొక పోలీసు ఉద్యోగికి మోకాళ్ళ మీదను ఇతరవలంటీరుగూడ దెబ్బలుతగిలినవి. వలంటీరులలో చాలమంది ముళ్ళ తీగలను లాగివేయుటానుటలోనే వారికి గాయములు తగిలెనుగాని పోలీసువారు లాటిల్లతో కొట్టుటవలన తగులలేదు. ఒకసారి చాల విచిత్రమిదిగూడ కలిగినది. చెరవాడ ప్రాంతమున కాపురంబు కట్టుకొనుటకు, పోలీసువారు చాల అలసిపోయియుండిరి. అప్పుడైన సైనికులుగూడ వచ్చిరిగాన ప్రమాదము కల్పినది. వాడుకాముందే వలంటీరులు మరల దాడి సలిపి యుండినచో పోలీసువారు లాంగిపోవుటయే తలపించి యుండినను, వలంటీరులు పోలీసువారి నెదుర్కొనుటవలన ప్రజలలో అధికమగు సంభలనమును కలుగజేయుటయేగాని యిదాడియొక్క ముఖ్యద్దేశముగాని ప్రభుత్వముగారి పోవుట మాత్రమే కాదని వలంటీరుల సన్నాహమునంతన గమనించుటవలన స్పష్టమగుచున్నది. పోలీసువారి సంఖ్యకంటె వలంటీరుల సంఖ్యమిక్కిలి హెచ్చుగా నుండునట్లుచేత వారు యేకకాలమున నలుముఖములును తలపడియుండినచో వారేదో యొక స్థలమునందైనను దిపోలోనికి పోగలిగియుండుదురు. వలంటీరుల ధైర్యస్థైర్యములను ప్రజలు ప్రత్యక్షముగా తిలకించినచో ఆత్యధికమగు ప్రకటన లభింపజాలదుగాన అందులకే యిదాడి చాల బాగ్రత్తగా యోర్పాటు చేయబడెను” అని బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి. (అ. పే.)

పోలీసు సైనిక దళములవారు శిబిరము నా క్రమించుట

మరల 12½ గంటలకు శిబిరమును వదలిపోవుట

బుల్సారు, మే 22:—నేడు ఉదయమున పోలీసు సైనిక దళముల వారు పుస్తాడి శిబిరమును వశపరుచుకొనిరి. 15 నిమిషములలో వెడలిపోయినది వారు వలంటీరులకు తెలియజేసిరి. అంతట చాలమంది వలంటీరులు వెడలిపోయిరి. అటుల వెడలిపోని వారిపైని పోలీసువారు లాటిల్లను ప్రయోగించిరి. కొంతమందిని అరెస్టుచేసిరి. పిమ్మట 12½ గంటలకు పోలీసువారు శిబిరము నుండి వెడలిపోయిరి. వారు వెడలిపోగానే వలంటీరులు మరల శిబిరమునకు వచ్చిరి.

నేడు ఉదయమున 180 మందికి దెబ్బలు తగిలుట
నేడు పునరుత్థాన పోలీసు మిలటరీ దళములవారు లాటిల్లను విసదలవలన 180 మందికి దెబ్బలు తగిలినవి. వారిలో 20 మందికి మాత్రమే బలమైనదెబ్బలు తగిలినవి వారిని ఉస్తాడి శిబిరమునందలి వైద్యశాలలో నుంచిరి. తక్కినవారికి చికిత్సచేసి పంపివేసిరి. (అ. పే.)

ఒక వలంటీరులు రెండుతీగలను నరికివేయుట

సాయంకాలము 7 గంటలకు పోలీసువారు రందరిని తరిమివేయుట

ఉస్తాడి, మే 21:—ఒక బొంబాయి వలంటీరువైన లాటిల్లదెబ్బలు తీవ్రముగా పడుచుండిననుగూడ నతడు క్రిందపడి పోవువరకును అటనుండి కదలలేదు. క్రిందపడిపోయిన పిమ్మట వైద్యశాలకు గొనిపోయిరి. మరెయింక అహమదాబాదు వలంటీరు దెబ్బలు తినుచునే రెండు తీగలను నరికివేయగలిగెను. అతని పుత్రులైనవని, నేడు మధ్యాహ్నము కొద్దిమందికిమాత్రమే గాయములు తగిలెను. సాయంకాలము 7 గంటలకునరికి పోలీసువారు వలంటీరుల నందరిని శిబిరముకడకును తరిమివేయగలిగిరి. ప్రజలనుగూడ తరిమివేసిరి. వలంటీరులు శిబిరముకడకు రాగానే దాడి నిలిపివేయబడెనని శిబిరాధిపతి ప్రకటించెను. వెంటనే సభ జరిగినది. ఆ సభలో శ్రీయుత దాదాభాయి దేశాయిగారును, శ్రీమతి మణిబెను పట్టుకారును ఉపన్యసింపిరి. (అ. పే.)

వలంటీరుల నెటకో తీసికొనిపోవుట

శిబిరమును వశపరచుకొనుట

ఉస్తాడి, మే 22:—నేడు ఉదయమున వలంటీరులను డిపోకడకు పంపలేదు. వారందరూ శిబిరముకడ చేరియుండిరి. సైనికులు వచ్చుట

నేడు ఉదయమున 250 మంది ఆశ్వికులును పాశ్చాత్యులును బోధానుండియు మిరట్టునుండియు నూరతులై లున్నవనువచ్చిరి. వారివెంట 5 ఆర్మర్డ్ కారులును మర ఫిరంగులునుగూడ వచ్చెను. నిన్న రాత్రి నూరతులై వచ్చినవలంటీరులను సామగ్రతలోను రెండు ట్రెయిలులును బయలుదేరెను. నేడు ఉదయమునవచ్చిన సైనికదళములో సగము మందిగూడ వెడలిపోయిరి. తక్కిన సగముమందియును నూరతులలో నుండురు

వలంటీరుల నెటకో తీసుకొనిపోవుట

కొంతమంది సైనికులను డంగ్రి ట్రెయిన్లనువద్ద నుంచిరి. ఉస్తాడి-ధర్మనలకు వెళ్లెడు పెద్దరోడ్డున రాకపోకలను పూర్తిగా నిరోధించిరి. ఇద్దరు మిలటరీ సిపాయిలును ఒకపాశ్చాత్య ఉద్యోగియును డంగ్రిశిబిరము కడకువచ్చి వలంటీరులను తమ వెంట రమ్మనిరి. వలంటీరులందరూ వెంటనే వారివెంట వెళ్లిరి. వారి నెటకో తీసుకొనిపోయిరి. ఎవరినిగూడ డంగ్రిదాటి ఆవలకు పోనిచ్చుటలేదు.

“15 నిమిషములమాత్రమే గడువియ్యబడుటచే చూడవచ్చినవారు తమ సామగ్రలను తీసుకొనిపోవుటకుగూడ పిలువలేకపోయినది. చాలమంది కట్టుబట్టలతోనే వెడలిపోయిరి. శిబిరముయొక్క పెక్కువస్తువులగొట్టిరి. మంచిశిల్ప కుండలనుగూడ పశులగొట్టిరి.” అని ఆపుడచటనున్న వారిలో బొంబాయివచ్చిన వారు చాలమందితెలిపిరి.

గాయములతోగలిగినవారినిగూడ తీసుకొనిపోవుట

ఉస్తాడి, మే 22:—గాయములు తగిలినందున ఉస్తాడి శిబిరములోనున్న వారి నందరినిగూడ బుల్సారు బిల్వార్ శిబిరములకు ఆర్థరాత్రివరకునుగూడ దీసుకొనిపోవుచుండిరి. వారి వారి మండలములలోని ప్రధాన శిబిరములకు వెళ్లుటకు వుత్తరువు లియ్యబడుటచే 300 మంది వలంటీరులు తమ తమమండలములకు వెడలిపోయిరి. ఉస్తాడికిని బుల్సారుకును మధ్యగా ఒకచిన్న నది యుండుటచేత గాయములు తగిలినవారిని తీసుకొని వెళ్లుటలో చాలయిబబ్బంది కలిగినది.

పోలీసులందరూ వెడలిపోవుట

నేడు మధ్యాహ్నము పోలీసులందరూ ఉస్తాడిశిబిరము నుండి వెడలిపోయిరి. నిన్న రాత్రి శిబిరమునందు పోలీసువారెవ్వరులేదు. ప్రజల రాకపోకలకుగూడ నిరోధము తొలగింపబడెను. (అ. పే.)

200 మంది వలంటీరులను అహమదాబాదు తీసుకొనివచ్చుట

అహమదాబాదు, మే 22:—గుజరాతు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శి జీవనలాలు దివానుగారు ధర్మన నుండి గాయములు తగిలిన 200 మంది వలంటీరులను నేడు ఉదయమునకు యిచటికి తీసుకొనివచ్చిరి. నేటు అంబాలా సారాభాయిగారి కాంతిసాధన

భవనమునందున్న తాత్కాలిక వైద్యశాలకు వారినందరిని మోటారుకారులలో తీసుకొనివెళ్లిరి. వారిలో 30 మందికి బలమగు గాయములు తగిలినందున వారినిమాత్రమే వైద్యశాలలో నుంచిరి. (అ. పే.)

ఉస్తాడి శిబిరమును సోదాచూచుట

పోలీసు డిప్టీ సూపరింటెండెంటు నేడు సాయంకాలము సోదాచేసెను

జబల్పూరు, మే 22:—

నేడు సాయంకాలము పోలీసు డిప్టీ సూపర్ టెంటు ఇస్కాల్ బాబాయి కల్యాణాయి దేశాయిగారు సాయంధర్మనలో ఉస్తాడిశిబిరమునకు వచ్చి ఒకగంటపేపు సోదాచేసిరి. తీగలను కత్తిరించుటకు పనికివచ్చునట్టి కత్తెరను రంగీతముల పుష్పకమును వలంటీరుల ప్రమాణపత్రములను సత్యాగ్రహ ఆశ్రమము నందలి ఒక వలంటీరు దినచర్యపుస్తకమును సత్యాగ్రహ ఉప్పు పాటములను పోలీసువారు తీసుకొనిపోయిరి. (అ. పే.)

ఉస్తాడి ప్రజలు నరహరి పార్కుగారిని సందర్శించి దాడిని నిలువవలదని కోరుట

నేడు సాయంకాలము చాలమంది ప్రజలు పార్కుగారిని సందర్శించి ధర్మనదాడిని యావద్భారత సమస్యగా చేయవలెననిగానె నిలిపివేయగూడదనియు తాము పూర్తిగా తోడ్పడెదమనియు తెలిపిరి. (అ. పే.)

ఒక వలంటీరు మృతి నొందుట

గొప్ప ఊరేగింపుతో తీసికొనివెళ్లుట

నవసారి, మే 22:—ధర్మనదాడిలో తగిలిన దెబ్బలవలన భయలాల్యాయిదాజీభాయిగారు ఆసు వలంటీరు నేడు ఉదయమున ఉస్తాడి శిబిరమున మృతిచొందెను. ఇతడు కెయరాజిల్లాలో జోర్నరు తలకాలాలోని పరాజాగ్రామవాస్తవ్యుడు. ఇతనిని శనివరత్రనిమిత్తము వెంటనే బుల్సారు తీసుకొనివెళ్లిరి. (అ. పే.)

బుల్సారులో హరటాలు

ఇతనిగౌరవము నిమిత్తము బుల్సారులో చుకాణము లన్నియును మూయబడెను. శవముతోగూడ వేలకొలదిప్రజలు శ్మశానమునకు వెళ్లి అంత్యక్రియలను సలిపిరి. (అ. పే.)

ఉస్తాడిలో విమానసంచారము

ఉస్తాడిలోను ధర్మనలోను నేడు రెండు విమానములు తిరుగుచుండెను. (అ. పే.)

కె. ఎఫ్. నారిమనుగారి కేసు

నారిమను, నిపద్గురు, పద్మిద్రీ నారాయణస్వామి, పతన్గుర, జోరు, కృష్ణయ్యగార్లకు శిక్ష వేయబడుట

బొంబాయి, మే 22:—నారిమనుగారికి 4 నెలలు విడిబైదు వేయబడెను. తక్కినవారి కందరకు చెరి 6 నెలలు కఠిర శిక్ష వేయబడెను. (అ. పే.)

కరాచీలో హరటాలు

కరాచీ, మే 22:—సరోజినీ దేవిగారిని అరెస్టు చేసినందున నేడు కరాచీలో హరటాలును ఊరేగింపును బహిరంగ పథయునుగూడ జరిగెను. శత్రు స్త్రీలు ప్రత్యేకముగా బహిరంగపథను ఊరేగింపును జరిపెదరు.

నూరతులలో హరటాలు

నూరతు, మే 22:—సరోజినీదేవిగారి అరెస్టు నిమిత్తము నేడు నూరతులో హరటాలు పూర్తిగా జరిగినది. మహాహృదీయులు మాత్రము దుకాణములను మూయలేదు. (అ. పే.)

శ్రీమతి కస్తూరిబాయిగారు గాంధీమహాత్ముని సందర్శించుట

స్నేహకన్యగారు గూడ వెళ్లుట

బొంబాయి, మే 22:—నిన్నను శ్రీమతి కస్తూరిబాయిగారును స్నేహకన్యగారును ఎరవాడ చెరసాలకు వెళ్లి గాంధీమహాత్ముని సందర్శించిరి. లవణసత్యాగ్రహమున చేరుటకు స్త్రీలకుగూడ అనుమతిని యియ్యవలెనని వారు మహాత్ముని కోరిరిని తెలియుచున్నది. వారు నిన్నరాత్రియే మరల పూనానుండి బొంబాయికి బయలుదేరిరి. అటనుండి ధర్మన వెళ్లెదరు. (అ. పే.)

కలకత్తాలోను ఢిల్లీలోను స్త్రీల సభలను ఊరేగింపులను జరుపుట

ఒక వలంటీరును అరెస్టుచేయుట

కలకత్తా, మే 22:—స్త్రీమతి సహోజనీదేవిగారిని యితర నాయకులను అరెస్టు చేసినందులకు అసమ్మతిని తెలుపుటకు నేడు సాయంకాలము కలకత్తాలో శ్రద్ధానంద పార్కులో స్వర్ణీయ దేశబంధు చిత్రరంజనదాసుగారి సోదరియగు స్త్రీమతి ఊర్మిలాదేవిగారి ఆధ్వర్యమున కలకత్తాలోని స్త్రీల సభ జరిగినది. వెంటనే పోలీసు అసిస్టెంట్ కమిషనరు సభలను జరుపరాదని ఒక నోటీసును ఊర్మిలాదేవిగారికిచ్చెను. కాని స్త్రీలు సభను మానదలచు కొనలేదు. ప్రబల వర్షము మరియున్ననుకూడ సభను జరిపిరి. పిమ్మట వారు కొన్ని వీధులవెంట ఊరేగింపు గూడ జరిపిరి. పోలీసువారు సభకును ఊరేగింపునకునుగాడ యెట్టి నిరోధమును కలిగింపలేదు. కాని పార్కు వెలుపలచేరిన ప్రజలపైని లాఠీలను ప్రయోగించిరి. ఒక వలంటీరును అరెస్టుచేసిరి. మరినలుగురు వలంటీరులకు చెబ్బలుతగిలినవి. (ఆ. ప్రె.)

కలకత్తా కార్పొరేషనుసభ విరమింపబడుట

స్త్రీమతి సహోజనీదేవిగారిని అరెస్టుచేసినందువలన నిన్ను కలకత్తా కార్పొరేషనుసభ విరమింపబడినది. పాశ్చాత్యుల ఘోషమున టి. వీ. ఎల్. చాపునుగారు సభను విరమించుటకు అసమ్మతిని తెలిపిరి. ఈ సభ మరల శుక్రవారమునాడు జరుగను. (ఆ. ప్రె.)

ఢిల్లీలో స్త్రీలసభ - ఊరేగింపు

ఢిల్లీ, మే 18:—ఢిల్లీలో 144 సెక్షను ఆములులో నుండినను స్త్రీమతి కమలాదేవిగారిని అరెస్టుచేసినందులకు తమ అసమ్మతిని తెలుపుటకు అచటి స్త్రీలు గొప్పసభను ఊరేగింపును జరిపిరి. 800 మంది స్త్రీలు నగరమునందంతటను ఊరేగింపు జరిపిరి. పిమ్మట పండిత జవహర్లాలు నేత్రులగారి ఆత్మగారు (భార్యతో) స్త్రీమతి స్వాగృహిణి కాలుగారి ఆధ్వర్యమున కలకత్తాలోని స్త్రీల సభ జరిగినది. స్త్రీమతి కమలాదేవి, ఆచంట రుక్మిణమ్మగార్లు అరెస్టుచేసినందులకు వారి నభినందించుచు ఒక తీర్మాన మామోదించబడినది. స్త్రీమతులు సత్యవతి, కాంతిదేవిగార్లు గంభీరోపన్యాసముల నొసగిరి. పోలీసువారు రెచ్చటను కనబడలేదు. (ప్రీ. ప్రె.)

ఉదకమండలం వార్తలు (స్వకీయవిలేఖరి)

గ్రంథాలయములకు గ్రాంటులు

ఉదకమండలం, మే 20:—పట్టిక గ్రంథాలయములు పోషింపబడుటకుగాను స్థానికసంఘములకు గ్రాంటుల నిమిత్తము నివిలుబుట్టెట్లు రూ. 20,000 మొత్త మేర్పాటు చేయబడినది. గ్రాంటులు పంచిపెట్టబడుటలో 22-4-1926 తేదీ గవర్నమెంటు ఆర్డరు నెం||689 నందుగల మరణము అనుసరింపబడవలెను. స్థానికసంఘములు తమ యధికారము క్రిందనున్న గ్రంథాలయములగుర్తి వివరములను చెబుతుచు దరఖాస్తులను పట్టిక ఇన్స్పెక్టర్ కును డైరెక్టరువారూ పంపవలెను. ప్రైవేటుసంఘములు తమ యధికారముక్రిందనున్న గ్రంథాలయములగుర్తి వివరములను చెబుతుచు దరఖాస్తులను స్థానికసంఘములద్వారా పంపవలెను. దరఖాస్తులు ఆగస్టు 1 న తేదీలోగా పట్టిక ఇన్స్పెక్టర్ కును డైరెక్టరుకు చేరవలెను.

గ్రంథాలయముల పోషణార్థము గ్రామపంచాయతులకు గ్రాంటులనిమిత్తము 1920-31 నివిలుబుట్టెట్లు రూ. 25,000 మొత్త మేర్పాటు చేయబడినది. జిల్లాకలకరాలు తమ జిల్లాలయందలి గ్రామపంచాయతులకు పంచిపెట్టబడుటకు కావలసిన మొత్తములను చెబుతు పట్టికలను 15-9-30 తేదీలోగా పంపవలెను.

గ్రామపంచాయతీకోర్టుల తనిఖీ

ఇందుకు సంబంధించిన ప్రశ్నల పట్టిక ప్రభుత్వమువారిచే పంపించు చేయబడినది. పంచాయతీ కోర్టులయొక్క నివిలు సంబంధముగ దిక్పాఠములను తనిఖీచేయు బాధ్యత రెవెన్యూ ఉద్యోగులనుండి తీసివేయబడుటకు యిక ముందునుండి యిట్టి తనిఖీచేయు బాధ్యత జిల్లామునపను కొప్పగింపబడుటకు రెవెన్యూ బోర్డువారు నూచించిరి.

వైద్యశాలల అభివృద్ధి

నగరేతర ప్రాంతములందలి వైద్యశాలల నభివృద్ధి చేయుటకుగాను ప్రభుత్వమువారు 1918-29 లో ఆక్షేప లోకము ఘండు వైద్యశాలను మునిసిపల్ వైద్యశాలను తమయధికారముక్రిందకి తెచ్చుకొనుటకు నిశ్చయించి యుండిరి. ఈయుద్దేశముతోనే ప్రభుత్వమువారిప్పుడు 1930-31 లో గుడియట్లం, పాలకొండలయందలి వైద్యశాలలను తమ యధికారముక్రిందకి తెచ్చుకొనుటకు నిశ్చయించిరి.

వంగ రాష్ట్రము

సతీపూరులో పోలీసు స్టేషను క్రిందనున్న

గ్రామములో 144 సెక్షను ప్రయోగము

కలకత్తా, మే 21:—సతీపూరు పోలీసు స్టేషనుక్రిందనున్న గ్రామము లన్నిటిలోను 144 సెక్షను ప్రయోగింపబడినది. (ప్రీ. ప్రె.)

మార్వారీ సంఘమువారు శాసనోల్లంఘనము
ఖండించుట

సంపూర్ణ బాధ్యతాయుత పరిపాలనను కోరుట

(అసోసియేటెడ్ ప్రెస్)

కలకత్తా, మే 22:—శాసనోల్లంఘనమును ఖండించుచు కలకత్తా మార్వారీసంఘమువారిక పత్రికాప్రకటన గావించినారు. శాసనోల్లంఘనమువలన వాణిజ్యమునకు తీరనినష్టము వాటిల్లినదని వారు అభిప్రాయమును వెల్లడి చేయుచున్నారు. ఉద్యమ నిర్దేశాల దౌర్జన్యరూపిత్యమును ప్రతిపాదించినను దేశములో పలుతావుల దౌర్జన్యముజరిగి చాలమంది మృతినొందినది వారిప్రకటన తెలుపుచున్నది. దుర్కాములందఱు తాపాలా కాయముల ఫలకార్యకాండలనయు, పన్నులను నిరాకరించుట వలన ప్రజలక్షమములు వృద్ధిచేసినందున వారు తెలుపుచున్నారు.

సంపూర్ణ బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వము

ప్రస్తుతపరిపాలనవలన కలిగిన రాజకీయమైనట్టియు అర్థికమైనట్టియు అశాంతిని ఈ ఉద్యమము ప్రకటించుచున్నదని వారు తెల్పుచు, ఈ అశాంతి తగ్గుటకుగాను సాధ్యమైనంతవరకు సంపూర్ణ బాధ్యతాయుతపరిపాలనము నిచ్చెననున నటింపుట యొక్క ప్రేరేపితమైనదిగా వారు తలచుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారు సమాధానమార్గముననుసరించి, అన్నిపక్షముల రాజకీయతలతోడను సంప్రదించి రాండుటేబిల్ సమాజమును ఫలవంతమైనదిగా చేయవలెనని వారు రాజప్రతినిధిని కోరుచున్నారు.

భారతదేశముయొక్క టైప్ ఎక్యూరెన్సు కంపెనీలతోకల్ల గొప్పదైన

ఓ రియంటల్

వారి

పందొమ్మిదవ త్రయనవత్సర లాభముల పంపకము

1930 వ నంబి డిశంబరు 31 వ తేదీని జరుగును

గత మూడు మదింపులయందు తేల్చిన అధనపు ఆదాయము

1921 ... రూ 21½ లక్షలు. 1924 ... రూ 53½ లక్షలు. 1927 ... రూ 78 లక్షలు.

యావజ్జీవపు పాలసీలపై సాలుకు ప్రకటింపబడిన బోనసు

1921 - 1000 కి రూ 10 1924 - 1000 కి రూ 22½ 1927 - 1000 కి రూ 25.

జరుగుచున్న సంవత్సరములో పొందిన లాభాల్లో పాల్గొను పాలసీలకి

1930 నంబి డిశంబరు 31 వ తేదీని అములులోయున్నయెడల లాభాల్లో పాల్గొనుటకు హక్కుగలదు.

కావున మీ రిప్పుడు ఓరియంటల్ పాలసీదారగుట మిగుల లాభకరము

ప్రతినిధులంతటనూ గలరు!— ఆఫీసులు దిగువ నూచింపబడినవి.

హెడ్డాఫీసు:— ఓరియంటల్ భవనములు, బొంబాయి

ఆగ్రా	కలకత్తా	కరాచి	మేండల్	పూనా	సింగపూర్
అజ్మీరు	కోలంబో	కోలంబూరు	మంగళూరు	రాయపూర్	సుక్కూర్
అహమదాబాదు	డక్కా	లాహోరు	మొంబాసా	రంగూన్	ట్రీవేండ్రం
అలహాబాదు	ఢిల్లీ	లక్నో	నాగ్ పూర్	రాంచి	తిరుచునాపల్లి
బెంగళూరు	కాన్పూర్	మద్రాసు	పాట్నా	రానల్పిండి	విశాఖపట్టణం
భోపాల్					

పూర్తి వివరములకు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు

T. SAMBASIVAN, ACTING BRANCH SECRETARY, ORIENTAL BUILDINGS, Post Box No. 8, MADRAS.
Bangalore Branch: No. 1 South Parade, Bangalore, Trivandrum Branch: Trivandrum
TRICHINOPOLY-BRANCH, TRICHINOPOLY; VIZAGAPATAM BRANCH, VIZAGAPATAM.



తేబరు ప్రభుత్వము: సందిగ్ధస్థితి

బి.టి.ఘోష తేబరు ప్రభుత్వము నేతీరున నయినను నోడించుటకు, కన్సర్వేటివు లీ సమయమున ప్రయత్నించుట వింత గాదు. తేబరు మంత్రి యొక్కరు రాజీనామా నిచ్చుటయు, వీరి యనుచరులు మాక్స్ నాల్డుగారికి ప్రతికూలురుగ నుండుటయు, లిబరలు పక్షమువా రిదివరకు జూపిన అనుకూల వైఖరిని విడనాడి, సందిగ్ధ సమయమున తాట స్థ్యము వహించుటయు, కన్సర్వేటివులు విజృంభించుటకు వీలొనగూచున్నవి. ఇంతకు పూర్వము నిరుద్యోగము విషయమున జరిగిన చర్చలో, పదునైదు గురు మాత్రమే తేబరు ప్రభుత్వమునకు మెజారిటీగ నుండిరి. ఈ బల మింకను తగ్గునని కన్సర్వేటివు లాహించుట సహజము. అందుచే ఇరువది ఎనిమిది వరకేదిని నిరుద్యోగ సమస్య విషయమై కామన్సు సభలో చర్చను పురికొల్పుటకు, వీరు యత్నించెదరు. ఆరోజున భామసుమంత్రిగారిజీతమును తగ్గింప వలయు నని, మరియొక ప్రతిపాదన గావించెదరు. లిబరలు తేబరు పక్షమువారలు కొందరు హాజరు గారు గాన, తేబరు ప్రభుత్వమువా రోడిపోయినను పోవచ్చును. ఈ సంగతి యటుండ, రాజోవు సోమ వారమునాడు, ఇండియా ఆఫీసు వ్యయము గూడ చర్చకు రాగలదు. ఆనాడు ఇండియా మంత్రిగారు హిందూ దేశస్థితిగూర్చి సంపూర్ణ ప్రతిపాదన గావించెదరని తెలియుచున్నది.

తేబరు పక్షమునకు గలిగిన ప్రస్తుత దురవస్థకు, మాక్స్ నాల్డుగారి వైఖరియే కారణ మయ్యెనని చెప్పవచ్చును. తేబరు పక్షము విరుద్ధాభిప్రాయముల గల దను ప్రతినిధి పోగొట్టుటకు, వీరు లిబరలు కన్సర్వేటివుల కేమాత్రము నొప్పిగలుగకుండ జేసి, తమ యునికిని నిలుపుకొనుటకు ప్రయత్నించిరి. ఇందు వలన వీరింత కాలము పరిపాలింపగలిగినను, తేబరు పక్ష ప్రతిష్ఠ పూర్తిగ నన్నగిల్లె నని చెప్పవచ్చును. తేబరు పక్షమున కున్న తాళయములు గలవనియు, బీదల దుస్థితిని మాన్పుట కిది కంకణము గట్టుకొనె ననియు, పరాధీన ప్రజల కిది స్వాతంత్ర్య మొనగ ననియు, ఉవ్వెల్లారినవారికి తీరని యాశాభంగము కలిగె ననుటకు సందియములేదు. కార్మికులకు జీవనోపాధి దొరకు నని యాశపడినవారి ఆశలు భగ్న మయ్యెను. నిరుద్యోగము వ్యాప్తి గాంచెను. నిరుద్యోగుల సంఖ్య రానురాను అతిశయింప జొచ్చెను. తేబరు పక్ష సూత్రములపట్ల అభిమానము వహించి పాటుపడుచున్న సర్ ఆస్వాల్డు మాన్లేగారి బోలు మంత్రులు హితవాక్యములు వెడ

చెవిని పెట్టబడెను. తేబరు ప్రభుత్వము రానురాను, కాలము గడపెడి ప్రభుత్వము క్రింద పరిణమించెను. అందుచే తేబరు పక్షమునందే అనంతృప్తి ప్రబల సాగెను. ఆంతరంగిక విషయములనే పరిష్కరింప జాలని పక్షము, వెలుపలి సమస్యలను పరిష్కరింప గలుగు నని తలచుట వ్యర్థము.

హిందూ దేశము పట్ల, కన్సర్వేటివు లిబరలు పక్షముల కెట్టి ప్రేమ గలదో తెలుపనక్కరలేదు. స్వరాజ్య సిద్ధి త్వరలో జరుగకుండ జేయుటకై వీరు యావచ్చు క్షిని వినియోగించుట పరిపాటియైనది. సైమను కమిషను పేర శుద్ధ శ్వేత సంఘమును నెలకొల్పి, బర్మ-పాండ్లు ప్రభువుగారు హిందూ దేశము స్వపరిపాలనమునకు తగియుండలేదని, యని పించుటకు ప్రయత్నించిరి. దేశమునకు స్వయం నిర్ణయాధికారము వంగీకరించిన తేబరు పక్షమువారిట్టి ప్రయత్నములను నిరోధించుటకు మారుగ, మాక్స్ నాల్డుగారి నాయకత్వము క్రింద వానిని బలపరచుటయగాక, తమ సభ్యులను గూడ సైమను కమిషనులో జనించేయుటకు పంపిరి. బర్మ-పాండ్లు ప్రభువు, మాక్స్ నాల్డుగారికి కృతజ్ఞతను జూపియుండెను. తేబరు ప్రభుత్వము అధికారమునకు వచ్చిన పిమ్మట నయినను, స్వయం నిర్ణయ సూత్రమును పాటించక, సైమను కమిషనును సమర్థింపజొచ్చెను. కాంగ్రెసు తీర్మానములను త్యజింపచెను. మితవాదుల నిర్ణయములనుగూడ నిరాకరించెను. తుదకు, తేబరు పక్షమువారును కన్సర్వేటివులును ఏకస్థానముననే నిలుచుట తటస్థించెను. మాక్స్ నాల్డుగారు హిందూ దేశము విషయమున, కన్సర్వేటివు లిబరలు పక్షములవారితో ఎప్పటికప్పుడు సమాధానపడి, వారిదయకు పాత్రు లగుచున్నను, మరియొక సందర్భమున, వీరిస్థానమునకు కదలిక గలుగుచున్నది.

ఇట్టిస్థితిలో తేబరు ప్రభుత్వ మోడిపోవుచో, అధికార పదవిని కోల్పోవుటయ గాక, పూర్వ ప్రతిష్ఠనుగూడ కోల్పోవును. భారత దేశమునకు సంబంధించినంతవరకు ఏ పక్షము అధికారమునందున్నను, ఒక్కటే యగుచున్నది. వివిధ పక్ష దృక్పథమునందు స్వల్ప తారతమ్యము లున్నను, పర్యవసానము నందు భేదము గనుపించుటలేదు. స్వరాజ్యమును వెంటనే సిద్ధింపజేయుట కే పక్షమువారును తోడ్పడెదరను నాశ గనుపింపదు. ఇంకను ప్రజల స్వపరిపాలనార్హతను పరీక్షింపవలయు ననియు, ఇంకను స్వపరిపాలనాంతరములను నిర్ణయింప వలయు ననియు, పరీక్షలను నెలకొల్పవలయు ననియు, చేసెడివాదము నిలిచియే యున్నది. 1917 సంవత్సరపు ప్రకటనమునే వీరిల్లెలను ఆధారముగ గైకొనుచున్నారు. భారతీయులలో నన్ని పక్షములవారును, స్వతంత్ర పైననే స్వరాజ్య మాధారపడుననియు, ఆత్మవిశ్వాసమును, స్వయం సహాయమును దేశ స్వాతంత్ర్యమునకు తోడ్పడు ననియు, గ్రహించుచున్నారు. అందుచే తేబరు ప్రభుత్వస్థానము కదలి, మరల ఎన్నికలు జరిగినను, హిందూ దేశము చింతింప నవసరము లేదు. తప్పనిసరి యయినపుడు, ఏ పక్షమువారియినను, దేశమునకు స్వపరిపాలన మొనగితిరెదరని నమ్ముట కాధారముగలదు. ఇట్లెందుకు కన్సర్వేటివు ప్రభుత్వమువారు స్వాతంత్ర్య మొనగిరి. అందుచే, దృఢ సంకల్పముతో నున్న హిందూ దేశపు స్వాతంత్ర్యమును నేడు గాకున్న రేపయినను ఇంగ్లండు గుర్తింపవలసివచ్చును.

ఎవరు ?

స్లోకోంబుగా రెవరు? వీరిని డెయిలీ హేరాల్డు పత్రిక హిందూ దేశస్థితిని గుర్తించి తెలుపుటకు హిందూ దేశమున కంపియుండెనని, యింతకు పూర్వము వినవచ్చెను. కాని, వీరు కారాగృహముననున్న గాంధీమహాత్మునితో రాజకీయ విషయముల గూర్చి ప్రసంగించియుండుట జూడ, వీరికిందు కనుజ్ఞ ఎటుల యొనగబడెనను సందేహ ముదయించును. కారాగృహమున నున్నవారితో దేశస్థితిగూర్చి యింత బహిరంగముగ ముచ్చటించి పత్రికల కట్టివార్తను పంపిన నిదర్శన మెక్కడను గానరాదు. ఐరిషుచరిత్రలో హోంరూలునాయకు లగు పార్సెలుగారు కారాగృహమున నున్నపుడు వారితో రాయబారములు జరిగియుండెనని గలదు. కాని, అప్పుడయినను పత్రికా ప్రతినిధు లీ రీతిని సంప్రతించి యుండలేదు. అందుచే, స్లోకోంబుగారిని, తేబరు ప్రభుత్వమువారే ప్రోద్బలపరచిరను నమ్మకము ప్రబలుచున్నది. బాంబాయి ప్రభుత్వమువారు, స్లోకోంబుగారిని నియమించి యుండవచ్చునని కొందరు తలచుచున్నారు. ఈ విషయమై ఇండియా ఆఫీసులో విచారింపగ, వారు అగుననికాని కాదనిగాని, చెప్పలేదట. మహాత్ముని యుద్దేశ్యములను గ్రహించుటకు ప్రభుత్వమువారు తలపెట్టియున్నచో, వారు సరియగు మార్గము ద్రొక్కిరనియే చెప్పవచ్చును. కాని, మహాత్ముని యభిప్రాయము లిదివరకే స్పష్టముగ వెల్లడియైనవి. అందుచే మరల సంప్రతింపుతో నిమిత్తమేయుండదు. అయినను స్లోకోంబుగారి సంభాషణకు ఫలముగ, తేబరు ప్రభుత్వమువారు హిందూ దేశ సమస్యను తృప్తికరముగ పరిష్కరింపదలచుచో, మేలొనర్చిన వారగుదురు. మహాత్ముడు ప్రతిపాదించిన మరతులు స్వల్పమయినవి. వీనిని నిర్వహించి, రాజకీయ నిర్బంధితులను వదలిపెట్టి, నిర్బంధ శాసనములను రద్దుజేయుచో, సమాధానమునకు వీరి లేర్పడును. ఇందుకు వలయు ధైర్యమును తేబరు ప్రభుత్వము వారు వహించెదరా యను ప్రశ్న గలదు. ఇట్టి యవకాశమును జారవిడుచుచో, బ్రిటిషు ప్రభుత్వము వారు మిగుల నప్టపడెదరు. తేబరు పక్ష పత్రిక యగు డెయిలీ హేరాల్డు పత్రిక మహాత్ముని యభిప్రాయములగూర్చి వ్యాఖ్యాన మొనర్చుచు, నింకను ప్రాతపాటనే పాడుచున్నది. మహాత్ముని కోర్కెలను చెల్లించుట యసంభవ మని చాటుచున్నది. కామన్సు సభలో స్లోకోంబుగారి సంప్రతింపు గూర్చి ప్రశ్న లడుగబడ నున్నవి. కన్సర్వేటివు పత్రికలు ఆగ్రహము జూపుచున్నవి. ఇట్టి సమయమున నయినను మితవాద నాయకులు మహాత్ముడు లేకుండ తాము రొండులేబిలు సమావేశమునకు వెడలమని పలుకుచో, కొంతవరకు ఆత్మగౌరవమును నిలుపుకొందురు. వీరిల నాయకులగు సర్ సప్రూ గారీ విషయమును సూచింపక, కొందరు నాయకులతో ప్రభుత్వమువారు సంప్రతించిన చాలునని చెప్పచున్నారు. భారత వణిక్సంఘమువారు చూపిన దూరదృష్టి నయినను వీరు చూపజాలకున్నారు. పార్సెలుగారు సూచించినటుల, మహాత్ముడు లేని సమావేశమువలన నిసుమంతయు ప్రయోజనముండజోదు. స్లోకోంబుగారు ప్రభుత్వ ప్రతినిధి యయినను గాకున్నను, వీరు ప్రారంభించిన సంఖ్య మార్గమువలన, శ్రేష్టి ఫలముండునో చూడవలయును.

సహకారము : విద్య

కోయంబత్తూరులో జరిగిన రాష్ట్రీయ విద్యా సమావేశమునం దుపన్యసించుచు, వేమవరపు రామ దాసుపంతులుగారు నేటిదినము విద్యకును సహకారమునకును గల సంబంధమును సువ్యక్తపరిచి, సహకారసంఘములపారికి సహకార సూత్రముల గూర్చి విద్య గణపుట యవసరమని, చాలకాలము నుండియు గుర్తింపబడుచున్నది. చెన్నరాజధానిలో, సహకారోద్యమముతో సంబంధము గల గ్రామ జనులలో పలువురకు విద్య రాదు. ఉపాధ్యాయులలో పలువురకు సహకారసూత్రములు తెలియవు. ఇట్టి లోపమును తొలగింపవలసిన యవసరమును రామదాసుపంతులు గారు స్పష్టపరిచి, లోకలుబోధ్యులకింద పని జేయు ఉపాధ్యాయులు, సహకారసంఘములను నిర్వహింప గూడదని ప్రభుత్వమువారు విధించుటచే, గలుగుచున్న నష్టమును రామదాసు పంతులుగారు వ్యక్తికరించిరి. ఇట్టి ఉత్తరువును రద్దుచేయవలయు నని వీరు కోరుచున్నారు. విద్య నేర్చినవారు సహకారోద్యమము నెక్కుడు స్వావమముగ నిర్వహింపగలరనుటకు సందియము లేదు. గ్రామ పునర్నిర్మాణమునకుగాను, విద్యకును, సహకారమునకును సమ్మేళనము గుదురుట, శ్రేయస్కర మగును. విద్య నేర్చినవారి కిక్కార్యమునకు విశేషముగ తోడ్పడగలుగుదురు. విద్యాసంస్థలు సహకారాభివృద్ధికెటుల తోడ్పడగలవో పంతులుగారు వివరించిరి. విద్యాసమావేశమువారు సహకారవిద్య గూర్చి విచారించుట కవకాశ మిచ్చుటలో దూరదృష్టి జూపిరని చెప్పవచ్చును.

లండనుటైము : పత్రికాశాసనము

పత్రికాస్వాతంత్ర్యము పూర్తిగ గల దేశమున నివసించుచు, లండను టైముస్పత్రిక హిందూదేశములో ప్రయోగింపబడిన పత్రికాశాసనమును నమర్చించుటబట్టి, యీపత్రిక ఇంగ్లండు కొక సూత్రమును, హిందూదేశమునకు వేరొక సూత్రమును వర్తింపజేయుచున్న దని చెప్పవచ్చును. పత్రికాశాసనమును ప్రయోగించి, హిందూదేశమునకు ఇండియా ప్రభుత్వము వారు మహాపకార మొనర్చిరని, యీపత్రిక చెలుపుట, ఎంత విరుద్ధమో యూహింపవచ్చును. తమకు రుచింపని వ్రాతల వ్రాసెడి పత్రికలను శిక్షించుటకు ప్రభుత్వమున కనేకమార్గము లుండనేయున్నవి. 124 (ఎ) క్రిందను, 153 (ఎ) క్రిందను, ఇంకను ఇతరశిక్షనుల క్రిందను, మానసప్రతి ఏర్పాటులక్రిందను, వీనిని శిక్షించుట కెంతేని వీలుగలదు. ఇట్టి అవకాశము పూర్తిగ నైకొనబడుచునేయున్నది. కాని పత్రికాశాసనము నూతనపత్రికలు తలయెత్తకుండను, ప్రాతపత్రికల నెట్టికారణము జూపకుండ అణచుటకును, వీలొనగుటచే, పత్రికావ్యాపారము నికమీద తలపెట్టువారుండజాలరు. ప్రజాభిప్రాయము పాలకులకు చెలియుటకు ముఖ్య మగుసాధన మంతరించుచున్నది. ఇయ్యది దేశమునకు మహాపకార మొనర్చుట యని, టైముస్పత్రిక భావించుచో, ఈ పత్రికతో వాదించి ప్రయోజనముండదు.

సర్ పురుషోత్తమదాసు

భాకురుదాసుగారి రాజీనామా సర్ పురుషోత్తమదాసు భాకురుదాసుగారు భారత శాసనసభ్యత్వమునకు రాజీనామా నిచ్చుట, చాల ముఖ్యమయిన విషయము. సర్ పురుషోత్తమదాసుగారు కడుమితవాదులు. వీరు ముఖ్యముగ నేరాజకీయకక్షకును జెంద రని చెప్పవచ్చును. భారత శాసనసభలో వీరు ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సు పద్ధతి నామోదించియుండిరి. మాళవ్యా ప్రభృతులు రాజీనామా నిచ్చినపుడు, వీరందు కంగీకరించి యుండలేదు. ఇట్టివారుగూడ వణిక్సంఘమువారి ఆదేశము ననుసరించి, భారతశాసన సభ్యత్వమునకు రాజీనామా నిచ్చినటుల నేటివార్తలు చెలుపుచున్నవి. పురుషోత్తమదాసుగారు గూడ శాసనసభతో తమ సంబంధమును వదలుకొనవలసిన స్థితి యరుదెంచి నపుడు, దేశమునం దన్నితరగతులవారిలో నెట్టి యసంతృప్తి ప్రబలియున్నదో యూహింపవచ్చును.

శ్రీమతి వేదాంతం కమలాదేవిగారి నిర్బంధము

మహాత్ముని యుద్యమము ప్రారంభమయిన దాదిగ, శ్రీ లనేకు లిందు పాల్గొనుచున్నను, వీరి నిర్బంధము లిటీవలనే ప్రారంభమయ్యెను. బొంబాయిరాష్ట్రమున కమలాదేవి ఛటోపాధ్యాయ, సరోజినీదేవి గార్లు నిర్బంధితులయిరి. తమిళరాష్ట్రమున ఆచంట రుక్మిణమ్మగారు నిర్బంధింపబడిరి. ఆంధ్రదేశమునకు గూడ ఈ గౌరవము దక్కినది. కాకినాడ వాస్తవ్యురాలును కాంగ్రెసు ఉద్యమాభివృద్ధికై పాటుబడుచు, ప్రచారము నలుపుచున్న విదుషీమణియు, భారతకాంగ్రెసు సంఘ సభ్యురాలునగు వేదాంతం కమలాదేవిగారు నిర్బంధింపబడుటచే, నికమీద శ్రీల నిర్బంధము లతిశయింపగలవని తోచును.

సిరియా

సిరియాదేశము ఫ్రెంచివారి మాండేటుకింద పరిపాలింపబడుచున్నది. సిరియాలో గూడ స్వపరిపాలనాపేక్ష బలముగ నున్నటుల వినవచ్చెను. సిరియాకు నూతనరాజ్యాంగవిధానము నొసగి, సిరియాను ప్రజాస్వామ్యముగ మార్చి, దీనికి మహమ్మదీయాధ్యక్షుడు నియమితు డగునటుల జేయుటకు, ప్రాస్తు సంకల్పించినటుల, వార్తలు చెలుపుచున్నవి. కేవల నటనగ గాక, సిరియాకు నిజమగు స్వాతంత్ర్యము నొసగు తలంపు ప్రాస్తుకు గలదేని, ఇతర పాశ్చాత్యదేశములకు ప్రాస్తు మార్గదర్శకురాలు గాగలదు.

నారిమెనుగారికి శిక్ష

మహాత్మునియుద్యమము ప్రారంభ మై ఎంత కాలమో గాకబోయినను, ఈ లోపల, ఒక్క పర్యాయముకన్న నెక్కువగ కారాగృహము నలంకరించు భాగ్యము, దేశభక్తులగు నారిమెనుగారికి సంభవించినది. వీరిటివలనే కారాగృహవిముక్తులయిరి. మరల వీరికి నాల్గుమాసముల కారాగృహ శిక్షవిధింపబడెను. సానబెట్టిన వజ్రముభాతి, నారిమెనుగారి త్యాగశక్తి యింకను వన్నె కెక్కుగలదు. ఇట్టి వారు స్వరాజ్యసాధమునకు స్థిర మగు పునాదుల వైచుచున్నారనుటకు సందియములేదు.

దేశోద్ధారక విశ్వదాత కాకినాథుని
నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు
కారాగృహవాసము
నేటికి ముప్పదిమూడుదినములు
నిర్బంధింపబడినదినము 21-4-1930

ఓరియంటల్ లైఫ్ అసూరెన్సుకంపెనీ
ఏబదియైదు సంవత్సరములనుండియు దీక్షతో పాటుబడుచున్న బొంబాయిలోని ఓరియంటల్ లైఫ్ అసూరెన్సు కంపెనీవారి 1929 సంవత్సరపు నివేదిక మిప్పటికిని సంతతాభివృద్ధిని గనుబడిచుచు, తనస్థానమును నిలుపుకొనగలుగుచున్నది. పాలీసీలసంఖ్యయు, అసూరెన్సు మొత్తములును త్వరితగతి నభివృద్ధి జెందుచున్నవి. రెండు సంవత్సరములలో పదివేల పాలీసీలును, 182 లక్షల మొత్తమును పెరిగెను. హిందూదేశపు వెలుపలి వ్యవహారములు గూడ పెరుగుదల జూపెను. ప్రీమియముల నికరపురాబడి 139 లక్షలనుండి 161 లక్షలకు పెరిగెను. నికరపు వడ్డీరాబడి 3½ లక్షలకు బైగ పెరిగెను. కంపెనీ వ్యవహారము పెరుగుటచే, కార్య నిర్వహణవ్యయముగూడ స్వల్పముగ పెరిగియుండుట వింత గాదు. అచ్చుఖర్చులును, కాగితముఖర్చును పెరుగుట సంభవించెను. కంపెనీనిధి 9½ కోట్లు పెరిగెను. కంపెనీశాఖ లున్న స్థలములలో భవనములను నిర్మించుటకు యత్నములు జరుగుచున్నవి. ఈకంపెనీ చిరకాలము జీవించి, త్వరితగతి నభివృద్ధి గాంచు గాక యని కోరెదము.

శ్రీమతి కమలాదేవిగారి కారాగృహవాసము

ఆమె తల్లియును కుమారుడును సందర్శించుట ఆమెభర్త అమెరికానుండి తండ్రివార్తనంపుట బొంబాయి, మే 22:—శ్రీమతి కమలాదేవిగారు చెరసాలలో అధికారాహముతోనే యున్నారు. నిన్ను వృద్ధురాలగు నామెకల్లియును ఆమె చిన్ని కుమారుడగు చిరంజీవి రామును చెరసాలకేగి ఆమెతో సంభాషించిరి. ఆమెకు ఏ. క్లాసు యియ్యబడెను. ఇంటివద్దనుండి భోజనమును తెప్పించు కొనుటకు ఆమెకు అనుమతి నిచ్చిరి. కాని ఆమె చెరసాలలో నియ్యబడిన ఆహారమునే భుజించుచున్నది.
శ్రీయుత హరింద్రనాథ ఛటోపాధ్యాయుగారు పంపిన తంతివార్త
“కమల ధైర్యమునకు అనందభరితుడనై తిని, ఇట్టి వీరాంగగనగర్భమున జనింపగలిగినందునకు రాముడు చాల భాగ్యశాలి యే. మరి పెక్కుమంది స్త్రీలుగూడ కమల మార్గమునే అనలంబించుదురాక.” అని అమెరికానుండి కమలాదేవిగారి భర్త యును సరోజినీదేవిగారి సోదరుడునగు శ్రీ హరింద్రనాథ గారు తంతివార్తను పంపిరి. (ప్రీ. తె.)

శ్రీమతి ఆచంట రుక్మిణమ్మగారి కారాగృహవాసము

ఏ. క్లాసు నిచ్చుట
ఉదకమండలం, మే 21:—శ్రీమతి ఆచంట రుక్మిణమ్మ వి. ఏ. గారికి ఏ. క్లాసు యియ్యబడెనని ఒక విశేషంబు వ్రాసెను.
సిమ్లా, మే 21:—రైల్వే ప్రెసాన్సుకమిటీవారి సమావేశము మే 29, 30 వ తేదీలయందు బొంబాయిలో జరుగును. (ఆ. తె.)

చరిత్రవాదులు

మహాత్మా గాంధీగారు

స్టాకోంబుగారు మాటలాడుట

తైముస్పత్రిక వ్యాఖ్య

[బీము సర్వీసు]

లండన్, మే 22:—మహాత్మా గాంధీగారిలో జార్జి స్టాకోంబుగారు మాట్లాడుట అంతయు పూర్తిగ ప్రచారము సబుట వుద్దేశంపబడిన తొలివార్త యని కన్పర్యేటివులు అనుచున్నారు. ఈ సంభాషణనుగూర్చి చాల గోల జరిగెను. ఇట్లు గాంధీగారిలో స్టాకోంబుగారిని ఇండియా ప్రభుత్వమువారు మాట్లాడుట కంగీకరించి ఆ తొలిని పంపుట కంగీకరించుటయు "గొప్ప అవివేక"మని తైముస్పత్రిక చెబుచున్నది. స్టాకోంబుగారు గాంధీగారిలో మాట్లాడినదానినిగూర్చియు సర్ ఆస్వాల్లు మాస్టీగారి రాజీనామానుగూర్చియు పార్లమెంటు వసారాలో అనుకొనుచున్నారు. పార్లమెంటుపరిషత్తులు సందిగావస్థలో నుండుటనుగూర్చి అందరును ఆలోచించుచున్నారు. డెయిలీ పోస్టు పత్రికగూడ స్టాకోంబుగారి సంభాషణనుగూర్చి వ్యాఖ్య యొనర్చినది. అయితే రాజకీయదృష్టి నే చూచెను. ఇట్లు మాట్లాడినప్పు టుచితమాధన విషయము నెత్తుకొనలేదు. గాంధీగారి విషయమై తీవ్రముగ విమర్శించినది. రాండుటేలి లుసభలో కాంగ్రెసువారు చేరి సహకార ఘోషనాటకు ఇంకను అవకాశమున్నదని కార్మికపక్షము ఆభిప్రాయముగ చెబుచున్నది. సహకారము చులకనగ ఏర్పడునదిగాదు. గాంధీగారి ప్రకటనను ఫలోన్ముఖతను గాంచునట్లు ఉభయలక్ష్యముల మారవలెను. రాండుటేలిలసభను త్వరితగతినీ ఏర్పాటుజేసిన బ్రిటిషువారియందు విశ్వాసము మరల ఏర్పడుటకు వీలగు ననుచున్నది. బ్రిటిషువారు తిరణానాథగ్రామ ప్రయత్నమువారిని విశ్వాస మేర్పడును. కాంగ్రెసువారు గనుక సహకారము సత్వమని ఘనముగా జూపుచో రాజకీయబంధిలనందరిని విడుదలజేయవలె ననుచున్నది.

చెస్ ఆర్డీ నెన్నును ప్రజేతపెట్టి కాస్త్రసమృతముగ జాతీయభావములకు ఇండియా ప్రభుత్వమువారు మహోపకారము జేసినది తైముస్పత్రిక చెబుచున్నది. ఈ మహోపకారమును ముందర గ్రహించెదరు.

భారత పత్రికా ప్రతినిధులను గాంధీగారిలో మాట్లాడ నీయన పుడు గాంధీగారిని తన యభిప్రాయములను బ్రిటిషు పత్రికా ప్రతినిధి ద్వారా వీల ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించినది తైముస్పత్రిక యడుగుచున్నది. ఈ అవివేకమున కెవరు తరవాదులలో తక్షణము కాలహరణము లేకుండ నిర్ణయించవలసి యున్నదనుచున్నది.

గాంధీగారు స్టాకోంబుగారిలో మాట్లాడిన విషయము నుగూర్చి కన్పర్యేటివులు సోమవారమునాడు కామన్సుసభలో ప్రశ్నించెదరు.

కామన్సుసభ

భారత జాతీయవాదులు

(రూటరు)

లండన్, మే 22:—భారత జాతీయవాదులమున జేరిన వారెంతమంది చెలసాలయం దున్నారని. కామన్సుసభలో బెకటుగారు రడుగ తనకేమియు వివరములు తెలియవనియు చెలసాల కంపబడినవారి సంఖ్యను చెప్పెదమనిరి.

నేనడిగినది అదికాదని బ్రాక్స్లేగారనిరి. 'వారి రాజకీయాభిప్రాయములను చెబుటదని నన్ను గోరిగొని వారి యభిప్రాయములు నాకు తెలియవని చెప్పగారనిరి. 1857 సిపాయి కలహము నాటినుండి ఇంత ఎక్కువగా ఎన్నడును రాజకీయ బండిలను చెలసాల కంపలేదని బ్రాక్స్లేగారనిరి. దీనికి ప్రత్యుత్తరమును చెప్పగారియెడల ఇండియాలో కొరడాలతో కొట్టుచున్న సంగతినిగూర్చి బెకటుగారు చెలిపిరి. బోలాపురంలో నలుగురు యువకులను మాత్రము గొట్టినయి మరితరత్రా ఇట్టివని జరిగినటుల తెలియదని చెప్పగారు ప్రత్యుత్తరముసరి. ఆసత్వపు పదవులు ప్రబలి హానికలుగుటచే అట్టి చావుకము లేకుండచేయవలెనని కెన్నర్లీ గారనిరి. తనకు తెలిసిన వానింతను జెప్పినయియు ఇంతకంటే ఎక్కువచేయనది లేదనియు చెప్పగారు చెలిపిరి. అడ్డర్స్ మెంటు విషయమై ప్రస్తావించినపుడు ఈవిషయము నెత్తుకొనెదనని బెకటుగారు చెలిపిరి.

భారతదేశాభివృద్ధి-చారిత్ర్యము

సర్ ఆల్ఫ్రెడ్ చాటర్జీగారి యుపన్యాసము

(రూటరు)

లండన్, మే 20:—ఈస్టు ఇండియా సంఘమున, భారత దేశాభివృద్ధి చారిత్ర్యము అనువిషయమును గూర్చి ఉపన్యాసించుచు సర్ ఆల్ఫ్రెడ్ చాటర్జీగారిట్లు చెలిపిరి:—ప్రజలను బాధించుచున్న చారిత్ర్యమును బాపుటకు ఒక ఆర్థికసమస్యలు మాత్రమే తోడ్పడజాలవు. ఉన్నతజీవిత ప్రమాణమును ప్రజలు కొరవలెను. అచిత్రపుత్తి అవసరము లోపులు నిర్వహించుట కన్న కష్టములను ప్రభుత్వమువారు తొలగించవలెనని అందరును అనుకొనుచున్నారు. పారిశ్రామికాభివృద్ధి చుటుకుగ జరుగు నటుల ఇండియా ప్రభుత్వముతో ఏర్పాటును జేసికొనవలెను. ప్రజల చారిత్ర్యమును బాపుటకు మఖ్యముగ వ్యవసాయమును అభివృద్ధి జేయవలెను. పారిశ్రామికాభివృద్ధిరూపమునగూడ పరిస్థితులను బాగుజేయవలెను. జరుగుదగ అభివృద్ధి జరుగవలసి యున్నది.

పరిశ్రమలు పెంపొందకుండ ప్రభుత్వమువారి ఆర్థిక విధానము అడ్డుతుంటున్నదని వాటి సభాధ్యక్షులైన సర్ మ్యాజిస్ట్రేట్ దాదాభాయిగారు చెలిపిరి. ధైర్యముగ సంరక్షక విధానము నవలంబింపవలె ననెరి. వ్యవసాయదారులు కొనుటకు కత్తి చాలకపోవుటకు రూపాయమారకము కారణమని సర్ నెనవాడియాగారు ఆక్షేపించిరి. బ్రిటను, ఇండియాలో పనిలేనివారిసమస్యకు ప్రభుత్వమువారి కరెన్సీ విధానమే కారణమనిరి.

ఇండియా కార్యాలయపు

మదింపులు

భారతదేశ పరిస్థితుల ప్రకటనలు

(రూటరు)

లండన్, మే 22:—సోమవారమునాడు ఇండియా కార్యాలయపు మదింపులను ప్రజేతపెట్టెద రనియు, అపుడు ఇండియామంత్రి వెడ్డెహడు బెన్సుగారు భారతదేశ పరిస్థితులను గూర్చి పూర్తిగ ప్రకటించెదరనియు రాంకే మన్సూన్లాగారు కామన్సుసభలో ప్రకటించుచున్నారు.

సర్ చటర్జీ దంపతులకు విందు

(రూటరు)

లండన్, మే 22:—ఈస్టిండియా సంఘమువారు చటర్జీ దంపతులకు విందుసరి. చటర్జీగారి నేవను సామర్థ్యమును బెన్నుగారు కొనియాడిరి. ఇండియా బ్రిటను పరస్పర సహృదయముతోను గౌరవభావముతో మెలగుటవసరమనిరి. రెండువిషయములలోను చటర్జీ గారెంతయు తోడ్పడినది.

చటర్జీగారు

బెన్ను ఇర్విన్ ప్రభుత్వగర్ల సమయమున ఇండియా వ్యవహారములను నిర్వహించుచుండుట భారతీయుల అదృష్టమనిరి. అట్టివారలండ నిస్పృహజెంద నక్కరలేదనిరి. ఇండియాభవనము సిబ్బందివారు భారతాభివృద్ధికి శ్రద్ధాభక్తులను జూపుచున్నందులకు కొనియాడిరి. ఇండియా కార్యాలయమువారిలో వీరు సఖ్యతగ నున్నారనిరి. ఇండియాభవనము లండన్ భారతీయుల కుత్సాహముగ నుండుగాక యనిరి.

పార్లమెంటరీ కార్మికపక్షసభ

అస్వాల్లు మాస్టీగారి అభిశంసన తీర్మానములు

వీగిపోవుట

లండన్, మే 22:—పార్లమెంటు కార్మికపక్షమువారు ప్రత్యేకముగ సమాజేమై అస్వాల్లు మాస్టీగారు ప్రభుత్వముపై చెప్పిన అభిశంసన తీర్మానము వీగిపోయెను. 210 మంది ప్రతిపాలురు 29 గరు అనుమాలురు.

గాంధీగారు

చెలసాలయండుగా ఇతరులతో మాట్లాడవచ్చునా?

లండన్, మే 22:—గాంధీగారు చెలసాలయండుగా ఇతరులతో మాట్లాడవచ్చునా యనియు, అట్లు వీలగునో ఎట్టి వరతులతో జేయవచ్చునని 26 తేదీని కామన్సుసభలో సర్ కింగ్స్ ఉడ్ గారు అడిగెదరు.

స్టాకోంబుగారిలో

గాంధీగారు మాట్లాడుట

డెయిలీ పోస్టుపత్రిక

గాంధీగారు జెప్పినవాటిలో అసాధ్యములగు విషయములు కొన్ని గలవు. ఉపన్యాసమును రద్దుజేయవలెననుట, ఆల్ఫ్రెడ్ చాటర్జీ విదేశవస్త్ర దిగుమతులను బహిష్కరించవలెననుట యు తప్ప యభిప్రాయములు. జాతీయవాదులుగూడ ఒప్పుకొనరు. అట్టి విషయములను సామాజ్యప్రభుత్వముతో ఆలోచించవలసిన విషయములుగావు. రాండుటేలిల సభాఫలితమే మైనను వై విషయములు భారత కావనభవారిచేతనే పరిష్కరింపబడగలవు. రాండుటేలిల సభాకార్యక్రమమును త్వరలో ప్రకటించుచో బ్రిటిషువారియందు మరల నమ్మకము కలుగవచ్చునని దీనితో బాటు త్వరితముగ రాజకీయ బండిలను విడుదలజేయవలెననియు చెబుచున్నది.

పనిలేనివారి సమస్య

(వై లెన్)

రగ్లీ, మే 20:—లిబరల్ పక్షమువారును ప్రభుత్వ సభ్యులలోనే 15 గుర్తు ఓటు చేయకపోవుటచే ప్రభుత్వము వారి 15 ఓటులు మాత్రమే ఎక్కువ వచ్చినవి.

కన్పర్యేటివుల తరపున నేనిల్లి చాంబరేనుగారే ఆక్షేపణను ప్రారంభించిరి. ప్రపంచ ధరలు అస్థిరముగ నున్నవని ఆయన యంగీకరించెను. ప్రభుత్వమువారు నవలంబించిన ఆర్థికవిధానముచేతను, ఈ దేశములోనికి పన్నులు లేకుండ ఇతరదేశముల నుండి సరుకులు దిగుటచేతను పన్నులపై పన్ను పెంచుగా నుండెనని.

ధరలు పడిపోవుటచే పనిలేనివారి సంఖ్య పెచ్చినదని ధామన్ మంత్రి చెలిపెను. సంరక్షకపద్ధతితో గూడుకొన్న ఆర్థికవిధానము బిస్మార్క్ మునకు తోడ్పడుననుటకు వీలులేదు. అమెరికాలో భవనములను కట్టువనివాండు నూటికి 42 పని లేకున్నారు. అస్త్రేలియాలో సంరక్షకవిధానము పూర్తిగ నున్నది. నూటికి 14 గురే పనిలేకున్నారు. కనడాలో నూటికి 10 మందే. పనిలేనివారిసమస్య ప్రపంచమంతటను వ్యాపించినది. జీవనోపాధికి దారిని జూపుచున్నారనియు మొత్తముమీద దీని వలన జాతిఅంతయు ఆర్థికసంపదను కలిగియుండగలదని ధామన్ గారనిరి. కోడ్లు, ఇనుపదారులు, నాకాభివృద్ధియు వేయుటకు, తీరములను విస్తరింపజేయుటకును ప్రస్తుతము 95000000 పౌనులు మంజూరుచేయబడినది. విద్యుచ్ఛక్తికొరతను ఇతర యభివృద్ధికిని ఈ సొమ్మును నియమించిరనిరి.

నైమక కమిషను నివేదిక

(వై లెన్)

రగ్లీ, మే 19:—నైమక కమిషను నివేదిక మొదటి భాగము ప్రకటనమునకు తయారైనది. 10 తేదీని వెలువడును. వెడ్డెగ్రంథమును ప్రకటించుచున్నార. ఇండియా ఇంగ్లండు లో ఏకకాలమున లభించును. వెబునదీన కొద్దికొజులకే ఇండియాను ఈగ్రంథములను ఎక్కువగా పంపెదరు. అందరును కొనుటకు వీలగు ధరను నిర్ణయించెదరు. రెండవ భాగము (సిపాయిలు) జూన్ 24 తేదీన వెలువడును.

బొగ్గుచట్టమునుగూర్చి ప్రభువుల సభవారు జేసిన సవరణకు కామన్సు సభవారు ఆక్షేపణను జూపిలేని రాజీచే వ్యవహారమును పరిష్కరించెదరు.

బ్రిటనుడుగారు నూచించిన 'యూరపు యునైటెడు స్టేట్సు' అను విషయమును గూర్చి 27 యూరపియను ప్రభుత్వములకు చెలిపిరి. దీనికి అందరి ప్రత్యుత్తరములును జూలై 15 తేదీకి జేరవలెను.

ఖర్చు సీమగుడ్లల వివాదం, పుస్తకము ఉచితము

మహాత్మా గాంధీ ప్రతిమ

నిత్యానందస్వయాభుషణ మహాత్మాగాంధీ దివ్యప్రతిమ మార్పుండినదనిరి. పెద్దసయిజు 8+5 నెల్యాలయిడో చేయబడినది. వెల రూ 1-12-0 2 ప్రతిమలు ఒకేపర్యాయము కొనువారికి గాంధీ ఖర్చుటోపి ఇనాం. 3 ఒకేపర్యాయము కొనువారికి బల్లపైనుంచు టైమ్స్ డి ఇనాం. 4 ఒకేపర్యాయము కొనిన, రోల్లుగోల్లు పాకెటు గడియారం ఉచితము. 6 ఒకేపర్యాయము తెప్పించిన గ్రామఫోనుపై ఒకటి ప్లేటుతో ఉచితము. పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము.

మహారాజ డిపో, అరుజాచలమొదలిది 18 బీటు, మదరాసు.

మీరటు ముద్దయిల నేరము

శ్రీమద్భగవద్గీతా నామ సంకీర్తనాభిమాన బి. ఐ. శ్రీకృష్ణారము
(మొయిలునర్వసు)

అంశం, మే 1:—మీరటు ముద్దయిల నేరము ప్రభుత్వవారు ఇండియా శ్రీమద్భగవద్గీతా నామ సంకీర్తనాభిమాన బి. ఐ. శ్రీకృష్ణారము మోషిరియం అట్టి అధికారులకు పని చేయుటయే నేరమునియు ప్రభుత్వము వారన్నటుల పై శ్రీమద్భగవద్గీతా నామ సంకీర్తనాభిమాన బి. ఐ. శ్రీకృష్ణారము భారతీయులు దేశం దానినిగూర్చి ఆలోచించి వారిట్లు చెలి పిరి:—అరెస్టుచేయబడినవారిలో ముగ్గురు ఆంగ్లేయులు పచ్చిక మ్యూనిసిపల్ 10 మంది భారతీయులు కమ్యూనిస్టు ప్రచారమును చుట్టుకు జరుపుచున్నారు, పనివాండ్లు రైతుల సంఘము ద్వారా అరుగురు కమ్యూనిస్టు ప్రచారమును సల్పుచున్నారు. ఇండియా కార్యాలయముతో ఈ విషయమై ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములద్వారా జనము కవున్సిలువారు కనుగొనుచున్నారు. రాయబారముగూడ బంపిరి, విచారణను సత్వరముగ ముగియుటకు చేయవలసినదాని నంతయు జేయుచున్నారనిరి. బందీలు కోరిన సమంజసముగ కోర్కెలన్నిటిని సెరవేర్చుటకు ప్రయత్నించుచున్నారనిరి. మీరటులో విచారణ జరుగుచుండగా వీరు సాయుధపాటులై విప్లవము కలుగజేయ నున్నారని నేరమును నిర్ధారణ జేయరాదు. నిర్దోషులవారూ, ఇంతకాలము వీరు చెఱసాలయం దుండి యింకను ఉండవలసి వచ్చిన విషయము భారతదేశములో న్యాయస్థాన కార్యక్రమమునకు కళంకదాయకము. పాశ్చాత్యుల యభిప్రాయము ప్రకారము ఇది భారతదేశ న్యాయస్థానవిచారణకు కళంకముగ నుండును. అయితే వీరు శ్రీమద్భగవద్గీతా నామ సంకీర్తనాభిమాన బి. ఐ. శ్రీకృష్ణారము ప్రచారము చేయుచున్నారని నేరములను మోపి రనుటకు సాక్ష్యము లేదనిరి.

పాశ్చాత్య నాగరికముచే ప్రాప్తదేశమున జాతీయభావము దేశభక్త్యయు ప్రతిపాదనలను హృదయమున విజృంభించుచున్నవి. వల్లెనిరిసి పోవుచున్నది. దీనిని అరికట్టుట ఎవరితరముగారు. నూతన భావములతో పరగెత్తి అంతర్జాతీయ సహకారమును సల్పుట యా ఈ జాతీయ భావముల కెదురొడ్డు క్లుప్త యాయన విషయమును నేడు యువకులే నిర్ణయించుకొనవలెను. ఈ కాలము అపూర్వమైన అపాయముతో నూనుకొన్నది. ప్రాపంచిక జీవనమున ఆపాయకరముగ కాలమునుండున్నారము. దీనికి కారణము యన పాశ్చాత్యనాగరికము ప్రాప్తదేశములో శీఘ్రముగ ప్రాచుటయే కారణమనియు చెప్పరెండు జాన్మాలుగా రనిరి.

భారత కార్మిక సంఘము

(మొయిలు)

ఇండియాకు దోషినియను ప్రభుత్వము వచ్చునటుల ప్రయత్నించుటకు ఇండియన్ శ్రీమద్భగవద్గీతా నామ సంకీర్తనాభిమాన బి. ఐ. శ్రీకృష్ణారము సహాయమొనర్చి ఇండియాలో కార్మికపరిస్థితి కుల్లనుగూర్చి ఇంగ్లండులో చెలువులగు, బ్రిటిషు ఇండియన్ శ్రీమద్భగవద్గీతా నామ సంకీర్తనాభిమాన బి. ఐ. శ్రీకృష్ణారము యుద్ధులములకు ఎక్కువ సంబంధము నేర్పబడుటకు భారతకార్మిక సంఘమును ఇంగ్లండులో నెలకొల్పిరి. భారతకార్మిక పరిస్థితులగుర్చి ఇంగ్లండు పేటెలుసభలో చెలిపెదరు.

భారతదేశపనివాండ్ల జీవనపరిస్థితులు దుర్భరముగ నున్నవని పర్చెలుగారనిరి. మొయిలు రైలుబండిని నడిపించు భారతదేశీయునకు నెల 1 కి 26½ పిల్లలకు వేతనము నిచ్చెదరని యు, ఆంగ్లోఇండియనుకు ఆ పనికి నెల 1 కి 49 పౌనులను ఉపకార వేతనము నిచ్చుచున్నారనిరి.

స్వాంత్రీ కృష్ణవర్మరచనమునకు వగచుచు లాహోరు కుట్రకేసులోనున్న బందీలు బెర్లిన్ ను హిందుస్థాన సంఘమున కంపిన తండ్రిని వారి కందజేయలేదట.

విదేశవస్తు బహిష్కరణము

బొంబాయి బట్టలవర్తకుల సంఘమువారి తీర్మానము

బొంబాయి, మే 22:—మరలనిషేధమును తొలగించు వరకు యివరనుగూడ విదేశవస్తువులకు ఆర్డరులను పంపగూడదు. కంట్రాక్టులను భంగపరచు నుద్దేశము మాకు లేదుగాని ప్రస్తుతపరిస్థితులలో కంట్రాక్టులను అమలుజరుపుట కంతమాత్రమును వీలులేదు. ఇప్పుడు మీరు సరకులను స్త్రీమరలలో పంపినచో మాకు చాలా ధననష్టము కలుగుననిమాంచెప్పరు వర్తక సంఘమువారికి తెలుపవలెను." అను తీర్మానము ఆమోదించబడినది. (ఆ.ప్రె.)

చెన్నపురి ప్రాంతమున

సత్యాగ్రహము

పైదాపేటలో అరెస్టుచేయబడిన వాలంటీర్లు ఆరణ్యమధ్యమున వదలివేయబడుట

చెన్నపురి, మే 22:—మంగళవారమునాడు సాయం కాలము పైదాపేటలో అరెస్టుచేయబడిన వాలంటీర్లను వండలూరునకు సమీపముననున్న యర్రావలలో వదలివేసినది. వారెట్టకేలకు నిన్నటికి ఆశ్రమమునకు చేరుకొని రనియు తెలియుచున్నది.

నిన్నటియుదయమున వాలంటీర్లు కే. జి. రంగస్వామి మదలియారు, ఆర్. కృష్ణస్వామిమదలూరు, జి. కృష్ణస్వామి, వి. కే. వజ్రుగంగార్లు పైలాపూరులో పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు జెనరలు ఆఫీసున కెదురుగా సమాద్రపు టాడ్డును ఉప్పు తయారుజేయుటకు వెళ్ళిరి. పోలీసులు వచ్చి కుండలను మొదలగు వానిని పగులగొట్టిరి. వాలంటీర్లును అరెస్టుచేసి తీసికొని వెళ్ళిరి.

వీరిని, మాంబళ్ళమలో అరెస్టు కాబడిన యిరువురు వాలంటీర్లను నిన్న మధ్యాహ్నము 4 పరాజధాని మేజిస్ట్రేటుగారి సముఖమున నిలువబెట్టి, అక్రమపు గుంపుకేంద్రము ఉచేరింపుగా వెల్లడియు, అధికారులు చెదరి పొమ్మనినను చెదరి పోలేదనియు నేరముల మోపిరి.

సత్యాగ్రహములు శిక్షించబడుట

కొచ్చిన్ సంస్థానమునకు చెందిన కే. రామకృష్ణారావు, జాషాస్వామిమదలూరు 21-5-30 తేదీని మాంబళ్ళమలో అక్రమపు గుంపులో నుండి, చెదరిపోమ్మన్నను చెదరి పోవనందులకు నిన్నటికోజున 4వ (సెన్సిటెన్స్ మేజిస్ట్రేటు) గారి సముఖమున విచారించబడిరి.

నిందితులు తాము దోషుల మనియే నుడివిరి. ఇరువురకును చెరిమాడు నెలల కఠినశిక్ష విధింపబడినది.

ఉప్పునత్యాగ్రహములకు శిక్ష

పైన నూచింపబడిన నేరముల క్రింద పైలాపూరులో నిన్నటియుదయమున పుష్పను తయారుజేయుటకు యత్నించిన వారు మేజిస్ట్రేటుచేతనే విచారించబడిరి.

బ్రిటిషువారి కాసనముల ప్రకారము తాము గుర్తైన ను తమస్వధర్మము ప్రకారము తాము నేరస్థులము కామని నిందితులు వక్కాణించిరి.

మేజిస్ట్రేటు నిందితులందరికిని మూడు నెలల కఠిన శిక్షను విధించెను.

నేటియుదయము మరల పుష్పసత్యాగ్రహము జరుగుట

నేటియుదయము ఉదయవనమునండి మరల నలుగురు సత్యాగ్రహము సాన్ధింబికి పుష్పను తయారు జేయుటకు వెళ్ళిరి. వారెట్ట చేయబడిరి.

లైన్ గ్రాండుకు వెళ్ళిన వాలంటీర్లు

నిన్న సాయంకాలము నలుగురు వాలంటీర్లు చెన్నపురికి సమీపముననున్న లైన్ గ్రాండుకు వెళ్ళిరి. వీరికి తిరువెంగడ వాయకర్ గారు నాయకత్వమును వహించిరి. సరస్వతీబాయిగారను సారి మణియొక్కర్తకూడా నీజట్టులోగలరు. పోలీసులు వీరి నరెట్ట చేసి, రాత్రి 11 ఘంటలకు వీరిలో నొకరిని తీసికొని వెళ్ళి "వేరువేరు స్థలములందు వదలివేసిరి. వాలంటీర్లు నేటియుదయమున తమ శిబిరమును చేరుకొనిరి.

దుర్గాభాయమ్మగారు చెన్నపురికి మరలుట

దశమునకు సర్వాధికారిణి యగు శ్రీమతి దుర్గాభాయమ్మగారు నేటియుదయము చెన్నపురికి మరలినవచ్చిరి.

జార్జిటవున్లో

నిన్న సాయంకాలము ఫ్రాన్స్ స్క్వయర్ నకు వాలంటీర్లు కొందరు వెళ్ళిగా, పోలీసులు వారి నచట నుండనివ్వలేదు. పిమ్మట వారు కొత్తార్ బజార్, గోవిందప్పనాయనిబిధి మున్నగు స్థలములకు వెళ్ళిరి.

తిరువత్తిమూరులో 144 ను మీరుట

నిన్నటిసాయంకాలము కొందరు వాలంటీర్లు తిరువత్తియూరున కేగి, యచట నొకఘంటసేపు వ్యవహరించిరి. వారు అరెస్టుచేయబడి, పిమ్మట వదలివేయబడిరి.

పైదాపేటకు మరల వెళ్ళుట

వాలంటీర్లు పి. ఎన్. రాధాకృష్ణకొంగారు నిన్నటియుదయమున డబ్బు పనులను చేయుటకు పైదాపేట వెళ్ళిరి. వీరు బమ్మడిగగనే అరెస్టుచేయబడిరి. పిమ్మట వదలివేయబడిరి. కాని ధనము వసూలుచేయగా, మరల అరెస్టుచేయబడిరి. రాత్రి 10 ఘంటలవరకు తానాలో నిర్బంధింపబడిరి. అప్పుడు అడయా రునకు సమీపముననున్న ఎలియట్ బిచియెర్ల వదలివేయబడిరి.

పత్రికలు నిలిచిపోవుట

డిల్లీ పత్రికానిర్వాహకుల సభ

మున్సిపల్ త్రికలవద్ద ధరావత్తు కోరలేదు

డిల్లీ, మే 21:—మున్సిపల్ పత్రికలవద్ద ముద్రణాలయ ములవద్దనుండియు ధరావత్తు కోరడి ఉత్తరువును ఫీపుకమిషనరుగారు ఉపసంహరించుకొనినట్లు కాంగ్రెసు బులెటిను చెలువు చున్నది. అలమునుగాను యిదివరకే కట్టిన ధరావత్తును వాపసు చేసిరి. (ప్రె.ప్రె.)

డిల్లీ, మే 22:—హిందూస్థాన్ టైమ్సుపత్రిక నిలిపి వేయబడుటకే నిశ్చయించబడినది. కావున 22-వ తేదీన పత్రిక వెలువడదు. తేజి, ఆర్యు, హిందూ, సనాతన్ పత్రికలు కాంగ్రెసు ఉత్తరువు ప్రకారము నిలుపు చేయబడినవి. (ప్రె.ప్రె.)

పత్రికాసంఘసభ

డిల్లీ, మే 21:—డిల్లీ పత్రికాపత్రికానిధులు నేడు సాయంకాలము సభజేసిరి. ప్రతినిధుల సంఘాధ్యక్షులగు వహానిగారు అరెస్టుయినందున విషయము గారు (హిందూస్థాన్ టైమ్సు) సభాధ్యక్షుల వహించిరి. శర్మగారు (హిందూస్థాన్ టైమ్సు) యీ దినవ తీర్మానము గావించిరి:—కాంగ్రెసు వర్కింగు కమిటీవారి తీర్మానమునకును బొంబాయిలో జరిగిన పత్రికా ప్రతినిధుల సభా తీర్మానమునకు భేదమున్నందున డిల్లీపత్రికలు తమ యిష్టము వచ్చినట్లు చేయవచ్చునని డిల్లీ పత్రికా నిర్వాహకుల సంఘము వారు తీర్మానించుచున్నారు.

కాంగ్రెసు తీర్మానము ననుసరించి పత్రికలు నిలుపు చేయబడవలెనను సవరణ ప్రతిపాదించబడినది. పత్రికాకొక ఓటుచొప్పున ఓట్లు గైకొనవలెనని కొందరు నూచించిరి. అధ్యక్షు డంగిరేంపలేదు. కావున కొందరు సభ్యులు ముఖ్యముగ దేశభాషాపత్రికలవారు లేచివెడలిపోయిరి. తీర్మానము ఏకగ్రీవముగ నామోదింపబడినది. వెడలిపోయినవారు ప్రాచీనమైన ఇంగ్లాండ్లోని పత్రికానిధులకు డిల్లీ సభ్యులువారు గావించిన తీర్మానము ప్రకారము కాంగ్రెసు అధ్యక్షుని వద్దనుండి జవాబు పచ్చువరకు డిల్లీ జాతీయపత్రికలు ప్రచురింపబడరాదని తీర్మానించబడినది. (ప్రె.ప్రె.)

బసుమతిపత్రికకు లేఖ

కలకత్తా, మే 22:—బసుమతిపత్రిక కాంగ్రెసు ఉత్తరువు ప్రకారము మే 22 వ తేదీనుండి మూయబడక పోయినచో వాలంటీర్లలో నొకరు ఆహారనిరసవ్రత మూనెదరనియు, పత్రికలు ప్రచురించుట ప్రభుత్వమును బలపరుచుట గణింపబడుననియు చెల్పుచు, సతీకచంద్రదాసు గుప్తగారు బసుమతి పత్రిక యజమానికి లేఖవ్రాసిరి.

అమృతబజారు పత్రికపై చూడ నట్టిచర్యయే గైకొనబడునని దానుగుప్తగారు చెలిపిరి. (ఆ.ప్రె.)

నాగపూరులో "కరుణభారత" అను కాంగ్రెసుపత్రికవారి పత్రిక కాంగ్రెసు తీర్మానము ననుసరించి వచ్చే బుధవారము నుండి నిలిపివేయబడును.

కలకత్తాలో బంగాళీ స్టేష్యుమును పత్రికలు తప్ప తక్కిన పత్రికలన్నియు 21, 22 తేదీలందు వార్తలు జరిపినవి. నాగపూరులో ముద్రణాలయములన్నియు మూయబడినవి. (ప్రె.ప్రె.)

ప్రాఫెసరు రంగనాయకులు గారు

ఎం. ఎల్. ఎ

గుడివాడలో 144 సెక్షను ప్రయోగమును నిరసించుట

ఉదకమండలము, మే 22:—ప్రాఫెసరు రంగనాయకులుగారు భారతకాసనసభ్యులు యిట్లుకెంతివార్త నంపుచున్నారు:—జాతీయభిమానులగు జన్మిను పక్షము ఆంగ్లముకొందరు తమనాయకు లింకను ఆధినివేళెవ్వరైనా నూచనవచ్చువరకు వేచియుండ తాము సత్యాగ్రహోద్యమము నెదిరించు విషయమున కల్వకులకు సహాయము జేయుదుమని వాగ్దానమొసంగుటను నేను నిరసించుచున్నాను. మరియు గుడివాడలో 144 సెక్షను ప్రయోగించుటను పోలీసునాకు తుసాకులు కాల్చుటయు తత్ఫలితముగ ఒక కమ్మ పట్టభద్రుడు చావునకు కారణమగు గాయము కల్గుటను నేను నిరసించుచున్నాను. ఆంధ్రదేశమునందు ప్రభుత్వమువారి భౌతికవ్యవస్థననుసరించి కిది రెండవసారి. ఇందు నలన ప్రజలకు వైస్రాయిగారి పట్ల ఉన్న సానుభూతిగూడ చెడును.

సానిక వార్తలు

తిరువల్లి క్లెయిన్ సంగీతనభ:—వైసభ యజమాన్యమున రాబోవు ఆదివారము 25 వ తేదీని సాయంకాలము 4 గంటల నెం 1 వెంకటాచలం చెట్టి వీధియందు యీ క్రిందివారి సంగీత ప్రదర్శనము జరుగును. శ్రీ మునీరి సుబ్రహ్మణ్యఅయ్యర్ గాత్రము మద్రాసు బాలకృష్ణఅయ్యర్ ఫిడేలు. మద్రాసు వేణునాయకరు మృదంగం.

బసినీ మాధవ చెట్టి ధర్మనిధి మత ఉపన్యాసము:—వైసిధి యజమాన్యమున రాబోవు 25 వ తేదీని సాయంకాలము 8 గంటల నెం 148-టుంక సాలవీధియందు శ్రీమాన్ సి. నరసింహాచారియార్ బి. ఏ. బి. యల్ గారు కిరనాయిమోటి అను విషయముగూర్చి ఉపన్యాసము నొసగెదరు.

చెంగల్వనాయకరు ఉచిత ఆయుర్వేద వైద్య శాల వేపేరి:—గత ఏప్రిల్ మాసమునందు వైద్యశాలయందు 14091 రోగులు చికిత్స బడసిరి. వారిలో 2681 ఆంగ్లో హైందవులు 348 మహమ్మదీయులు 1884 భారత కైస్తవులు చికిత్స బడసిరి. దినము ఒకటికి సరాసరియందు 145 రోగులు చికిత్స బడసిరి. ప్రతిరోజు చికిత్స ఖర్చు 9-4 వైసలు ఆయెను గత ఏప్రిల్ 6 వ తేదీని మాత్రము 546 రోగులు చికిత్స బడసిరి.

చెన్న పురిలో వారటాలు

మదరాసు, మే 22:—సరోజినీదేవిగారిని అరెస్టుచేసి కందున నేడు చెన్న పురిలో సాహుకారుపేటలో నూలునర్తకులును యితర పేటలలో మరి పెక్కుమందియును గూడ దుకాణములను మూసివేసిరి.

దేవరాజు మొదటివీధిలోను, గిడ్డంగి వీధిలోను యున్న బట్టల వర్తకులు చీనాబజారు రోడ్డులో వెండి బంగారు వర్తకులును రాసప్ప చెట్టి వీధిలోనున్న కమిష్టు డ్రెస్టింగులును గూడ దుకాణములను మూసివేసిరి.

విధవావివాహక సాహాయ్యసభ

వై సభ సాధారణ సమావేశము గత 19 వ తేదీని సాయంకాలము 8 గం. జరిగెను. సంఘాధ్యక్షులగు గౌ. న్యాయం, వెంకట సుబ్బారావుగారు అధ్యక్షత వహించిరి. నగరములోని సభ్యులును చెన్న నగరేతర ప్రదేశములనుండియు అనేకమంది సభ్యులును సభకు విచ్చేసిరి. సహాయ కార్యదర్శి టి. వి. భగవత్ బి. ఏ. బి. యల్. గారు 1929 సం॥ నివేదికను చదివిరి. సి. యం. కృష్ణస్వామి మొదలియార్ గారు నివేదికను సభవారు ఆమోదించవలెనని ప్రతిపాదించిరి. ఈ ప్రతిపాదనకే. విశ్వనాథకాశ్రిగారిచే బలపరుపబడినమీదట, సభవారిచే ఏకగ్రీవముగా ఆమోదించబడెను. పిదప జరుగుచున్న సంవత్సరమునకు కార్యనిర్వాహకులు ఎన్నుకొబడిరి.

అధ్యక్షులు గౌ. న్యాయం, వెంకటసుబ్బారావుగారు, ఉపాధ్యక్షులు, యం. వెంకట సుబ్బారావుగారి సతి, శ్రీయుతులు వి. రాధాకృష్ణయ్య, బి. ఏ. బి. యల్. టి. భగవంతుం గుప్తగార్లు, కార్యదర్శులు టి. వి. భాగవత్, వి. యన్. రంగస్వామిగార్లు టి. వి. భాగవత్ గుప్తగారే కోకా భికారిగను ఎన్నుకొబడిరి. కార్యనిర్వాహకసర్వమువారుగూడ ఎన్నుకొబడిరి.

చెన్న నగరమందు

ఏప్రిల్ 27 వ తేదీ సంభవములు

అనధికారుల విచారణ

మద్రాసు మే 22:—మహాజనసభ కార్యదర్శులు యిటుల వ్రాయుచున్నారు:—గత ఏప్రిల్ 27 వ తేదీని మద్రాసునందలి సంభవముల విషయమై విచారించుటకు మహాజనసభ వారు నియమించిన విచారణసంఘముందు యీ క్రిందివారు సభ్యులుగ నున్నారు. బి. బి. ఆర్. యన్. ఆరోగ్యసామి మొదలియార్, యం. యల్. సి. గారు అధ్యక్షులు. వి. రామచాను పంతులుగారు అడ్వకేటు, వి. శివప్రకాశమొదలియార్ గారు అడ్వకేటు.

పై కమిటీవారు రాబోవు సోమవారము 26 వ తేదీని ఉదయము 9 గం. మాంటూరోడ్డునందలి మహాజనసభాచాలలో విచారణ ప్రారంభించెదరు. తదనంతరము రోజులందుగూడ ఈ విచారణ కొనసాగింపబడును.

గత ఏప్రిల్ 27 వ తేదీని అఖిలపక్ష సమావేశ సందర్భమున సంభవములను గూర్చి వాఙ్మూలము నివ్వలమనవారెల్లరు విచారణ సమయమున హాజరు అయి సాక్ష్యము నొసగుటలు కోరబడుచున్నారు.

రాకపోకలు:—సర్. సి. వి. సుమారస్వామికాశ్రి గారు నిన్న రాత్రి బెంగళూరుకు డా॥ బాన్ మాలై, పి. వి. చారి, వి. రామదాస్ పంతులుగార్లు ఉదకమండలమునకును వెళ్లిరి.

పర్వీర్ ధరాగారు నేటిఉదయమున మద్రాసునువచ్చిరి. యన్. ఏ. అణ్ణామల చెట్టిగారు నేటి ఉదయమున మద్రాసు వచ్చిరి.

డి. బి. జి. నారాయస్వామి చెట్టిగారు నేటి ఉదయమున వేలూరునుండి మద్రాసుకు వచ్చిరి.

గంజాం సత్యాగ్రహులకు నాపడాలో శిక్షలు

శ్రీయుతులు న్యాయతి నారాయణమూర్తి ('కళింగ' సంపాదకులు) నివ్వల సుబ్రహ్మణ్యం సోమయాజులు బి. ఏ. బి. యల్. (సత్యాగ్రహదళ నాయకులు) పుల్లెల శ్యామసుందరరావు, కూరాడా చిన వీరరాజు, జయంతి వేంకట నారాయణ (బ్రాహ్మమత ప్రచారకులు), గార్ల అరెస్టులు శిక్షలు.

బరంపురం, 19:—నేటి ఉదయం 5½ గంటలకు బరంపురం పబ్లిక్ ఇన్స్పెక్టరుగారు పై విషయగిరి నాపడాలో అరెస్టు చేసి వెంటనే కంచేలితాలూకాబోర్డు బంగారాకు బస్సులో తీసి కొనిపోయిరి. బరంపురం సబ్ కలెక్టరు ఎ. యన్. పి. అయ్యరు గారు విచారణ జరిపిరి. మొదటి నలుగురిపైనను ఉ॥ చ॥ము 74 సెక్షన్లు, పి॥ కో॥ 148, 117 సెక్షన్లు క్రింద నేరము మోపబడి చెరియొక సంవత్సరము కఠిన శిక్ష విధింపబడెను. జి. వి. నారాయణగారిపై ఉ॥ చ॥ 74 సెక్షన్లు మాత్రమే ప్రయోగింపబడినది. వీరికోక యేడాది విడితైదు విధింపబడెను. అందరను. బి. తరగతిలో చేర్చబడిరి. క్రానుపరీక్ష సందర్భమున వీరరాజుగారు ఇచ్చాపురం సబ్ ఇన్స్పెక్టరుగారిని ఇచ్చాపురములో తాను ఉపన్యసించినట్లు బాగుగా తెలియవా అని అడిగిరి. ఆయన వీరరాజుగారిని ఎరుగినే ఎరుగననియు, తాను చదువుచున్న ఉపన్యాసము వీరరాజుగారింటివారిచే మరియొకరిదనియు జవాబుచెప్పెను.

వేంకటరెడ్డిగారి అరెస్టు

శ్రీయుత వేంకట రెడ్డిగారిని వలంటిరులకు ఆతిథ్యమిచ్చినందుకు సోంపేట లో అరెస్టు చేసిరి. సత్యాగ్రహులలో ఎట్టి సంబంధమును కలిగించుకొనని వాగానమియవలసినదని శోధనవారు వారాయన నడుగగా అట్లు చేయుట కాదన తిరస్కరించెను తదుపాత పోలీసు వారాయనను విడిచి పెట్టిరి.

నూతన దళాధిపతి

శ్రీయుత సోమయాజులుగారు బి. సన్యాసిరాజుగారిని దళ నాయకులుగ నియమించిరి.

జిల్లాలో హఠాత్తాము

అరెస్టునంగతి తెలియగానే, పెక్కలి నాపడా, పలాసా గ్రామములలో హఠాత్తాము జరిగినది.

మధ్యాహ్నము 1 గంటకేకు ఖయిదీలను మోటారు లోలో బరంపురమునకు తీసికొనివచ్చిరి.

నాపడాలనుండి ఉప్పువంతెను తీసికొని పోవుట

నాపడాలలోని ఉప్పువంతెను రైలువేగన్లలో ఎచ్చటికో తీసికొని పోవుచున్నారు.

గుంటూరు సత్యాగ్రహులకు శిక్షలు

జనసామి నారాయణ

వెంకటేశ్వయ్య (మదనపల్లి) టి. వి. కృష్ణారావు టి. తాతయ్య (తెనాలి) పి. వెంకటేశ్వరరావు (చావలి) నూనె ను బ్బారావు (వీరాల) టి. వీరరాజు (పెద్దాపురం) గార్లకు శిక్షలు.

గుంటూరు మే 20:—పై ఆరుగురును వీరాలలో అరెస్టు చేయబడిరి. అందరికిని ఒకయేడాది కఠినశిక్ష విధింపబడెను. స్వ. వి. తం.

ఉత్కళ కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షునకు శిక్ష

శ్రీయుత పందకిమోరుదాసుగారు

బాలసోరు, మే 22:—ఇటీవలి 18 నెలలు కఠినశిక్ష వేయబడెను. బాలసోరు ప్రాంతమున 80 మందిని చెరసాలకు పంపిరి. (ప్ర. ప్రె.)

వడాలా

నేడు మరల 100 మంది వెళ్లుట అరెస్టు చేయబడుట

సన్నేరుగారు నాయకత్వము వహించుట

బొంబాయి మే 22:—నేడు ఉదయమున 100 మంది వలంటిరులు బొంబాయినుండి బయలుదేరి వడాల వెళ్లి అచట రెండుదళములక్రింద విడిపోయిరి. ఒకదళమును వెంటనే పోలీసు వారు అరెస్టుచేసిరి. రెండవదళమువారు డిపోలోనికి పోవుటకు ప్రయత్నించుచుండగా, పోలీసువారు వారిపైని లాటిలను ప్రయోగించిరి. వారిలో ముగ్గురికి గాయములు తగిలినవి, పిమ్మట తక్కినవారి సందరినిగూడ అరెస్టుచేసిరి. అటుపిమ్మట మరల 80 మంది బొంబాయినుండి వడాలా వెళ్లిరి. వారిలో 18 మందిని అరెస్టుచేసిరి. తక్కిన 12 మందియును ఉప్పు తీసికొని పోగలిగిరి. ప్రజలలో 14 మందినిగూడ అరెస్టుచేసిరి.

పోలీసు చాలమంది వలంటిరులుగా చేరుట.

వడాలా కొంకణలపైకి వెళ్లుటకు చాలమంది పోలీసులు గూడ వలంటిరులుగా చేరుచున్నారు. నిన్నను బొంబాయిలో పోలీసులు పెద్ద యూరేగింపుతో కాంగ్రెసు కార్యాలయము కడకు వెళ్లిరి. (ప్ర. ప్రె.)

పోలీసు డిప్టీ కమిషనరు కొగ్గనుగారుగూడ

వడాలా వెళ్లుట

బొంబాయి, మే 22:—నేడు 127 మంది వలంటిరులు వడాలా వెళ్లిరి. వారిలో 118 మంది బొంబాయి కాంగ్రెసు కార్యాలయమునుండియును తక్కిన 9 మంది వైట్ల నుండియును వెళ్లిరి. ఈ 9 మందియు వలంటిరులుకాదు, పోలీసువారు 118 మంది వలంటిరులను మాత్రమే అరెస్టుచేసిరి. “విమ్ములను అరెస్టుచేసితిమి, మీరు వెడలిపోండు” అని పోలీసు అధికారి ఆజ్ఞాపించినపుడు విమ్ములను అరెస్టు చేసితిమన్న మాట వలంటిరు దళాధిపతి కి వివబడక పోవుటచే పోలీసువారిని తప్పించుకొని వెడలిపోవుట కతడు ప్రయత్నించెను. అందువలన పోలీసువారు లాటిలను ప్రయోగింపవలసి వచ్చినది. అపుడు ముగ్గురికి గాయములు తగిలినవి. నేడు ఉదయమునుండియునుగూడ డిప్టీ కమిషనరు కొగ్గనుగారు అచటనే యుండిరి. లాటిలకు సీసపు పొనులును మేకులును కలవని కొందరనుటచే కొగ్గనుగారు పోలీసువారి లాటిలను పరీక్షించిరి. లాటిలకు పొన్నులును, మేకులునుగూడలేవు. పిమ్మట కొగ్గనుగారు గాయములు తగిలినవారితో సంభాషించిరి. (ఆ. ప్రె.)

ఆచార్య కృపాలినిగారిని అరెస్టుచేయుట

కాన్పూరు తీసికొనిపోవుట

మిరట్, మే 22:—ఇచట గాంధీ ఆశ్రమమునందు నియంతగానున్న కృపాలినిగారిని నిన్న అరెస్టుచేసిరి. నిన్న సాయంకాలము కాన్పూరు తీసికొనిపోయిరి. ఆ. ప్రె.

మహేంద్రనాథ్ మైత్రీ, తారకనాథ్ దత్తుగార్లు

మున్నగువారికి శిక్ష

కలకత్తా, మే 22:—మైత్రీగారికి 18 నెలలు, కఠిన శిక్షయును రు 500 ల జరిమానాయును, చెల్లించనిచో మరి ఆరునెలల కఠినశిక్షయును వేయబడెను. అతని ధాన్యపుర్రాను లనుగూడ జప్తుచేసిరి.

దత్తుగారికి ఆరునెలలు శిక్షవేయబడెను. స్టేట్స్ మన్ ప్రతిక 11 సంవికలను తీసికొనిపోయెనని నేరముమోపబడెను.

కలకత్తాలో 15 మంది వలంటిరులకు ఆరేసి నెలలు కఠిన శిక్షవేయబడెను.

మరి ఆరుగురికి చెరి ఒకనెల విడితైదు వేయబడెను.

(ప్ర. ప్రె.)

హుగ్లిలో ఒకసభజరుగుచుండగా ఇద్దరినిఅరెస్టు చేసిరి.

మరి ఆరుగురిగూడ శిక్షవేయబడెను.

మధురాప్రసాద్ గారికి శిక్ష

పాట్నా, మే 20:—వీహారుప్రీయ కాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శియగు నితనికి 18 నెలలు కఠినశిక్ష వేయబడెను.

సిద్ధేశ్వరప్రసాద్ సింగ్, రాజేంద్రప్రసాదమిత్ర,

కే. ఎన్. జోర్జర్ గార్లకు శిక్ష

సింగుగారికి 18 నెలలును మిత్రగారికి 12 నెలలును, జోర్జరుగారికి 18 నెలలును కఠినశిక్షవేయబడెను.

స్వామినాథ చెట్టిగారికి శిక్ష

24 నెలలు కఠినశిక్ష వేయబడుట

కడలూర్, మే 22:—చెట్టిగారిని నిన్న కుంభకోణము లో అరెస్టు చేసి యిచటికి తీసికొని వచ్చిరి. నేడు ఒక నేరమునకు 18 నెలలును, మరియొక నేరమునకు 6 నెలలును కఠిన శిక్ష వేయబడెను. (ఆ. ప్రె.)

వ్యవసాయము

బాపట్ల

మకాం చీరాల, మే 22:—నేటి మధ్యాహ్నమునండి చీరాలపురమునందు విదేశీవస్త్ర దుకాణములయొద్ద శివీకపు వలంబీడు తీవ్రముగా పికటింగు ప్రారంభించిరి, దుకాణదార్లవద్ద నుండి ఇకనుండి విదేశీవస్త్రముల కొనకండా ఉండేలాగు సంతకములు చేయుచున్నారట.

(స్వకీయవిలేఖరి)

కాకినాడ

నేదారల కమలాదేవిగారి నిర్బంధము

శ్రీమతి నేదారల కమలాదేవిగారి నిర్బంధము ప్రజలలో చాలా ఆలస్యము కలుగజేసెడిది. నిన్నరాత్రి ఎక్స్‌ప్రెస్ లో వారిని వెళ్లారు తీసుకువెళ్లిరి. కమలాదేవిగారు చాలా ఉత్సాహముగానే యున్నారు.

కలు సారాదుకాణములవద్ద కాంతిసైనికులు కావాలా కాయమునేయున్నారు. శ్రీయుత నాగం చివ్విరురాజుగారి తర్వాత శ్రీయుత దూర్యముల సత్యనారాయణమూర్తిగారు డిప్యూటీగా నియమింపబడిరి.

(ఒకవిలేఖరి)

మోపర

20-5-30 వ తారీఖున మోపర గ్రామములో ఉదయం 8 గంటలకు పెద్ద బజారులో కల్లూరి చంద్రమౌళి బి. యస్. సి. గారి ఆధ్వర్యమున గొప్ప బహిరంగసభ జరిగినది. గోగిసేని బ్రహ్మయ్య చౌదరిగారు ప్రస్తుత రాజకీయములను గురించి విపులముగా ఉపన్యసించిరి. తరువాత కల్లూరి కృష్ణయ్యగారు కొంతమంది పెద్ద మనుష్యులు కూడా ఉపన్యసించిరి. తరువాత ఆధ్వర్యము కాంతి సైన్యమును గురించియు మహాత్ముని సత్యాగ్రహమును గురించియు విపులముగా చర్చించి కాంగ్రెసునిధికి డబ్బు గోసరి. ఈ రోజున మూడు 700-0-0 యేడువందల రూపాయలు కాంగ్రెసు నిధికి యిచ్చిరి.

(ఒకవిలేఖరి)

బెజవాడ

(స్వకీయవిలేఖరి)

ఆంధ్రగ్రంథాలయ ప్రెసుకు నోటీసు

బెజవాడ, మే 20:—ఆంధ్రగ్రంథాలయ ప్రెసులో శేషము అచ్చుపనులు జరుగున కాని ప్రతికలేవియు ప్రచురించబడుటలేదు. సర్కారువారు ఈ ప్రెసును వెయ్యిరూపాయలు ధరానిని చెల్లించవలసివడిన నోటీసు పంపినారు. అందుపై యీ ఉదయంనుండి ప్రెసుమూసి వేయబడినది.

కలితిఖద్దరు

మహాత్ములవారి ఉద్యమము సత్యముపై ఆధారపడి యుండగా డిప్యూటీ ఖద్దరునుగూర్చి జరుగు తీవ్రప్రచారము నందజేసికొని కలితిఖద్దరు సహ్యకొని లాభములను సంపాదించుటకై కొందరు ప్రయత్నించుచున్నారట. విదేశీవస్త్రాలతో నేయింది ఎర్రమున్నీళ్లలో ముంచినట్లు ఖద్దరుని మోసగించి చౌరకం కాల్చిలను మోపునరల కమ్మనా ర శేషులు బయలుదేరుచున్నారు. వారు ఖద్దరును ధరించిన వారమ్మగడ్డలను మాత్రము నాశము చేయించే కొనసాడదు. మరిన్ని పాడిన, వికలించినందున వచ్చినామని చెప్పివాడు ఖద్దరులో మోసము జేయుచున్నారట. చాలా జాగ్రత్త నుడవలయును ఎవరికి కావలసిన వస్త్రములను వారు స్వయముగ తయారు చేయుచుకొనుటయే ఉత్తమము.

ఆంధ్రరత్న జయంతి

బెజవాడ, మే 20:—శేషము కు ర శనివారం (21-5-30) ఆంధ్రరత్న గోపాలకృష్ణయ్యగారు జన్మించిన దినమునందేని యాయేడుమాడ 'ఆంధ్రరత్న జయంతి' రామనగరు (చీరాల) నందు జనవలనునియు, అతిథులకు తగిన పౌకర్యములన్నియు శ్రీయుత బాగర్లమూడి కృష్ణస్వామిచౌదరిగారు చేయ దయతో సంగీకరించినదియు తెలియుచున్నది. ఆంధ్రరత్న విశ్రాంతమంతయు ఆనాడు రామనగరు చేరగలరని నమ్ముచున్నాను.

బాపట్ల

(మా ప్రత్యేక విలేఖరినుండి)

దేవరంపాడువద్ద నిర్బంధములును - శిక్షలును

మే 21:—ఈ దినవస్త్రాగ్రహణ దేవరంపాడులో నిర్బంధింపబడి బంగోలు సబుకల్వెరువారిచే 6 నెలలకఠినశిక్షను పాత్రులుగా చేయబడిరి. అందఱకును సి. క్లాసు యాయబడెను.

1. పాలడుగు ముప్పయ్య 2. కన్నెగంటి జగ్గయ్య 3. గుడ్లంటి నరసయ్య 4. మందా ముప్పయ్య 5. నార్ల వీరయ్య 6. దశేకుల నూరయ్య 7. కన్నెగంటి రామయ్య 8. లంగుటూరి ముప్పారావు 9. సాగి విజయరామరాజు 10. తుమ్మల బసయ్య 11. మరీతెన ముప్పరాజు 12. పావులూరి రామారావు 13. కాలగడ్డ వేంకటసుబ్బయ్య

ఈ దినవ శిక్షియబడిన ఏడుగురిలో 14 మొదలు 19 వరకు రెండు సంవత్సరముల కఠినశిక్షను 20 వ కల్లువాడు 12 చెబులశిక్షను పాత్రులైరి. బంగోలు సబుకల్వెరు విచారింది శిక్షించెను.

14. జాప్తి వేంకటసుబ్బయ్య 15. చలనాడ పిప్పయ్య 16. కన్నెగంటి రామయ్య 17. సాగి నూరపరాజు 18. పండితారాధ్యుల మల్లికార్జున శర్మ 19. కుందరవల్లి ముప్పారావు 20-వ, దావులూరి రామారావు 21. పాకాల ముప్పారావు.

ది 18-5-30 వ తేదీన చీరాల గ్రామమున అరెస్టుకాబడి బాపట్ల జైల్ మేజిస్ట్రేటులను విచారింపబడి శ్రీయుత మల్లాది యజ్ఞ నారాయణగారిలోపాటు రాజమండ్రి జైలున కంపబడిన యీ దినవ ఏడువరకును సంవత్సరము కఠినశిక్ష విధింపబడెను. అందఱకును సి. క్లాసు ఈయబడెను.

1. తారూరి వీరరాజు 2. తూమలూరి వేంకటకృష్ణారావు 3. జనస్వామి నారాయణ 4. పింగళి వేంకటేశ్వర్లు 5. తవ్యా తాతయ్య 6. నూనె ముప్పారావు 7. కుర్రా వేంకటేశ్వర్లు.

నారీమణులపరమోత్సాహము

నేటి సాయంత్రము 8 గంటలకు శ్రీయుత మల్లాది యజ్ఞ నారాయణగారి భవనమున మూడు 400 మంది స్త్రీలు సమావేశమై ప్రభుత్వము వారి చే నిర్బంధింపబడిన శ్రీయుత మల్లాది యజ్జ నారాయణగారి నభినందించుచు స్త్రీలు విధిగా రాట్నములపై నూలు ఎముక పలయుననియు ఖద్దరువస్త్రములనే ధరింపవలయు ననియు ఖద్దరు అభివృద్ధి విషయమై పకలవిధముల పాటుబడవలయుననియు తీర్మానించిరి. స్త్రీలలో గలిగిన ఉత్సాహము పట్టణములోని ప్రజలందఱును నూతనవికాసమును జనింప జేయగలిగినది. శ్రీమతులు చంద్రమౌళి అన్నపూర్ణమ్మ, నేదారల నానకమ్మగార్లు యాయవరం అన్నపూర్ణమ్మగారును, ప్రస్తుత దేశపరిస్థితులను గూర్చియు గాంధీమహాత్ముని అమానుషముగ గొప్పతనమును గుఱించియు చక్కగను ఉత్సాహ పూరితముగ ను ఉపన్యసించిరి. స్త్రీల కర్తవ్యమును చక్కగ బోధించిరి.

చీరాల నిర్బంధములు

చీరాలలోని ప్రసిద్ధనాయకులగు జూలగంటి ముప్పారావుగారును, గుంటూరు కాపురస్తులగు గుంటూరు నరసింహారావుగారును నేటి యుదయమున చీరాలలో అరెస్టుకాబడి బంగోలు సబుకల్వెరువారియచేట విచారింపబడుటకు అప్పుడ్రోలు తీసికొని వెళ్లినట్లు తెలియవచ్చినది.

నోటీసు

తెనాలి తాలూకా ఆనంతవరం గ్రామ కాపురస్తుడు నాగళ్ల ఆప్పయ్యగారి కుమారుడు రాఘవయ్య, చురువురాని నాడున్నా, వ్యవహార జ్ఞానములేనినాడున్నా ఆయన సావకాశము చూచుకొని ఆనంతవరం గ్రామకాపురస్తులు నాగళ్ల చెంచయ్యగారి కుమారుడు సుబ్బయ్య, అల్లంసేని కృష్ణయ్యగారి కుమారుడు పిచ్చయ్య, ధూళిపాళ్ల శేషయ్యగారి కుమారుడు రాఘవయ్యగార్లు యేకమై కుట్రచేసి, పదరు నాగళ్ల రాఘవయ్యగార్లు ధూళిపాళ్ల రాఘవయ్య శేరిటికి అనిన్నీ, రు 100 0-0 లు మొత్తమునకు అనిన్నీ చెప్పి యెవరిపేరనో ఒక ప్రతిఫలహాస్యముగా ప్రోవోటు 6-5-1930 తేదీన వ్రాయించుకొని ప్రేలుమాద్ర వేయించుకొని బిల్ల అడిగించుకొని తీసుకొని వెళ్లినారు పదరు నాగళ్ల రాఘవయ్య యొవరికి యే విధముగాను బాకలేదు. యెవరైనా ముందు పదరు నాగళ్ల రాఘవయ్యపై యేదైనా బాకీ రాబట్టుకొనుటకు వ్యవహారం జరిపేయెడల వారు పొందేలాభము యేమీలేదని యిందు మూలముగా అందరికి తెలియజేయడమైనది.

లక్కరాజు బసవయ్య బి.యే. బి.యల్.

తెనాలి
15-5-1930

దేవరంపాడు (గుంటూరు జిల్లా)

(స్వకీయవిలేఖరి)

మే 21:—18-5-30 దేవరంపాడు శివరముపై పోలీసువారు దాడివెడలి అచ్చులనున్న కాంతి సైనికులను అరెస్టు చేయగానే శ్రీయుత కుప్పా గోపాలకృష్ణగారి నాయకత్వమున పదునొకండుగురు కాంతి సైనికులు వారి పోదరుల స్థానము నాక్రమించుకొనుటకు పంపబడిరి. తినుబాడారపు జస్టువులను, సామగ్రియు పోలీసువారిచే తీసుకొనిపోవబడుటకల్ల కాంతి సైనికులకు 18, 19 తేదీలను దేవరంపాడునుంచి భోజనాదివసతులు యేర్పరపబడెను. 19 వ తేదీ దేవరంపాడులోను, కనుపర్తిలో ను దాసరినాపాలెంలోను సభలు జరిపి రాత్రి శివరము చేరి వంటచేసికొని భుజించిరి.

నిన్నటి దినము మూడు ఉదయం 9 గంటలకు 30 మంది ఆయుధపాణులైన రిజర్వుపోలీసు దళము శివరము దాడివెడలి అచ్చులనున్న 11 రు కాంతి సైనికులను అరెస్టు చే నామని చెప్పి గుండ్లకమ్మవది దాటింది వదలివేసి నారు, జ్వే పోయిరి. ఈ అరెస్టుల విషయము పరిసర గ్రామములకు కార్మిచ్చువలె రగల్గానివందలకొలది జనులు గుండ్లకమ్మ నదివద్దకు చేరిరి. అంతట కాంతి సైనికుల కలసికొని అందరు శివరముకడకు 11 గంటలకు వచ్చిరి. అక్కడ శ్రీయుత దళనాయకుడైన కుప్పాగోపాలకృష్ణగారు కాంతియుతముగ ఈ యుద్యమమును తుదివరకు కొనసాగించునట్లు సుద్బోధించిరి.

మరల 11-30 గంటలకు పోలీసువారు శివరముపై దాడివెడలి అచ్చులనున్న పదునొకండుగురు కాంతి సైనికుల నాయకని సహా అరెస్టు చేసి కనుపర్తి గొంపాయి. అచ్చుల గుంపులుగను, వందలాదిగురుచేరిన ప్రజలను పోట్లాపు తీసిరి.

రేపల్లెలో శిక్షలు

పల్లపల్లవరము:—1. శిష్టా నూర్యనారాయణకృష్ణగారు 2. శిష్టా నూర్యనారాయణమూర్తిగారు 3. శిష్టా సుబ్రహ్మ్యకృష్ణగారు రేపల్లె సబుమేజిస్ట్రేటు కోర్టువారియెదురు విచారించబడి శిక్షాస్పృతి 148, 426 శ్లెక్కు సులప్రకారం రెండు సులకు కలిపి 18 నెలల కఠినశిక్ష విధింపబడెను.

తెలంగాణపాలెం దళము:—శ్రీయుతులు 1. కె. వి. యల్. నరసింహాచార్యులుగారు 2. ముస్తఫ్ఫ ఖుర్రుషాద్దోగారు 3. పాలకుర్తి నరసయ్య 4. దూళిపల్లి శివారామయ్య 5. మంకమాడి సత్యనారాయణ 6. పులిపాక గురునాథం 7. లిం. సేని వీరయ్య (వయస్సు 18).

వీరు రేపల్లె సబుమేజిస్ట్రేటుకోర్టువారి యెదురు విచారించబడి శిక్షాస్పృతి 148, 426 శ్లెక్కు సులప్రకారం 18 నెలలు కఠినశిక్ష విధించబడిరి. రేపల్లె సబుయినస్పెక్టరుగారు యేలేటి పాలెం గ్రామ మునసబుగారు ప్రభుత్వముతరపున సాక్ష్య మొసంగిరి. లింగిసేని వీరయ్య అను కుర్రవానిని తెనాలి డివిజన్లో మేజిస్ట్రేటుగారివద్దకు మైనరైనందున పంపబడెను.

ఖాజీపాలెం దళం:—శ్రీయుతులు 1. పాతపాటి నాగరాజుగారు 2. మంత్తెన శివరామరాజు గారు 3. కుసంపూడి రామరాజు గారు 4. మంత్తెన తాతారాజు గారు 5. కొత్తపల్లి వెంకటరాజు గారు 6. మంత్తెన రామకృష్ణరాజు గారు 7. మంత్తెన లక్ష్మీపతి రాజుగార్లు కేసు రేపల్లె మేజిస్ట్రేటుగారియెదురు విచారించబడి 148, 426 శ్లెక్కు సులప్రకారం 9 నెలలు కఠినశిక్ష విధింపబడిరి.

అందరు సత్యాగ్రహులును రాజమంజిరము పోవడిరి.

గుంటూరుజిల్లాలో అరెస్టుల మొత్తం 191

అంగలకుదురులో అరెస్టుయిన రిగరిలోను అధికారపు కృష్ణారావులను 14 సంగి కుర్రవానిని వదలివేసినారు. మిగత నల్లారిలో 1 వంకమామిడి రాజేశ్వరరావు 2. కొత్తపల్లి బసవయ్యగార్లు 1 సంవత్సర కఠినశిక్ష విధింపబడిరి. 1. అన్నంరాజు వెంకటరావు, అబ్బారాజు బాసకీరామయ్య గార్లు 2 సంవత్సరములు బోర్న్మిల్ పాకాలలో సుండునట్లు శిక్షింపబడిరి.

ఆంధ్రవిశ్వ విద్యాలయము

సిండికేటు ఎన్నిక

(రిజిస్ట్రార్ కు ప్రకటన)

సిండికేటు పూర్వపు సభ్యులకు శ్రీయుత ఎస్. కృష్ణస్వామయ్యగారి మరణమువలనను, రెవెన్యూ డాల్ టె రాయస్థానిగారి కాలపరిమితి అంతమొందుట వలనను, సిండికేటు నందు యేర్పడిన ఖాళీలలో రాల్ పాల్ డాల్ వి. రామకృష్ణారావుగారు, రెవెన్యూ డాల్ టె. రాయస్థానిగారును సిండికేటు సభ్యులుగా ఎంపాడెమిట కాన్ఫిర్మ సభ్యులచే నెమ్మకొనబడిరి. వారు 15-5-30 తేదీనుండి మూడేండ్లవరకును సిండికేటు సభ్యులుగా నుండురు.

అరెస్టులు, శిక్షలు

సత్యాగ్రహాల అరెస్టు

చెన్నైలోని శ్రీ వజ్రుంగం మరియు వ్యవసాయ సత్యాగ్రహాలు ఉప్పుచట్టము నుల్లంఘించినందులకై నిన్న శాంతిము సముద్రతీరమున అరెస్టుచేయబడిరి. మొన్నటిసాయంత్రము పానగల్ పార్కు వద్ద యువుర సత్యాగ్రహాలు 144 శిక్షను నుల్లంఘించినందులకై అరెస్టుచేయబడిరి.

ద్రవిడ రాష్ట్రము

వేదారణ్యం, మే 20:—కె. వి. రామశా, (బొంబాయి) శివగోపల్ (మద్రాసు), శివరామ్మదే, గొప్పతిగార్లకు ఒక్కొక్కరికి 1 సం॥ కఠింశిక్ష విధింపబడినది.

వేదారణ్యం, మే 20:—నిన్న వలంబీరుకు విరామదినము కానివలంబీరు దండరు కలసి భావికార్యక్రమమును పోలీసు ప్రతిబంధకముల తొలగింపజేయుమార్గములను నిర్ణయించిరి. 50 మంది వలంబీరు 4 బళ్లములుగా వేదారణ్యమును విడలిపోయిరి.

ఈదినము ప్రాద్దుననే 6వరువలంబీరు రాజాగారివాయ కళ్యాణము ఉప్పుపర్యవహించిరి. కానిపోలీసులు మార్గములను అరెస్టుచేసి స్టేషనునకు కొనివచ్చి విడలిపెట్టిరి. మరలవారు ఉప్పుచట్టానుబంధములను ఉప్పునుచేర్చుకొని త్రోవలో మరిపది వలంబీరుకొకటి వశముచేసి వేదారణ్యప్రజకు పంచిపెట్టించిరి. శివరామ్మదే తిరిగివచ్చునపుడు వారిని పోలీసులు అరెస్టుచేసిరి. ఇదే కాలములో మరియొకదళము ఆగ్రహంపల్లె శివరమునండి ఉప్పుచట్టములనుచేసెను. ఇంకొకముందే వీరిని అరెస్టుచేసి వదిలిపెట్టిరి.

మరలవీరిని అరెస్టుచేసి స్టేషనునకుగొనిపోయిరి. కొడితెనుండి మరియొకదళమువచ్చి ఉప్పు పర్యవహించెను. వీరిని నులు అరెస్టుచేసి మరల వదిలిపెట్టిరి.

కొత్తగూడెంబళ్లం నొద్ద మరియొక శివరము తయారగుచున్న కలకత్తావర్గాదు దీని కధిపతులు. వీరికి పోలీసు భయము నిలువ నీడయినను లేదు. కాని యెట్టి సంశయమును లేక కుప్పనని దైర్యముతో సాగించుచున్నారు.

మధురనుండి 20 మంది వలంబీరు తిరునల్వేరునుండి 6, తూతికారక నుండి 15 గరును వేదారణ్యమునకు వచ్చి (ఫీ. ప్రె.)

కడలూరులో ఉప్పుచట్టము, 144 సెక్షన్

ధిక్కరింపబడుట

కడలూరు, మే 20:—ఈ దినము ఉదయం కొందరు టీర్లు సముద్రమునకు వెళ్లి ఉప్పునీరును తెచ్చి పోలీసు ప్రతిబంధకమును కప్పకొని శివరమును చేరి ఉప్పు తయారు చేసిరి. సాయంత్రము 6వలో ఆ ఉప్పు అమ్మబడినది.

జిల్లా కాంగ్రెసు కార్యదర్శి టి. వి. యస్. రామ స్వామిపిళ్లెగారు తనపై జారీ చేయబడిన 144 వ సెక్షన్ ఉత్తరువును ధిక్కరించి సభ్యులను దువశ్యునించిరి. పిమ్మట వీరిని అరెస్టుచేసిరి. (ఫీ. ప్రె.)

కడలూరు, 20:—దేవనాయగం అయ్యగారిపై 144 సెక్షన్ నుండి ఉత్తరువు జారీచేయబడినది. వీరికి 2 సం॥ కఠింశిక్ష విధింపబడినది. అది కట్టించి వారు 6 మాసములు పాద్యు శిక్ష ననుభవించవలెను. ఆలీబాద్ నాగూరు యీ నగరమునందలి సుప్రసిద్ధ కాంగ్రెస్ నాయకుడు మొదటిసత్యాగ్రహదళములో నతడు నారిమెన్తో కూడ సంవత్సరము శిక్ష విధింపబడినది. విడుదలయైన కోజాననే మరల అతడు అరెస్టు చేయబడినది. (ఫీ. ప్రె.)

నిమ్మజాతుల అరెస్టులు

శిల్పి, మే 19:—ఉప్పుచట్టమును తిరస్కరించినందులకు యిద్దరు కాంగ్రెస్ వారును పోలీసులు అరెస్టుచేసిరి. రాజధోవానేరముక్రింద నిన్న సాయంత్రము చాలమంది నిమ్మజాతులకూడ అరెస్టుచేయబడిరి.

16 తారీఖున శిక్షలు

శిల్పి, మే 16:—188 సెక్షన్ నుండి అడివనల్ జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు పూర్వగారు 5 గురు కాంగ్రెస్ వారులకు 6 నెలలు విడిపెట్టెడు విధించిరి. మే 18 తారీఖున ఈ శాంతిసైనికులు 144 సెక్షన్ ను ఉల్లంఘించియుండిరి. ముద్దాయిలు ప్రతివాదమును పెట్టుకొనలేదు. నేరస్థుల మని యొప్పుకొనిరి. (అ. ప్రె.)

మే 19 తారీఖున అరెస్టులు

శిల్పి, మే 19:—ఈరోజు ఉదయము 10 గంటలకు యింకా ముగ్గురు కాంగ్రెస్ శాంతిసైనికులు అరెస్టుచేయబడిరి. వారు పెద్దగడియారపు ప్రభమువద్ద కాంగ్రెస్ ప్రచారము చేయుచుండిరి. (ఫీ. ప్రె.)

సంయుక్త రాష్ట్రములు

గాజీపూరులో ఒకకవి అరెస్టు

కాశీ, మే 17:—కాశీలో నొసంగిన యొక ఉపన్యాసమునకై హిందీ కవియగు మాధవకుక్కాగారు గాజీపూరులో అరెస్టుచేయబడిరి. (అ. ప్రె.)

కాశీ, మే 20:—ఉప్పు చట్టమును తిరస్కరించినందులకై ధర్మదేవ్ అనునొక శాంతిసైనికుడు యిచ్చట అరెస్టు చేయబడినది.

ఎటావాజిల్లా కాంగ్రెస్ సంఘ కార్యదర్శియు, సుధార్కా పత్రికాధిపతియు నగు దీపదయాగు అసస్టిగారు ఇండియన్ పీనల్ కోడ్డు 144 సెక్షన్ ను ననుసరించి అరెస్టు చేయబడినది. (అ. ప్రె.)

జిల్లాబోర్డు పాఠశాలలోపాఠ్యాయునికి శిక్ష

అలహాబాదు, మే 16:—అలహాబాదు జిల్లాబోర్డు పాఠశాలలోపాఠ్యాయుడగు లక్ష్మీనారాయణగారు, యిదివరకు పట్టాభిగమించి యిప్పుడు మానుకొనిన మహావీరప్రసాద్ గారును ఉప్పుచేసినందులకు శిక్షవిధింపబడిరి. లక్ష్మీనారాయణునికి 6 మాసములు, మహావీరప్రసాదుకు 6 మాసములును విధింపబడినది. పియోనేవక్ అను నొకరుకూడ ఉప్పుచేసినందులకు 6 మాసములు శిక్ష విధింపబడినది. (ఫీ. ప్రె.)

అక్రమప్రదేశమునకు శాంతిసైనికులకు శిక్షలు

అలహాబాదు, మే 19:—మే 14 తారీఖున హండియా మాధ్యమిక పాఠశాలావరణమును ప్రవేశించి పాఠశాలము చేయుప ప్రయత్నించినందులకు 4 శాంతి సైనికులు జిల్లామేజిస్ట్రేటుగారిచే విచారింపబడిరి.

అలహాబాదు విశ్వవిద్యాలయమునందు యస్. యస్. సి. తరగతిలో చదువుచున్న దీపదయాగు అను శాంతిసైనికుడు తనపేరు సత్యాగ్రహియనియు, తనతండ్రి గాంధీయహోతుడనియు చెప్పెను. తమార్ ప్రసాద్ సింగును, రాంపాల్ సింగును తనతండ్రి గాంధీయహోతుడని నుడివిరి. నాల్గవమద్యాయుగు గోకుల ప్రసాద్ గారు తనవృత్తి మహోతుని అజ్ఞానసారముగా శాసనతిరస్కారము గావించుటయని చెప్పెను.

మేజిస్ట్రేటు:—మే 14 తారీఖున 6-30 కు జాతీయ కీర్తనలను పాడుకొనుచు, పతాకలను పట్టుకొని పరీక్షనిచ్చుచున్న విద్యార్థులకును, ఉపాధ్యాయులకును పని భంగము చేయలేదా?

ఈప్రశ్నకు దీపదయాగు అనుమద్యాయు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు తాను ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తర మియ్యననియు, పోలీసులు చెప్పినది సత్యమనియు చెప్పెను.

అధికారుల యజ్ఞలను శిరసావహించితిని గోకుల ప్రసాద్ గారును, బాధకరములను చట్టములను తిరస్కరించితిని తమార్ ప్రసాద్ సింగు గారును ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి.

జిల్లా మేజిస్ట్రేటు తీర్పు చెప్పుచు ఒక్కొక్కరికి ఒక నెల కఠింశిక్ష విధించెను.

మేజాతహాసీలులో ఉప్పుచేసినందుకు శిక్ష

అలహాబాదు, మే 19:—మేజాతహాసీలులో ఉప్పు తయారు చేసినందులకు రామలాల్ నుపా, విద్యాకాంత గారులు మేజా సబ్ డివిజన్లో మేజిస్ట్రేటుచే 6 నెలలు కఠింశిక్ష విధింపబడిరి. (ఫీ. ప్రె.)

బొంబాయి రాష్ట్రము

హాలల్ పత్రికా సంపాదకునకును

యజమానికిని కఠింశిక్షలు

బొంబాయి, మే 20:—ఉరుమా రైనిక పత్రికయగు హాలల్ సంపాదకుడగు ఆబ్దుల్ హమీదు గారికిని, పత్రికా యజమానియగు ఆలీబాద్షాద్ గారికిని 8 నెలలు, 2 సంవత్సరములు కఠింశిక్ష విధింపబడినది. వీరికి 300 జరిమానాకూడ విధింపబడినది. ఆది కట్టించి వారు 6 మాసములు పాద్యు శిక్ష ననుభవించవలెను. ఆలీబాద్షాద్ ఖాన్ గారు యీ నగరమునందలి సుప్రసిద్ధ కాంగ్రెస్ నాయకుడు మొదటిసత్యాగ్రహదళములో నతడు నారిమెన్తో కూడ సంవత్సరము శిక్ష విధింపబడినది. విడుదలయైన కోజాననే మరల అతడు అరెస్టు చేయబడినది. (ఫీ. ప్రె.)

శాంతిసైనికులను చేర్చునతనికి 9 నెలలు

బొంబాయి, మే 16:—బెంగాల్ లో నిడివరకు డిజిట్యూ గానుండినట్టియు, ప్రస్తుతము బొంబాయిలో శాంతిసైనికులను చేర్చు ప్రధానాధికారియు నగు స్వామీమహారానందుగారు ఈ రోజుపాద్యున్నాను 47 ఉప్పు చట్టము ననుసరించియు, 117 వి. పి. సి. అనుసరించియు 9 నెలలు కఠింశిక్ష విధింపబడినది. (అ. ప్రె.)

బొంబాయి, మే 21:—నేడుదయమున పోలీసువారు కాంగ్రెసు కార్యాలయమునందు ప్రవేశించి నాయకులను అరెస్టుచేసి అచట మూడుగంటలసేపు సోదాచేసిరి. అంతవరకు ను వెలుపలనున్న వేలకొలది ప్రజలను శాంతింపజేయుటకు పండిత సుందరలాలుగారు ఉపన్యసించుచు నే యుండిరి.

పి. కో. 188 సెక్షన్

అరెస్టుచేయబడిన 8 మంది నాయకులపైనను పి188 క్రిందనే కేసుచేయబడును. వీరు రాజధాని మేజిస్ట్రేటు ఆజ్ఞలను ఉల్లంఘించి కాంగ్రెసుబులిటను అనుపత్రికను ప్రకటించినందులకే కేసు చేయబడును.

గాయములు తగులుట

నేడు పోలీసువారు లాటిలను ప్రయోగించుటవలన 60 మందికి గాయములు తగినవియు వారిలో 21 మందిని హరి కృష్ణదాసు వైద్యశాలలో చేర్చిరినియును తెలియుచున్నది. (ఫీ. ప్రె.)

మొత్తము 22 మందికి బెబ్బలు తగినవి. వారిలో 6 గురు వలంబీరులు కూడ కలరు. ఈ 21 మందిలోను 6 గురిని మాత్రమే వైద్యశాలలో నుంచిరి. తక్కినవారికి చికిత్సచేసి పంపివేసిరి. పోలీసువారిలో ముగ్గురికి కొద్దిబెబ్బలు తగినవి. (ఫీ. ప్రె.)

బొంబాయి గవర్నరుగారు సంచారమును

మానివేయుట

బొంబాయి గవర్నరు ఎల్లాభూరుకు వెళ్లదలచెనుగాని రాజకీయ స్థితినిబట్టి రెండవసారిగూడ సంచారమును నిలిపివేసెను. (ఫీ. ప్రె.)

సింధురాష్ట్రము

కోత్రి యను పట్టణముయొక్క మునిసిపల్ సంఘసభ్యుడు హాండ్ రాజుగారు 108 సెక్షన్ నుండి సంవత్సరము కఠింశిక్ష విధింపబడినది.

ఘనశ్యాంలదాసుగారికి శిక్ష

కరాచీ, మే 15:—ఘనశ్యాంలదాసుగారిని అరెస్టుచేసి యిచ్చటికి తెచ్చిరి. మేజిస్ట్రేటు వారికి 1 సంవత్సరముశిక్ష విధించిరి. బి. క్లాసులో వేసిరి.

న్యాయవాదులపై చర్య

తిక్కదాస్ వాధూమల్, రిజామల్ ఇస్మార్ దాస్. గారులు గాంధీగారి అరెస్టును, ప్రభుత్వమువారి నిరంకుశవిధానమును ఖండించుచు తీర్మానమును ప్రతిపాదించిరా యని జాడి మల్ కమిషనర్ కోర్టు రిజిస్ట్రార్ న్యాయవాదిసంఘకార్యదర్శికి వ్రాసిరి. 'బేను' అని కార్యదర్శి తెలియబరచిరి. వీరిమీద అధికారాలు చర్యగైకొనెదరని తెలియుచున్నది. (ఫీ. ప్రె.)

శ్రీ శాంతిసైనికులకు ప్రత్యేక ప్రతిపాదన

శ్రీలు వేరుగా తమ కొక ప్రతిపాదన యుండవలెనని కోరిరి. సింధుసత్యాగ్రహ సంఘమువారి కోర్కెను అంగీకరింపగా, కమలాబాయ్ జోషీ, పార్వతీదేవి లాల్ వనిగారు కార్యదర్శిలకుగా నియమింపబడిరి. సత్యాగ్రహశాంతిసైనికులను చేర్చుటకు శేషటినుండి తీర ప్రయత్నములను సలుపుటకు కార్యదర్శులు నిర్ణయించిరి. శ్రీలుకు ప్రత్యేక సత్యాగ్రహశివర మేర్పకపబడును. మద్యపానశాలలను పిక్కెటుచేయుట వారములో ప్రారంభించుటకు సత్యాగ్రహసంఘమువారు నిశ్చయించినారు. కరాచీ కాల్యులవిషయమై నివేదిక తయారైనది. త్వరలో ప్రచురింపబడును.

చెరనాలలో నిరశనవ్రతము

ఖద్దరు సత్యాగ్రహులను, 'బి' క్లాసులో చేర్చినందుకు చెరనాలలో నిరశనవ్రతము ప్రారంభమైనది. 'ఏ' క్లాసు ఖైదీలుకూడ దానిలో చేరిరి. ఈ నిరశనవ్రతదీక్ష యిప్పుడు అంతః మొందినది. ఖైదీలకోర్కెలను సానుభూతితో విచారించెదమని జిల్లా మేజిస్ట్రేటు స్వయముగా వచ్చి చెప్పెను. (ఫీ. ప్రె.)

మద్యరాష్ట్రము

నిషిద్ధసారస్వతమును చదువుట

నాగపూరు, మే 22:—నిన్న అన్ని మండలములలోను నిషిద్ధగ్రంథమును "భారత్ మే అంగ్రేజీయా రాజ్యా" నుండి కొన్ని భాగములు సభలలో చదువబెరిగెట్లు మద్యరాష్ట్ర (మరాఠీ) యుద్ధాలోచనసంఘము ఏర్పాటుగావించెను. వలంబీరు అందరు అట్లేచేసిరి. నాగపూరునందమాత్రమే రాత్రి 16 గంటలు జరిగెను. ప్రజలుకూడ నిషిద్ధవాక్యములను పఠించిరి. అధ్యంకరగారు ఈ సభలన్నిటికిని వచ్చి కొలదిసేపు మాటలాడిరి. (అ. ప్రె.)

అహమ్మదాబాదు కలెక్టరు కార్యదర్శి రాజీనామా

అహమ్మదాబాదు, మే 21:—మెరార్జీ దేశాయి అహమ్మదాబాదు కలెక్టరుగారికి కార్యదర్శి తన నాకరికి రాజీనామా నొసగెను. రాజీనామా లేఖలో దేశమునందు పుణ్యపురుషులైన తమ సర్వస్వమును దేశమాత కర్పించుచున్న యీ తరుణమున కించిత్రేనియు ఆత్మగౌరవమును దేశభక్తియుగల భారతీయుడు మిన్నకుండజాలడని దేశాయిగారు వ్రాసిరి. దేశాయిగారు 12 సం॥ ప్రభుత్వోద్యోగమునందుండి యున్నారు. సోదాభాయి పటేలుగారు తమ తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షతకును సభ్యత్వమునకును రాజీనామా నొసగిరి. ఇది ప్రభుత్వ నిర్బంధములను ఖండించుటకని తెలియుచున్నది. (అ. ప్రె.)

గోదా సివిలు ఆసుపత్రి నర్తను

రాజీనామా నొసగుట

అహమ్మదాబాదు, మే 19:—ప్రభుత్వనిర్బంధవిధానమువల్ల తన అసమ్మతిని దెలుపుటకు డా॥ చందూలాలు భట్ నుబాసత్ గారు గోదా సివిలు ఆసుపత్రి నర్తను తమసర్వకపద వికి రాజీనామానొసగిరి. డా॥ భట్టుగారు 17 వత్సరములకాలము ఈపదవియందు పనిచేసిరి. (ఫీ. ప్రె.)

విదేశవార్తలు

భారతదేశ పరిస్థితులు

ఇండియా ప్రభుత్వ లేఖ

పార్లమెంటు సభ్యులకు పంచిపెట్టటం

[వైస్రొ]

లండన్, మే 19:—ఇండియాలో పరిస్థితులు ఇంకను పరుగులాడుతున్నాయి. అసెంబ్లీ సభ్యులను అధికారమునకు పిలువబడుతున్నది. ఈ వార్తలలో చాలవరకు పరిస్థితులు అభివృద్ధి గాంచుచున్నవి.

నాన్స్, వెస్ట్ ప్రాంటియర్లలో తెగలవారందరూ మొత్తముగ విరోధమును చూపకుండుటయే శుభమానికము. కొన్ని జిల్లాలలో పాలకులు విశ్వాసపూర్వముగ పదవిని వదులుకొని ఇతర జిల్లాలలో కొంత ఆకాంక్షితులై ఉన్నారని తెలుస్తున్నది. వజీరపూర్లో కావలసిన పిషావరు అల్లరులనుగూర్చి అసభ్యులను ప్రకటించుటచే అల్లరి కేసు, కాంగ్రెసుతో సంబంధమున్న వారు ఇండియా పరిస్థితులను అవధముగ చూపుట ఈ అల్లరికి ఇంకొక కారణము. మొత్తముమీద తెగల పరిస్థితులు అనుకూలమగుచున్నది. అయితే పూర్తిగా కుదుటపడలేదు. నాన్స్ వెస్ట్ ప్రాంటియర్ రాష్ట్రములు పరిస్థితులను అభివృద్ధి చేయుటకు తీవ్రముగ చర్యలు చేపట్టినవి. పిషావరులో రాజప్రతినిధి పట్టుకును అమలు జరుపుచున్నారను, బమ్నా కోటలో గూడ అమలు లోనున్నది. ఈ రెండు చోట్లను కాంగ్రెసు సంఘములు ఆక్రమముని ప్రకటించబడినవి. ఇటు పోలీసువారు సైనిక సహాయముతో ప్రముఖులను ఆందోళకులను ఇంకా అరెస్టుచేసిరి. పిషావరులో సైనికులు ఇంకను ఆక్రమించుకొనియున్నారు. ఇంకను ఆందోళనము ఎక్కువగానే ఉన్నది. అయితే పరిస్థితులు క్రమేణా కుదుట పడుచున్నవి. ప్రముఖులు కాంతిని ఏర్పాటుకొనుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. పిషావరు జిల్లాలో కొన్ని గ్రామములను, పిషావరును కొన్ని గ్రామములను ఈ ఆందోళనములో తీరినవి. పిషావరు జిల్లాలో చర్చాదా తాపిలలో రెడవర్క్ అరెస్టుచేయబడిన సభ్యులను విడిపించిరి. రెడవర్క్ అరెస్టుచేయబడుతున్న తురంగి పోలీస్ సహాయము చేసిరని వారిని ముట్టడించిరి. ఈసంఘము ఆక్రమముని ప్రకటించబడినది. నాయకులను అరెస్టుచేసిరి. ఈ వార్తలను జిల్లాపరిస్థితులు చాల చక్కబడినవి. అధికారులు తీసుకొన్న చర్య ఇండియా ప్రభుత్వం లేఖ ప్రకటనతో ఎట్టిసంఘర్షణ యురేదు.

ప్రజలు హతాశములతో విసిగి పోవుచున్నారు. హతాశములను గట్టుటలేదు. వ్యాపారమునకు నష్టము కలుగుచున్నది. గుజరాత్ తప్ప ఇతరచోట్ల అలజడిగలదు. గ్రామములనుగూడ ఇవి ప్రాప్తములై ప్రచారము పల్పుచున్నారు. గ్రామములు పన్నుల నీయవలసి బోధించుచున్నారు. మరితర పన్నులనుగూడ ఇవ్వవలదనుచున్నారు. లవణ పత్యాగ్రహము ఆంతరించుచున్నది. దానిని పోషించవలసినది లేదనబడుచున్నది. అనగా కాపనముల పుల్లంఘించి ఉప్పును అంతగా తయారుచేయలేదు. ఉప్పు కొరతలవై వాలంటీరులు దాడిని సల్పుచునే ఉన్నారు. అసభ్యులవందలూ ప్రబలుచునే ఉన్నవి. అయితే ఆ వందలూ అసభ్యులముగ పండుటచే ఎదురు నమ్ముటలేదు. స్వల్పసంఖ్యకుల తెగవారు ముఖ్యముగా మహమ్మదీయులు రాజప్రతినిధి ప్రకటనమును జూచి ఉత్సాహము కెందిరి. అయితే కాంగ్రెసువారు వీరిని తమవంతు త్రొక్కుకొనుటకు అసభ్యులను ప్రకటించి బోధించుచున్నారు. కార్మికులలో ఈ ఆందోళన మొదలు ప్రాకరేదు.

కాంగ్రెస్ పార్టీని కమిటీ తీర్మానములచే విదేశప్రస్తుతములు మద్య అంగదుల పికెటింగు విస్తారముగ జరుగజేయును. భూమిపన్నులు ఇతరపన్నులను ఇవ్వరాదని బోధించెదరు. కాంగ్రెస్ వారు తమ చర్యల బాధ్యతలను లక్ష్యముచేయక తమ ప్రమాదకరమగు ప్రచారమునుచేయ కంకణమును దాల్చిరి. విదేశప్రస్తుతములను మద్య అంగదులను పికెటింగుచే వ్యాపారము నష్టపడును. అల్లరి యేర్పడును. ప్రభుత్వముపట్ల ప్రతికూలభావ మేర్పడుటకు ఈ పికెటింగును సాగించెదరు. బాండ్లవారును ప్రజల్లోకి తేసి ప్రభుత్వము సాగకుండజేయవలసిన వారి సంకల్పము. దీనిని పోషించుటకు పూనుకొన్నవారు - దేశముయొక్క వర్తమాన భాగ్యోదయమును ముండుగల్గు సంసిద్ధముగ నున్నారు. వీర ఇట్లుచేయుట ప్రభుత్వమువారు తమ క్రమంత నువరగా గించెదరు.

కాపనోల్లంఘమును ఆంగీకరించని ప్రజలతో ఇండియా ప్రభుత్వము సానిక ప్రభుత్వములవారు సదా సంప్రదింపచునే ఉన్నారని తెలుగారు క్షేమము బదులిడిరి. పాటుబడిగల ప్రముఖులు సంఘములవారు ప్రభుత్వమునకు తోడ్పడెను అభివృద్ధి. స్వల్పసంఖ్యకుల తెగవారు యాద్యము మనకు దూరముగ నున్నారని. పిషావరు అల్లరుల విచారణ సంఘమువారు ఒక వారములో సమావేశ మగుదురని.

“ఇండియాలో అధికారుల నిరంకుశ చర్యలు”

(బీము సర్వీసు)

అధికారుల నిరంకుశ చర్యలనుగూర్చి ఇంకను వార్తలు వచ్చుచున్నవి. కాని బహిరంగముగ అసమ్మతిని చూపుటలేదు. సైనికకాపనమును గూర్చియు ఇతర కఠిన కాపన ప్రయోగములను గూర్చియు రహస్యముగ కోపమును జూపుచున్నారని తెలియుచున్నది. అయితే దీనికి మూడు కారణములు గలవు. అనగా అసమ్మతిని జూపకుండుటకు ఇర్వినుపభువు తన ప్రకటనముచే భారతీయుల ఆశయములపట్ల సానుభూతిని జూపుట మొదటి కారణము. ఆయన చాల దృఢియుగ నున్నాడనుచున్నారు. అనవసరముగ ఆతడు ప్రజలను హింసించువాడు కాదని ప్రజలకు తెలియను. ఇంకొక రాజప్రతినిధి ఎవరైనా అనుచో ఇంకొకటి అవ్యాయముగ నుండెడిదిని ప్రతి ఆంగ్లేయుని యభిప్రాయమై యున్నది.

రెండవ కారణము:—కార్మికుల నిరంకుశ చర్యలను ఇండియా పట్ల పూర్తిగా సానుభూతిగ ప్రవర్తించుటయే వారికి ఎట్టి ఆంతరాయమును కలుగజేయరాదను భావముచే అందరును మిన్నకున్నారు.

మూడవ కారణము:—ఇండియానుండి వచ్చువార్తలు అధికారుల ప్రతినిధి గాంచుటచే ఏమి జరిగినను బ్రతిభ ప్రజలు పోషించుచున్నారు.

పత్రికలు ప్రజలు ఈవిషయమై (అధికారుల నిరంకుశ చర్య) మానము వహించినను మత్ప్రచారములు అలజడిని గావించుచున్నారు. సానుభూతి అభిప్రాయములు ఇండియా సమస్యను అనుకూలముగ పరిష్కరించవలసినది కాజరనిదిని గోరిరి. ఇది యంగక డి. ఆర్. వార్యర్లుగారు తమ అధ్యక్షకావ్యాసమున తీర్మానము స్వయంసిద్ధము నూత్రమును ఇండియాకు వర్తింపజేసెదమని ప్రకటించవలెను. ఒక్క ప్రకటనతో ఊరకొనక అయ్యది త్వరలో ఫలితములు కలువలెను.

ఆదివారపు ఉపన్యాసమున రివరెండు ఏ. డి. బెల్లెగారు ఇండియాను పశుబలముతో నిలుపుట ఉత్త అసాధ్యమైన పని యనిరి.

ప్రస్తుతము అధికారులు గావించుచున్న నిరంకుశ విధానమున అపుడపుడు ఖార్చవ్య మేర్పడుట తప్పదనిరి. భారతీయుల బాతీయోద్యమము న్యాయమైనదనియు మహాత్మా గాంధీగారి యాద్యమును నిధానముగ విజయమును గొల్పుచున్నదనియు అయ్యది అదృశ్యమైన దనియు నుడివిరి. క్రైస్తవ మతమువారందరును దానిని భయభక్తులతో గుర్తించవలెననిరి.

తెల్పుచున్న కార్మిక పక్షము ఆకాంక్ష ప్రబలుచున్నది. 1914 లో యుద్ధ కార్యాలయమువారు ప్రవర్తించినటులు ఇండియా కార్యాలయమువారు ప్రవర్తించుచున్నారని చాల గోలచేయుచున్నారు. 1914 లో పరిస్థితులు చేయదాటి పోతే దనియు అంతయు అందుబాటులో నున్నదిని ప్రకటించినటులే ఇప్పుడుగూడ అనర్థమును భిన్నగూర్చి ప్రత్యుత్తరముల నిచ్చుచున్నారనుచున్నారు. తదనంతరము 1914 యుద్ధ కార్యాలయమువారు ప్రకటించినవిధముల చాలమంది చనిపోయిరి. మొదట అనుకొన్న దానికంటె ఎక్కువ నష్టమే గల్గెనని ప్రకటించుచుండిరి.

ఇండియాను గూర్చి ఇండియన్ డెంటు కార్మిక పక్షమువారు నిజస్థితిని తెలిసికొన ప్రయత్నించుచున్నారు. ప్రభుత్వవిధానము చూపుటచే ముగ్ధుగారిని అడుగునన్నారు. పరిస్థితులన్నిటిని పూర్తిగా విచారించుటకు ప్రత్యేకసమావేశమును జరుపవలసినది 20 మంది సభ్యులు సంతకముచేసి లేఖ నంపిరి. ప్రభుత్వమువారిట్లు అవలంబించిన విధానమును చాలమంది ఖండించుచున్నారు. తెల్పుచున్న పక్షమువారిట్లు తమపట్టును పెంచుకొనడకో తెలియజేసిరి. వారికి బలములేదు. ఆందుచే భయపడుచున్నారు.

రాండుటేబిలుసభ

(బీము సర్వీసు)

లండన్, మే 18:—రాండుటేబిలుసభకు భారతదేశాతీయ నాయకులను ఆహ్వానించవలసినది చాలమంది హితవు నొనగుచుండుటచే మరల క్రొత్త ప్రకటన ముందు నని అనుకొనుచున్నారు. అయితే ఇది నిజమా యని కనుగొన అధికారులు జేసే అనుబంధము, కాదు అనుబంధము. ఒక వేళ పరోక్షముగ ఇండియా ప్రభుత్వమువారు మహాత్మాగాంధీగారి యభిప్రాయములనుగాని కాంగ్రెస్ యభిప్రాయముగాని కనుగొన్నను త్వరలో ప్రత్యక్షముగ రాండుటేబిలు సభకు భయపడని తోడ్పడని శ్రీ ప్రెస్ విలేజిరి లండనునుండి వెలుపుచున్నాడు. విలేజిరులు బొమ్మనియు ప్రభుత్వమును గూర్చి అడిగిన అభిప్రాయములకు రాజప్రతినిధి తన ప్రకటనములో అనుకూలముగ ప్రత్యుత్తరము నీయకపోవుట సహకారముండదనుచున్నారు. అయితే ఇట్టి అభిప్రాయమును రాజప్రతినిధి ప్రతికూల భావముతో ఇవ్వకపోలేదు. సైమునకవిషయము నడికలో దీనినిగూర్చి నిర్ణయించవలసిందే ముందుగా రాండుటేబిలు కీవిషయమై ప్రస్తావించవలసినది యభిప్రాయముతో రాజప్రతినిధి ఎట్టి సూచనలను జేయలేదు. రాండుటేబిలుసభ కార్యక్రమము విలేజిరులకు తృప్తికరముగ నుండునట్లు సైమన్ కమిషన్ వారే తమ నిజేదికలో నిర్ణయించెదరట.

ఇండియాకు ధోమినియను ప్రభుత్వము

(రూటరు)

లండన్, మే 21:—ఇండియాకు ధోమినియను ప్రభుత్వమును సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును 10 సంవత్సరములలో నియమలెననియు ఈ 10 సంవత్సరములలోపుగానే సైన్యము భారతమునకు జేయవలెననియు పార్లమెంటు కమిటీ సభ్యులకముండరు కన్వీగారు తెలిపిరి. పి. షేక్. ఆరెడ్రూస్ 18 తేదీని ఈ విషయమై నుట్టాడెను.

కెన్యా భారతీయులు

డ్రమ్మండ్ పీట్లుగారు

(రూటరు)

లండన్, మే 11:—కెన్యా రైల్వే నాకాశము పరిపాలనను పనిచేయుచున్న భారతీయులను సాధారణముగ ప్రస్తుతము తగ్గించుకొనలేదని డాక్టరు డ్రమ్మండ్ పీట్లుగారు ఆఫ్రికనుల ప్రభుత్వోన్మాదమునకు తోటిక అయినకొలది కమేజా భారతీయులను తగ్గించెదమనిరి.

జీవితమందలి శ్రమ

తొలగించుకొను తెల్లు.

డ్రమ్మండ్ పీట్లుగారు గృహకృషిలకు లేక వ్యాపారములు చేయుటవలన బలహీనులౌట యెక్కువ శ్రమకలిగి యుండగలదు. గాని దృఢముగ నుండువారలకు యిట్టి ప్రమాద మేదియు నుండజాలదు.

దీనివలన బలహీనులను సహితము బలవంతులుగా చేయును.

ఐరన్ జెల్లాయిడ్స్

వాడు పద్ధతి



రక్తమును సరములు నిండుగ నింపి, కృశించిన శరీరమునకు బలము నిచ్చును. ఐరన్ జెల్లాయిడ్స్ కాస్త్రు రీత్యా తయారుచేయబడిన దనుటకు నిదర్శనము యిది యిచ్చుచున్నది. యిచ్చుతగినములై యున్నవి. 4 పద్ధతులుగ తయారుచేయబడినది. నెం. 1 పసిడిడ్లుకు. నెం. 2 స్త్రీలకు, పురుషులకు. నెం. 2A పురుషులకు మాత్రమే. నెం. 3 ప్రత్యేక క్రేష్టమైనది. 14 రోజులకువారి యావధము. డ్య 1-0-0.

పూర్తి తెల్ల నీనా (40 రోజులకు) డ్య 2-12-0. 4

అరెస్టు శిక్షలు

పంజాబు రాష్ట్రము

లాహోర్, మే 19:—పంజాబు రాష్ట్రము కౌన్సిల్ సమావేశమైనది. మూలానా అబ్దుల్ కాదర్ కనూరీగారును, పండిత సంతానం, పండిత అచింద్రామ్, యల్. తహార్ దాసు, మహమ్మద్ నాయత్ గారులును, యంకాముగ్గురు కౌన్సిలరులును శుక్రవారము నాడు విదేశీవస్త్ర దుకాణములపై పిక్చులు చేయు చుండగా అరెస్టు చేయబడిరి. బోర్డులో చెరసాలలో అడిషనల్ జిల్లా మేజిస్ట్రేటు విచారణ జరిపెను. నాయకులు 341/148 నెక్ నుల ననుసరించియు కౌన్సిలరులు 148 నెక్ ను ననుసరించియు విచారించబడిరి. ఎవ్వరును విచారణలో పాల్గొననిచ్చుననలేదు. కాని నాయకులు వ్రాతమాలకములగు వాక్కులముల నిచ్చెదమని చెప్పిరి. ప్రభుత్వపక్షమున ఆరుగురు సాక్షులు మాత్రము విచారించబడిరి. కేసు రేపటికి వాయిదా వేయబడినది.

(ఆ. ప్రెస్.)

శిక్షలు

మూలానా అబ్దుల్ కాదర్, పండిత కే. సంతానం. పండిత తహార్ దాస్, నాయత్ గారులు దోషులని 4 నెలలు శిక్ష 100 రూపాయలు జరిమానా విధింపబడిరి. జరిమానాలు యివ్వనిచో వారు యంకొకనెల శిక్ష ననుభవించవలెను. ముగ్గురు కౌన్సిలరులు నెలరోజులు శిక్ష 20 రూపాయలు జరిమానా విధింపబడిరి. జరిమానా నివ్వనిచో వారు 3 వారము శిక్ష ననుభవించవలెను. అబ్దుల్ కాదర్, పండిత కే. సంతానం గారులు ఏ తరగతి ఖైదీలుగా నిర్ణయింపబడిరి.

పంజాబు కౌన్సిల్ కార్యదర్శికి శిక్ష

కౌన్సిల్ సభ : కార్యదర్శియగు ఖాన్ చందు దేవు గారికి సంవత్సరము కఠినశిక్ష విధింప బడెను.

(ఫీ. ప్రెస్.)

మిరట్ కౌన్సిల్ సేవకులకు శిక్షలు

మిరట్ చెరసాలలో నుంచబడిన మిరట్ కౌన్సిల్ సేవకులు కొందరు యితర చెరసాలకు పంపబడిరి. అందఱు ఉప్పుచట్టమును తిరస్కరించినందులకు అరెస్టు చేయబడినవారే. గుప్తసిద్ధముల్లి మిరట్ కౌన్సిల్ వాదియగు గులామ్ సిద్దిక్ గారు 'సి' తరగతిలో నుంచబడి మురాదాబాదు చెరసాలకు సాధారణ ఖైదీలుగైతే తీసికొనిపోబడెను. పెద్దజమీందారును, గుప్తసిద్ధకౌన్సిల్ సేవకుడును అగు ఛాదర్ రఘుబీర నారాయణ గారు రాట్నమువీడ నూలువేడుకుటకు నిరాకరింపబడెను. అమాన్ షహారి సమావేశములు పోలీసుకాపలాలో జరుగుచున్నవి. ప్రస్తుతోద్యమమును కోమట్లు నడుపుచున్నారు. గనుకను వారు సరిగా వ్యవహారములను జరుపలేదు గనుకను ఉద్యమములో చేరరాదని ప్రజలు ప్రబోధింపబడుచున్నారు.

(ఫీ. ప్రెస్.)

కనూరీసానే శార్దూల్ సింగు గారు

లాహోర్, మే 21:—ఈరోజు ఉదయము సర్దార్ శార్దూల్ సింగు గారు సంయుక్తరాష్ట్రములనుండి యిచ్చటికి వచ్చిరి. వారిని అరెస్టు చేసినవారై సత్కరింపబడ్డారు. పంజాబు రాష్ట్రము కౌన్సిల్ సమావేశమగుచు వారు కదర్ కనూరీగారి గారిసానే నియమింపబడిరి.

(ఆ. ప్రెస్.)

అమృతనరములో అరెస్టు

అమృతసర్, మే 20:—కౌన్సిలరులకు దళాధికారియగు హాకిమ్ సికందర్ ఖిజర్ గారు రాజద్రోహకరములకు ఉప న్యాయములను గానించినందులకు జియస్ వాలాబాగులో అరెస్టు చేయబడెను. తోటతలుపులు మూసివేయబడినందున పోలీసులు గోడలను యెక్కి వెళ్లిరి.

(ఆ. ప్రెస్.)

డిల్లీ రాష్ట్రము

హిందూస్థాన్ టైముస్ పత్రికా సంపాదకుని అరెస్టు
ఢిల్లీ, మే 20:—చట్టము ననుసరించి పోలీసులు హిందూస్థాన్ టైముస్ పత్రికాధిపతియగు మహానీ గారిని అరెస్టు చేయ బలివినయియు, సహనీ గారు లక్నో వెళ్లి యుండుటచే పోలీసుకాపా యెనునియు యిచ్చట ప్రజలనుకొనుచుండిరి. ఈ ఉదయము మహానీ గారు యిచ్చటికివచ్చి అడిషనల్ జిల్లా మేజిస్ట్రేటు వద్దకుపోయి అరెస్టు చేయవలసినదని కోరెను. కాని తన కా విషయమేమియు తెలియదని వారుచెప్పిరి. తరువాత పోలీసులకు తెలియగానే వారుపోయి మహానీ కోర్టులో అరెస్టు చేసిరి. అక్కడనుండి చెరసాలకు తీసికొని పోయెదరని యనుకొనుచున్నారు. చాలమంది స్నేహితులు మహానీ గారిని వీడ్చినపుడును అతని సత్కరించిరి. కేసును 26 తారీఖున విచారించెదనని జిల్లా మేజిస్ట్రేటు చెప్పెను.

అతిమేలైన బ్లూజాగర్ సీమకమలములకు
స్వస్థమైనది. ఫా పి త ము 1898
వీకంసీ చబిత్ దాస్ అందు నన్ను
సీమకమలముల నగల వర్తకులు
1 112, 118 చె నాబజారు రోడ్. మద్రాసు.

21 తారీఖున శిక్షలు

ఈనెల 21 తారీఖున 148 కేసులలో ననుసరించి 5 కౌన్సిలరులకు అడిషనల్ జిల్లా మేజిస్ట్రేటు ఫౌల్ గారు 8 మాసముల కఠినశిక్ష విధించిరి. వీరు 144 నెక్ ను అతక్రమించి యుండిరి. ముద్రయులు విచారణలో పాల్గొననిరాకరించుచు 144 ను ఉల్లంఘించుట తమభర్త్యుమని నడిపిరి. ఇద్దరు ముద్రాయాలు తమపేర్లను చెప్పక కౌన్సిల్ నెంబరులను చెప్పిరి.

(ఆ. ప్రెస్.)

18 తారీఖున అరెస్టులు

ఢిల్లీ, మే 19:—నిన్న సాయంత్రము యంకా నలుగురు కౌన్సిలరులకు అడిషనల్ ప్రాసీజరుకోడు ననుసరించి అరెస్టు చేయబడిరి. వీరును శుక్రవారము అరెస్టు యిన కౌన్సిలరులను 21 తారీఖున విచారించబడుదు రని యూహింపబడుచున్నది.

(ఆ. ప్రెస్.)

హనుమంత హాహాయిగారి అరెస్టు

ఢిల్లీ, మే 19:—లాల్ హనుమంత హాహాయిగారు వారిమూడుగురు కుమార్తెలతో ఉదయము వారిగృహమున అరెస్టు చేయబడిరి. సత్యాగ్రహోద్యమమున కె. డి. తర్కగారు గూడ అరెస్టు చేయబడిరి.

(ఫీ. ప్రెస్.)

యూనియన్ బోర్డు సభ్యుల రాజీనామా

మున్సి జంగ్ (డక్కా), మే 17:—కమర్ ఖారా యూనియన్ బోర్డు అధ్యక్షుడు, ఉపాధ్యక్షుడు, యంకా 4 గురు సభ్యులు రాజీనామా నిచ్చిరి. జనహాలంగ్ యూనియన్ బోర్డు ఉపాధ్యక్షుడు, వారి సభ్యులు తమసభ్యత్వములకు రాజీనామాలు నిచ్చినారు.

(ఆ. ప్రెస్.)

అంగలూరు సత్యాగ్రహులు శిక్షింపబడుట

గుడివాడ, మే 18:—అంగలూరు సత్యాగ్రహుల కేసువిచారణ యీ వుడయం గుడివాడ స్టేషనరీ సబు మేజిస్ట్రేటుగారి ఎదుట ప్రారంభమయ్యెను. కర్నూలునుండి ప్రత్యేకము రప్పింప బడిన ముప్పదిమంది రిజర్వు పోలీసువారు తాలూకా కచ్చేరి ఆవరణమున కాపలా వేయుచుండిరి. లోనికి కొలదిమందిని తప్ప యితరులను పోలీసులు కుండిరి. ప్రాసీక్యూషనువారు ముగ్గురు సాక్షులను తెచ్చిరి. ఆందులో యిద్దరిలో ఒకరు తాపీ పని చేయువారు, రెండవవారు జిల్లాబండి తోలువారు. ఉదయం అంతటితో విచారణ ముగించి మరల మధ్యాహ్నం ప్రారంభింపబడెను. నిందితులు విచారణయందు ఏ విధముగను పాల్గొనకుండిరి. మేజిస్ట్రేటు నిందితుల నందరికీ చెరి అరునెలలు కఠినవరకమును, ఏబదిరూపాయల జుల్మానాను విధించెను. జుల్మానా చెల్లించనివశమున మరియొక మాడు మాసములు శిక్ష వసూధింపవలె ననిరి.

బహిరంగ సభ

శిక్ష విధింపబడిన వెంటనే కోర్టు నెలపల వేయియన్న నుమారు 5 నెలమంది ప్రజాసమాహమును గాంధీచౌకు వంకకు మరలి అచ్చట నొక బ్రహ్మాండమున సభను గావించిరి. అందు శ్రీ యుతులు నూరిపెద్ది కృష్ణమూర్తి తోటనరసయ్యగారు (బంసరు బండా ప్రఖ్యాతి పురుషులు) వెల్లంకి రామదాసు చౌదరిగారు యక్కేని నూర్యవారాయణగారు, డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యంగారు ఆరికపూడి మల్లయ్యగారు, సత్యాగ్రహోద్యమమునుగూర్చి గంభీరముగ సువన్యసించిరి. ఇంతలో సేడు బందరులో శిక్షింపబడిన తత్వసందస్యాది, మానికొండ సత్యవారాయణ శాస్త్రి మొదలగు వారింట్లను రాజమండ్రికి గొంపోవుచున్న మోటారు కారు సభాప్రదేశము ప్రక్కనుండి పోవుచుండ మహాత్మా గాంధీకి జై అను కేకలతో ప్రజలు సత్యాగ్రహులను సన్మానించిరి. కొంత తడవైన పిమ్మట సభలో కొంతకాలము ప్రారంభమయ్యెను. ఒక జిల్లాబండివాడు జనసమూహములోనికి తన జిల్లాను(తోలి కొంత గందర గోళమును కలిగించెను. గుంపు లోని కొందరు వారిని కొట్టిరి. ఇంతలో వారింట్లకు వచ్చి కౌన్సిలి నెలకొల్పిరి. పిమ్మట సభ సక్రమముగనే జరిగెను.

(స్వకీయవిలేఖరి)

మైమన్సింగు అల్లరులు

ప్రజలు విరోధీయక బృహదా సారాయములను
తగుల బెట్టుట

మైమన్ సింగు, మే 17:—నిన్న మధ్యాహ్నము 8 పీపా లుగల విదేశీయద్రవ్యముల బండ్లు రైలుస్టేషను నుండి కల్లుకు పోవుచుండగా వందలకొలది ప్రజలు వానిపైబడిరి. వారు బండ్లను విశాలముగ నొకనలమునకు గొంపోయి అహింసాలోని మద్యములను తగులబెట్టిరి. రైలుస్టేషనుకు దగ్గరగను, స్టేషనుకు 100 గజములదూరములోనుండి జరిగెను. సేద్యము పోలీసులు రాకముందే పారిపోయిరి. అనుమానముపై ఒకడు అరెస్టు చేయబడెను. కిపోర్ గెండ్ సబ్ డివిజనులో గంజాయి చుక్కాణములు తగులబెట్టబడెనని తెలియచున్నది.

(ఆ. ప్రెస్.)

అధికారుల అరెస్టులు—చర్య

మైమన్ సింగు, మే 17:—మే 14 వ తారీఖున జరిగిన దుండగముల సందర్భమున ఎక్స్ యుజునూఫరిం బెంబెంటు శెట్టి న కేసులో డివిజనల్ కమిషనరు విచారణను జరుపుచున్నారు. మే 16 తారీఖున యూరపియను కల్లు వారిమద్యములను తగులబెట్టినందులకు యంకొకనిపై క్రిమినల్ కేసుగూడ ప్రారంభింపబడినది. మోటారుబస్సులలోను, టాక్సీలలోను పోలీసులు విధులలో తిరుగుచున్నారు.

(ఆ. ప్రెస్.)

మైమన్ సింగు అల్లరులు—ప్రభుత్వ ప్రకటన

కలకత్తా, మే 16:—మైమన్ సింగు గడవిడలను గూర్చి ప్రభుత్వమువారు ఒక ప్రకటన గావించినారు. ప్రజలకు తగు విధమున ముందుగా తెలియబరచి యే కాల్పు ప్రారంభింపబడెనని ఆ ప్రకటనలలో నున్నది.

(ఫీ. ప్రెస్.)

ప్రకటన.

శ్రీ వేంకటేశ్వర సంస్కృత కళాశాల
1-6-1930 తేదీని తెరవబడును. శిరోమణివీరేశ్వరు వలయు అన్ని విషయములు అనగా మీమాంసతో సహా కాలేజిలో చెప్పబడును. పై తరగతులలోను క్రింది తరగతులలోను చేరదలచిన విద్యార్థులు 25-5-30 తేదీలోగా దరఖాస్తులను పంపుకొనవలయును.

దక్షాస్తుదారులు తమవయస్సును, ప్రస్తుతము విద్యలందు గల యోగ్యతలతో సహా తెలుపవలెను.

విద్యార్థు లందరికిని ఉచిత భోజనవసతు లేర్పరుపబడును. ఇతరస్థలములనుండి వచ్చు విద్యార్థులు తమ సంసారములతో నివసించదలచినటుల అధికారులకు వచ్చిజెప్పిన, ఉపకార వేతనములొసంగబడును.

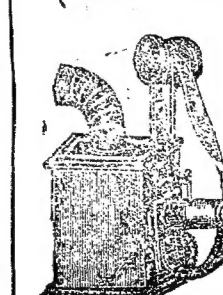
వివరములకు వ్రాయవలెను:—

టి. వీరరాఘవాచారియర్,
ప్రిన్సిపాల్, ఎస్. వి. ఎస్. కాలేజీ, తిరుపతి,
చిత్తూరు డిస్ట్రిక్టు.

అమెరికన్ ఎలక్ట్రిక్ బయాస్కోపు

యంత్రము

(పరములో చూపియున్న ప్రకారమేయుండును)



ఆంధ్రులారా! ఈ యంత్రములో పెద్ద బయాస్కోపులయం దుపయోగించు ఫిలిం పేపులనుపయోగించి చూచినయెడల పెద్దబయాస్కోపులో కనుబడుచిత్రమువలె బాల్కము, పర్వతము, మోటార్, రైలు, ఓడ మొదలయినవి పరుగెత్తునట్లు కనుబడును. దీనితో ఒకలేన్సు, ఒక ఎలక్ట్రిక్ డీజము ఒక గజము ఫిలిం ఇవ్వగావలసినవి. దీని ధర రూ 5-0-0 ప్రత్యేకముగా ఫిలిం కాపలినట్లయితే గజము 1-0-0 ధర కి అదౌలు.

మదరాసు సినిమా కంపెనీ,
నెం 10 ఆరుముగం వీధి, మదరాసు.

NOTICE.

CUDDAPPAH ELECTRIC LICENSE 1930.

Messrs. Chari & Chari Ltd., of 27, Poonamallee High Road, Vepery, Madras, having made application to the Government of Madras, for the grant of a license for the supply of electrical energy in and near Cuddappah, under the conditions set forth in the Draft License below:—

Notice is hereby given that any local authority, Company, or person desirous of making any representation in respect of this application may do so by letter addressed to the Secretary to Government in the Public Works Department, Madras, within three months from the date of this notification.

Copies of the Draft License and copies of the maps referred to therein may be inspected at the undermentioned offices.

- (i) The Office of the District Board, Cuddappah.
- (ii) The Office of the Municipal Council, Cuddappah.
- (iii) The Office of the Applicants at 27, Poonamallee High Road, Vepery, Madras from whom copies of the Draft Licenses may be purchased at a cost of annas four each.

CHARI & CHARI Ltd., MADRAS DRAFT LICENSE CUDDAPPAH

The Cuddappah Electric License 1930.
LICENSE FOR THE SUPPLY OF ELECTRICAL ENERGY GRANTED BY THE GOVERNMENT OF MADRAS UNDER THE INDIAN ELECTRICITY ACT 1910.
L I C E N S E

License is hereby granted to Chari & Chari Ltd., to supply Electrical energy in the area with the powers and upon terms and conditions all specified below:—

1. *Short title:—*This License may be cited as "Cuddappah Electric License 1930."

2. *Interpretation:—*This License is to be read and construed as subject in all respects to the provisions of Indian Electricity Act 1910, with the statutory modifications thereof and to the rules thereunder; and the several words, terms and expressions, to which meanings are assigned by the Act or any statutory modifications thereof or by the rules thereunder or the General Clauses Act 1897, shall have in this license and the annexures there to the same respective meanings, provided that in this license:

(1) The expression "The Act" shall mean the Indian Electricity Act 1910, with the statutory modifications thereof;

(2) The expression "The Licensees" shall mean and include Chari & Chari Ltd., Madras and their permitted assigns;

(3) The expression "First Annexure," "Second Annexure," "Third Annexure" and "Fourth Annexure" shall mean the first, Second, third & fourth annexures to this license respectively;

(4) The expression "Deposited Map" shall mean the plan of the area of supply hereinafter specified, which has been deposited with the Government of Madras in pursuance of the rules under the Act which plan is signed for the purpose of identification by the Secretary to the Government of Madras in the Public Works Department and by the applicants, Chari & Chari Ltd., Madras;

(5) The expression "Unit" shall mean the quantity of energy contained in a current of one thousand amperes flowing under an electromotive force of one volt during one hour;

(6) The expression "Load Factor" shall mean the ratio or percentage of the average quantity per hour to the maximum quantity per hour of energy supplied in any month;

3. *Commencement of License:—*The date of the notification by the Government of Madras in the Fort St. George Gazette, that this license has been granted is in this license referred to as "The Commencement of the license".

4. *Security:—*(a) The period within which, under clause 1 (a) of the Schedule to the Act, the Licensees shall show that they are in a position fully and efficiently to discharge the

duties and obligations imposed upon them by this license throughout the area of supply shall, unless otherwise ordered by the Government of Madras under that clause, be two years from the Commencement of the License.

(b) The period within which, under clause 1 (a) of the Schedule to the Act, the licensees shall deposit security and the sum so to be deposited shall, unless otherwise ordered by the Government of Madras, be nine months and Rupees Three thousand respectively.

5. *Area of Supply:—*The area within which the supply of electric energy is authorised by this license is the whole of the area contained within the Municipal limits of Cuddappah and more particularly delineated by a red line enclosing the said area in the deposited map.

6. *Purpose of Supply:—*Subject to the provisions of this license and the Act and the rules thereunder, the licensees shall be entitled during the continuance of this license to supply energy within the area of supply for all purposes except in bulk. Provided that the licensees shall not be under any obligation under section 22 of the Act to supply more energy than is consistent with their obligation to maintain a constant supply to consumers due regard being had to the licensees' load factor.

Provided that no supply of energy shall be commenced to be given by the licensees to owners or occupiers of private premises until the Government of Madras have approved the form of requisition to be made by the owners or occupiers for such supply of energy and also the form of written contract or agreement with the licensees to take a supply of energy, which is to be executed or entered into by owners or occupiers and until the Government of Madras have also approved the amounts of all miscellaneous charges incidental to or in connection with such supply and which the licensees propose to make against the owners or occupiers.

7. *Systems of Supply:—*The systems of supply to be adopted for the supply of electric energy under this license are the following:—

(1) (a) A medium pressure alternating current three phase four wire supply at a pressure at the consumers' terminals of 400 volts (approximately) between phases and 230 volts between phase and neutral which shall be earthed at one point only on each separate distributing system at a frequency of fifty complete periods per second.

(b) A high pressure alternating current three phase supply at a pressure not exceeding 3300 volts between phases at a frequency of fifty complete periods per second.

(c) The neutral points of the high pressure system may, with the approval of the Government of Madras and the concurrence of the Telegraph authority, be connected to earth.

Provided always that it shall be lawful for the Government from time to time to issue, with due regard to the expense involved and to the effect upon the commercial prospects of the undertaking, regulations dealing with the above systems of supply or to authorise other systems of supply to be adopted for the purpose of this license.

Provided also that the licensees may, from time to time, with the previous consent in writing of the Government of Madras and subject to such limitations and conditions as shall be prescribed by the Government, adopt any other system of supply for the purpose of this license.

2. (a) The feeders, distributing mains and service lines may be overhead or underground in whole or in part and shall be erected, constructed and maintained by the licensees in strict conformity with the Act and the rules thereunder.

Provided that nothing in this license shall authorise the licensees to use overhead mains at any higher pressures than medium pressure without the sanction in writing of the Government of Madras in each case and subject to any conditions or limitations which the Government of Madras may prescribe.

Provided also that no conductor of an aerial line erected in, over along or across any of the street mentioned in clause 1 of the third

annexure here to or in any other streets which may at any time hereafter be named in writing by the Government of Madras shall be at a less height from the ground than 25 feet.

Provided further that in the streets mentioned in clause 2 of the third annexure hereto or in any other streets which may at any time hereafter be named in writing by the Government of Madras, all electric lines shall be laid underground.

(b) Where overhead mains carrying alternating current are used, due precautions shall be taken up by the licensees to avoid any possible interference with the adjacent telegraph or telephone circuits due to inductive efforts.

(c) For the purpose of Rule 61 of the Indian Electricity Rules 1922, the maximum wind pressure shall be taken as 15 lbs. per sq. foot.

8. *Compulsory works:—*(a) The licensees lay down suitable and sufficient distributing mains and execute works to the satisfaction of the Government of Madras for the purpose of supplying electrical energy throughout such streets or parts of streets as are mentioned in the First Annexure and as indicated in Black on the deposited map. In the case of difference between the description in the first annexure and as indicated in the deposited map, the latter shall prevail. The licensees shall commence to execute the works above said within 15 months from the commencement of the license and shall complete the same within three years thereof.

(b) If the licensees fail to comply with the above provisions or should in the opinion of the Government of Madras the progress made during any portion of the said three years be unsatisfactory, the license may be revoked.

(c) The licensees shall submit reports every six months from the commencement of this license until the completion of the compulsory works specifying all steps taken and the progress made in carrying into effect this license.

(d) The licensees shall, subject to the first provisions to clause 6 of this license, supply all the energy demanded by the Municipal Council of Cuddappah.

9. *The Generating Station:—*shall be within or near the area of supply.

10. *Breaking up of the streets and railways and crossing of waterways:—*(a) The licensees are hereby specially authorised to open and break up the soil and pavement of the streets not repairable by the Government of Madras or by the local authority and mentioned in the second annexure to this license and also the Railways or parts of Railways mentioned in the said annexure so far only as concerns level crossings and parts of the railways running along the highway.

(b) The length of the trenches to be opened on any streets at any one time and the period for which they may remain open shall be determined from time to time by the Government of Madras or the local authority by which such streets are repairable. When any street is crossed not more than half the width of such street shall without the specific authority in writing of the Government of Madras or local authority as aforesaid be closed for traffic.

(c) The licensees are further authorised to cross all rivers, streams or irrigation channels within the area of supply in accordance with such conditions as the Government may impose.

11. *Limits of prices to be charged in respect of the supply of energy:—*The price to be charged by the licensees for energy supplied by him shall not exceed those stated in that behalf in the Fourth Annexure, or, in the case of a method of charge approved by the Government of Madras in accordance with clause 10 of the Schedule to the Act of such maxima as the Government of Madras may fix on approving the method. Nevertheless the licensees may enter into special contracts, subject to sections 22 and 23 of the Act, for the supply of energy.

12. *Purchase of undertaking:—*(a) The option of purchase given by section 7 Sub-section 1 of the Act shall first be exercisable at the expiration of R. C. 50 years from the commencement of this license and on the expiration of every subsequent period of twenty years during

శ్రీమంత్రి
విజయ
నగరము.

మలయచందనము

రహస్యము
గా నేపించ
వచ్చును

గోనేరియా (నెగ)కు కురారము, 3 పూటలలో గుణము కలుగును
అనేక రోగాలను పోషించినది. మల దీని 2-4-0 దీని కనుపానం చందన తైలం జోన్సు 3-0-0 కందును అర్జులతో 5-12-0
సుధాసారము, నవాయికి రాజౌషధము సీసా 4-0-0
10-1 కంధర్వశాస్త్రము, రాయవరము, గోదావరిజిల్లా. 7

నర నము

దృఢ మైనది

నమ్మక మైనది



ఇప్పటి మోక్షగుప్తకారము బాగుగా తయారుచేయబడిన
ఇనుపపెట్టెలు ఈ దినవ తేలుపబడినవారివద్ద అమ్మకమునకు
సిద్ధముగా నున్నవి.
బాంకులు, కంపెనీలు, కార్యాలయములు, కో-ఆపరేటివ్
సంఘములు మొదలగువాటికి సరఫరా చేయబడినవి.

పి. న. శే. శ. మొదలియార్,
ఇనుపపెట్టెలు చేయువారు,

(ప్రాప్తి)టరు, 59, బ్రాడ్వే, మదరాసు.
నటరాజన్ ఎంజినీరింగు వర్క్స్
ఐస్ అండు బ్రాన్ ఫౌండర్లు

అయిత్ ఎంజినీలు, మోటారులు, మెషినుభాగములు, మొలగు
నవి రోజుచేయుటయందు సమర్థులవారు. రైసుమిల్లుకు కావలసిన
సిలండర్లు, సాప్లింగు, నట్టు, సరసముగా యివ్వబడును. సుబ్బరాయప్పిల్ల వీధి, పెద్దనాయకమ్మపేట, మద్రాసు.
మెషినులకు సంబంధించిన భాగము లన్నియు ఆర్డరు యిచ్చిన తరువాత యివ్వబడును.
ఉత్తరములు వ్రాసిన బరులు వ్రాయబడును.

జాం దూ గారి అశోకారిష్టము

(భైషజ్య రత్నావళి)



స్త్రీలకు కలిగే అన్ని విధదుర్బలములకు నుపయోగించు గొప్ప బానిష్కమంటి
దివ్యవధము. మరెన్ని స్త్రీల బహిష్కారముల నన్నిటిని వివారణచేయును. కడుపు
నొప్పి, ఋతుస్రావము, రక్తస్రావము, సోమరోగములు సహా నివర్తించును.
దీని సుపయోగించుటచేత గర్భహీనతను పోగొట్టి గర్భము ధరింపజేయగలదు
గాన శిశువులు పుట్టిగలవారై వ్యాధులనుండి నిర్ముక్తులగుదురు. స్త్రీలకు ప్రసవము
నకు వెనుక అద్భుతమైన బలము కలుగజేయును.

Manufactured by:—
THE ZANDU PHARMACEUTICAL WORKS, LTD.,
Sold every where Bombay 14.
Sole Agents for Madras Presidency:—

డా. మోదర అందు కంపెనీ,

76, చైనాబజారురోడ్డు, జి. టి. మద్రాసు.

సహా విశేషము:—
శిల్పారు-ది అరియక్ ఫార్మసీ.
రాజమండ్రి-ఈశ్వరదాసు అందు కంపెనీ.
తెనాలి-ది కృష్ణా ఫార్మసీ.
మదనపల్లి-పట్టాచారిమహ్య అందు కంపెనీ.
గుడినాడ-సీతారాం అందు కంపెనీ.
అనోని-జి. ఆర్. షా.

బెజవాడ-జి. సంద్రమాశీశ్వర అందు కంపెనీ.
కాకినాడ-లక్ష్మీవారాధుని అందు కంపెనీ.
హిందుపూరు-కె. ఆర్. భాష్య-రయ్య అందు కంపెనీ.
విశాఖపట్టణం-నూకలమాలయ్య గారు.
సరసరావుపేట-మరాఠీ ఆయుర్వేదముబేరం.
గుంటూరు. సి. హెచ్. మూర్తి అందు కంపెనీ.

ఏషియనుఇన్సూరెన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్.

బొంబాయి
1910 సం.లో స్థాపితము.

ఆంధ్రదేశమున, ప్రతిజిల్లాలోను, పట్టణములోను, సమర్థులగు ఏ షెంట్లు
కావలసియున్నారు. పని గ్యారంటీ చేయువారికి మంచి కమీషను లేక
జీతము లివ్వబడును—1928-వ సంవత్సరాంతమున పాలసీదారులకు
రు. 1000 లకు రు. 36 లు లాభం పంచిపెట్టబడినది.
ఏ. ర. ములకువివరింపజేయుదు.

మేనేజరు—బ్రాంచిగుంటూరు లేక విజయనగరం.



AMRUTANJAN DEPOT
Price Annas 10 only.
MADRAS & BOMBAY.

జాతీయ మార్కెట్

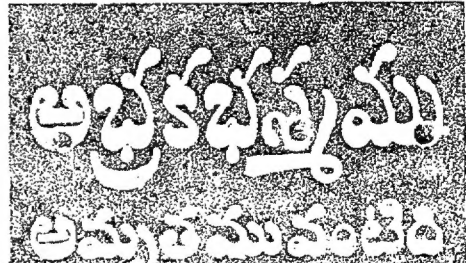
దీని భాగము అన్ని భాగాలలో ముందు నీలగిరి
నీలగిరిను ఎక్కడనుండిన రు. 10 ఫలములన్నియు అందు
మంతయు మేనులగు నులగాయిను దినాలగు ము అందుకల
తొనవత్తు ఫలములు సంపూర్ణముగా కోకార్థములతో బహి
వ్రాయబడినది. మల రు. 1-5-0. పోస్టు అర్జులు చేరు.
ఆర్డర్లు పంపించుటకు, గోదావరిజిల్లా,
05-2 గోదావరిజిల్లా, గోదావరిజిల్లా.



నందినీ కావలెను

తలనొప్పి, యిక్ష్మయంజా, చేయి కాలు పట్టుకొనుటకు
పంటికొప్ప మొదలగువ్యాధులను ఒక తూములో పోగొట్టగల
భ్యాతిజేయిన “నామా తైలమునకు” సమముగు మందు లే
రదయు లేదు. చాల రోగాలకు ప్రత్యేకములను పొందియున్నది.
బుడ్డి 1-కి అణాలు 6 ఇచ్చి ఉపయోగించి చూడుడు.

అమర్ చెందు, శోభాచెందు
ఇంగ్లీషుమందులు పలసరకులు నల్పార్కి, నైట్రిక్
మొరాటిక్ అసిడ్ వ్యాపారములు,
62 నెం. నైసప్ననాయునివిభా, మద్రాసు.



అభయభస్మము
అమృతముమంది

మొక్కలసంస్థానమున తయారుచేయబడినది బహు
మాత్రమును, వేడినీ, దగ్గును, తుయను, బోగోట్టును, వాల్మీ
యనందుడు చక్కెరను మాయముచేయును. కేరళమునకు మంచి
దార్శనమునిచ్చి, రక్తగర్భిని తయారును. అనుపానవి శేషములచే
వన్నివ్యాధుల గుదుర్చును అనేక మంది వాడి మంచి
యున్నారు. సంపూర్ణవివరములకు వెంటనే వ్రాయుడు
100 మొదలు 800 వరకు పుటములు వేయబడిన రకములగులవు.
200 పుటములు తు 1-కి రు. 5
ఆర్డరసాయనశాల, ముక్కాల్, (కృష్ణా)

సరస్వతీపవరప్రెస్, రాజమండ్రి

అన్ని విధములగు అచ్చు పనులు, బైండుపనులు చేయబడును.